Those that walked out on that day cannot possibly be included in the Committee.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಏಕಪಕ್ಷೀಯವಾದ ನಿರ್ಣಯವನು ನೂಚಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು.....

Mr. SPEAKER.—Not when I am on my legs. Order, Order, Order,

(The Leader of the Opposition was still standing and attempting to say something.)

Mr. SPEAKER.—I cannot possibly understand the Leader of the Opposition behaving like this. This is a most contumacious conduct when the Speaker is on his legs. He must resume his seat. No Member should go out. What is the use of the rule ? He calls it fundamental right and that is what he did against the Governor !

The motion was adopted.

2.30 P.M.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಶಿವಪ್ಪ.—ಈ ನಿರ್ಣಯದಲ್ಲಿ ಏಕ ಪಕ್ಷೀಯವಾದ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವುದರ ವಿರುದ್ಧ ನಮ್ಮ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯನ್ನ ನೂಚಿಸುವ ನಲುವಾಗಿ ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರೆಲ್ಲರೂ ಸಭಾ ತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

Mr. SPEAKER.—If the Members think that they can let loose what comes uppermost in their mind, they are mistaken.

(At this stage, all Members of the Opposition withdrew from the House.)

BUDGET—ESTIMATES FOR 1965-66—DEMANDS FOR GRANTS

DEMAND NO. 20. AGRICULTURE

Sri G. NARAYANA GOWDA (Minister for Agriculture).—Sir, on the recommendation of the Governor of Mysore, I beg to move :

> That a sum not exceeding Rs. 4,86,08,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966 in respect of 'Agriculture'.

Mr. SPEAKER.—Motion moved :

> That a sum not exceeding Rs. 4,86,08,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966 in respect of 'Agriculture'.

Demands No. 21, 23, 25, 38, 39 and 51 are also before the House for consideration.

Sri M. MADHWARAJ (Udipi).—Sir, while supporting the Demands under Agriculture, I wish to confine myself to the subject of fishries which has acquired a great significance against the background of rising population and the general shortage of food in the country. The Central Government has launched a crash programme for agriculture and a substantial amount has been released for fisheries also as this project will yield immediate and quick results.

Mysore State has received Rs. 62.33 lakhs under this crash programme which amount will be spent for the development of fisheries,—35 lakhs for the establishment of ice-plant, cold storage and freezingplants,—11 lakhs for the intensification of mechanised fishing,—7 lakhs for roads. This amount has to be spent very quickly and the Hon'ble Members should bring to the attention of the Government that more money has to flow into this industry. I am happy that the Mysore State, realising the potential of this industry, has also submitted to the Government of India a Special Development Programme for the Fourth Plan costing as 6.62 crores. We have to convince the Central Government that whatever amount that has been released to this Department is immediately and quickly spent. I have my own apprehension whether this amount that has already been released would be spent in time and I appeal to the Department and also to the concerned Ministry to see that the allotted amount must be fully spent in the interest of this big industry of the State.

Sir, fisheries in Mysore is like a Giant asleep. Since the last few years, it has shown signs of waking up and when fully awake, promises to be the largest single industry in the State. The Mysore Coast, as Hon'ble Members are aware, has acquired 200 miles of very precious and very rich fisheries resources, and the potentiality of tapping all these resources are very much. I am very happy to know that the Fisheries Department since the last two or three years, has done considerable work and especially in intensification of mechanised fishing. In the year 1961. when we did not have even one boat, at present for the whole of South Kanara and North Kanara, 200 mechanised boats are functioning with a capacity to land 2,10,000 tons of fish, most of which are prowns which is a commercial fish which is exported abroad and which earns valuable foreign exchange for this country. It is proposed that within the end of Fourth Plan, 1,000 mechanised boats should be functioning in Mysore State. I wish that this target is reached within a short period of a year or so, because it has to be done in the interest of development fisheries.

Coming to processing and preservation, the Department has already put up 10 ice plants and five more quick freezing plants are being put up under the crash programmes. A big co-operative society of Mangalore is also putting up freezing plant costing 11 lakhs and one more freezing plant is comming up at Malpe for the processing of fish. Freezing plant plays a vital role in this industry because the fish frozen here are directly exported to USA and other foreign countries, and as I said earlier it will be earning more foreign exchange for the country.

One fish-canning factory is meeting 100 per cent requirements of the defence forces of the Government of India. The total exports of fish alone in our country has beed of the order of 6 crores of rupees per year and the target to be reached before the end of the Third Plan is 12 crores. But out of these six crores, the contribution of Mysore State is not more than 50 lakhs. I think it is Kerala State which contributes about 5 crores out of six crores exports, made in this field.

I would like to bring to the attention of the Hon'ble Members that there was news in the press that hundreds and thousands of tons of sardine fish have been wasted and is being wasted along the South Kanara coast this year. I admit that it is a fact. This is a valuable fish and it has now been sold as manure. Thereby its value has been reduced to 20 per cent. The fish manure has been sold and is being sold at Rs. 200/- per ton; whereas the same fish which could be utilised as human food will bring a lot of money. Apart from that if it is even converted as fish meal, which Industry has a very big scope in the country and there is great demand for this from foreign countries. The price ranges from 1,000 to 1,200 per ton. Hence, I personally think that it is a national waste to convert fish as manure It could be utilised in a more valuable manner. All of us know that we have in our country more than 22 crores of cattle wealth which is half the human population of our country and in addition to feeding the people of the country, we have also to feed the cattle.

I have seen in foreign countries that the fodder for cattle is cent per cent by fish meal. That is why there is a great demand for fish meal from abroad. Sardine fish has to be processed and preserrved as fish meal. I have to mention here that it is not only used as cattle food, but it is also used as human food, as they prepare cakes, bread and other things. This industry has to be established because, it will not only earn foreign exchange, but it will help our Animal Husbandry Department, which has been striving to come up to the standard. It will also give plenty of food to the cattle and human beings.

I wish to make one suggestion. In Mysore State, fish must be made popular and it must be provided to every city and every village. The Nutrition Advisory Committee has suggested that the balance diet for Indian population is three ozs. Of protein, out of which two ozs can be fish protein. Taking into account that half the population of this State eat fish, the annual requirement of our State will be five hundred thousand tons of fish. The entire production of fish in Mysore State is a little over one hundred thousand tons and there is scope to develop this industry five-fold in order to make all the people or at least half the people of the State to eat fish and to choose a good substitute for protein requirement of the people. In the present state of our food situation, it is imperative and necessary that we must change our food habits. I, therefore, suggest on the floor of the House that fish can be made and it should be made as one of the substitutes of our daily food requirements.

(SRI M. MADHWARAJ)

The development of fisheries simultaneously stimulates the growth of many many ancillary industries and allied industries like the Boat Buildings, Manufacture and service of marine diesel engines, Ice plant and refrigeration industry, Fish meal industry, Fish oil industry, Fish canning industry, transport industry, etc., and finally commercial fishing. But we have found out that capital is very shy in flowing into this trade for three reasons. One is lack of adequate data about the economics of this industry. Secondly the hunting element or the very high risk element that is associated with this industry due to very high fluctuation in prices here and abroad. Thirdly, but not the least is the social and religious stigma attached to this particular trade. Hence, Government must come forward to encourage these industries in Mysore State. Government must also undertake in the public sector some of these industries, to tap resources of the fish industry to the fullest extent for three reasons. One is to increase labour possibilities. The second is to earn foreign exchange for the country and thirdly to augment the food resources not only for the people, but also for the cattle. At present, it is estimated that the total investment in this industry in Mysore State is only 2.5 crores of rupees. I humbly submit that this could be increased ten or even hundred fold.

Coming to Co-operation, the Co-operative movement amongst fishermen must be strengthened further. There are 88 co-operative societies. When our Hon'ble Minister for Fisheries toured our fishing villages last month, several representations were given to him. In that, nothing was mentioned about the ice plants or fishery schools or some other things. But most of them were regarding the non-availability of foodgrains especially along the coastal region. Our Hon'ble Minister for Revenue, who is also the Food Minister, was a Deputy Minister in the Centre for Fisheries. He knows the plight of fishermen who are huddled together on the coast. Speaking of my own village malpe, it is half a square mile in area and there are 12,000 people living there. Fishermen are not agriculturists. It is very difficult for them to find foodgrains at this time of scarcity. Our Hon'ble Minister has been pleased to assure the fishermen that the available foodgrains will be supplied to fishermen through fishermen co-operative societies at the Government controlled rates. Taking this opportunity, I request the Minister for Fisheries and the Minister for Food to take up this immediately and to supply to the fishermen foodgrains and other requisites at controlled prices. I am also happy to state that all these co-operative societies are running very well. This Government has given fishermen ten lakhs Rupees during the fish famine. I am happy to state that the entire loan has been paid back, and that Government is giving them loan for mechanised boats, which is also paid back regularly and without default. I hope and feel that there is vast scope to improve and strengthen these co-operative societies in the Fisheries Sector. I think

there is a move that this department be taken back to the Co-operative Department. I am against this and suggest that it must be retained within the fold of Fisheries.

The most important thing is the socio-economic condition of the fishermen. Smt. Vasanthalatha Mirjankar referred to it and brought to the attention of the House that a survey of the socio-economic condition of the fishermen must be made and the Minister has agreed. It must be done immediately. Fishermen are huddled together like cattle in tiny, dilapidated huts with coconut leaves on the top and sand as their floor and they are exposed to the fury of monsoons, tidal waves of the sea and stormy weather. They are very much lacking in sanitation, health care and drinking water and schools. I have seen so many schemes for rehabilitation of fishermen. But I am sorry to say that nothing has been done in this respect. The basic problem is that there is not serious thought given by this Government for these basic problems. Hundreds of fishermen have been dislocated in Mangalore Harbour. They have not been rehabilitated. I have just received a telegram saying that the fishermen are being evicted from their homes and that they and their families have to go into the streets and they have requested for the extension of time for eviction. I wish to know where they are supposed to go ? Should they go back into the sea with all their fishing nets, their families and their children ? I think the Hon'ble Chief Minister will look into this matter sympthetically. I request that some extension of time may given to be these poor people.

I suggest to the Government to have fishermen colonies as far as possible. In each fishing village, there should at least be small tiled houses and a primary school, and a drinking water well. I am happy that in the field of education, the department is running about 13 high schools and 37 primary schools. Every fishing village must have a primary school and two or three fishing villages must have a high school.

One appeal, I wish to make to the Minister for Fisheries. The Government have discontinued the subsidy on salt and other fishing requisites, which even the predecessor Government, the British Government used to give to the fishermen people. After all, the loss to the exchequer is only alakh of rupees. But this benefit goes direct to the fishermen, to eachand every individual consisting of one lakh of population. I request the Minister to implement this immediately. Though this is small, whatever Government does, fishermen will have some satisfaction and happinessthat the Government is serious in taking care to improve their plight andbaneful condition.

Now, about the fishing harbours. It is also in the Budget, I have seen, for the last three years. Lot of money has been kept for this. But, I have not seen even one port taken up for the development of fishing harbour. There are 21 minor ports along North Kanara and South Kanara districts But, nothing has been done in this important matter, which is not only for the development of fishery but also for the development of marine trade. These ports must give facility and must have a jetty to facilitate berthing of boats for repair and also

(SRI M. MADHWARAJ)

for landing, handling and distribution of fish. I have been hearing and also the Minister also has made a statement that Malpe harbour will be taken under Yugoslovia Aid. I would like the Hon. Minister to inform this house as to how far this has progressed. I would suggest that the Fisheries Department must buy a dredger of their own to dig the sand that accumulates where the river meets the sea, not only to allow the fishery boats but also other country boats to facilitate the transport of fish, tiles and timber. I suggest that the beautiful harbours at Karwar, Bhatkal, Kundapur and Malpe which the Government of Mysore is fortunately having, must be developed to the fullest extent for the purpose of fishing harbours.

Our State is very fortunate to have many foreign aids from Japan, Norway, FAO, WHO and UNICIF. Taking advantage of Indo.Norwegian Project. it is possible to develop Karwar as an ideal fishing harbour. The marine Fish processing centre which has been started at Mangalore has been giving successful result and 30 traniees have passed out and 30 trainees are passing out this year. I understand that this Government is contemplating collaboration with Japan for Tuna fishery. Our coast off Laccadive Islands and the Arabian sea is full of this Tuna fish which is a very valuable fish. I had been to Tokio fish mar et and I hope the Hon. Minister for Fisheries also has gone there and seen Tokio Fish Market. This is the biggest fish market in the world. They handle 2000 tons of fish daily. I was surprised to see that most of the Tuna fish are brought from Indian ocean off and the Lacadive islands. They take this fish all the way of 3000 to 4000 miles and they process and export it probably to our own country. Something has to be done by this Government to tap all this rich fishery resource we are having within the folds of this State. As I said earlier, Japan is the worlds biggest fishing centre. After the Second World War 20 per cent of their food requirements were being imported from outside. But, today, they are exporting. They are catching 5 million tons of fish in a year which contributes to 17 per cent of the world fisheries and Vying close to Japan is China. The other countries to follow are Russia, U. S. A., Norway, U. K., and Canada- It is indeed a happy auguary to India that it has just recently been taken as one of the ten countries in the world which produces more than one million tons of fish. Mysore State, as I have been saying always, has 200 miles of rich coast with 10,000 sq. miles of fishable area. This has attracted the attention and has focussed the attention of the world that there is tremendous development scope for the fishing in Mysore State. I wish to state that countries like U. S. A., U. K., Japan, Norway, Hungery, Yugoslovia, Sweden, Denmark and Zechoslovokia are willing to invest any amount of capital in this trade. only an earnest attempt is to be made in the right direction. It is not possible for private people to enter into this collaboration. It is for the Government to make some attempt to make this suggestion successful. In addition to marine

fisheries, we have extensive backwaters, large number of rivers, reservoirs, countless tanks and ponds which find a rich potential for Inland fisheries. The development of Inland fisheries has not yet passed the infant stage in Mysore State. This is to be intensified further. A few fish that is grown in the reservoirs is not enough for the success of the demonstration schemes. It must reach the common man in sufficient quantities and in all times of the year.

Any development of fishery must begin with the social and economic development of the proverbially poor 'sons of the sea'. I take this opportunity to suggest humbly to Government "to go back to the sea" for food. I thank all the Members for hearing me patiently and I thank the Hon. Speaker for giving me an opportunity.

MR. SPEAKER.—I do not put any time limit to Hon' Members' speech because I find the House is thin. If I find it necessary, I impose time later on. I have received no names from any person. But, I will not shut out because names are not given. Now, Sri A. S. Patil may speak.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair]

†ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ (ನರಗುಂದ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಈ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತ ಮೊಟ್ಟ ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಬೇಡಿಕೆಯಿಂದ ಪುರು ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಸಹಕಾರ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೂ ಅವರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಸಂಘಟನೆಯಾದಮ್ಮೆ ನೋಡಿದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಕೇಂದ್ರಸಂಸ್ಥೆಗಳು, ಎಂದರೆ ರಾಜ್ಯದ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ರಾಜ್ಯದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಟ್‌ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕ್, ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ಹೀಗೆ ಅನೇಕ ರಾಜ್ಯಮಟ್ಟದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇನಿವೆ ಇವು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಕಲಸಮಾಡುತ್ತ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಡೆ ನಡೆದದ್ದು ನಮಗೆ ಗೋಚರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಂತಾಗಿದೆ.

3-00 P.M.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಕೇಂದ್ರ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆ ಯಾದಾಗ್ಗೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಕ್ಕು. ಈಗ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಹಾರ ನಡೆದು ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣದ ಸಹಾಯ ಸಿಕ್ಕುಪಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಿಂದ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಹೋಗಿ ನಂತರ ಅಲ್ಲಿಂದ ಸೇವಾ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ವಿತರಣೆಯಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಮೂರು ತರಹ ಸಾಲಗಳಿವೆ. ಒಂದು ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲ, ಇನ್ನೊಂದು ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲ, ಮತ್ತೊಂದು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲ. ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲದ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಈಗ ಕೆಲವು ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಸೆಂಟ್ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ರಿಕವರಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ತರಹ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ರೈತರು ಸಾಲವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಮತ್ತೆ ಅವರು ಈ ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅರ್ಹರಾಗುತ್ತಾರೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಬರಗಾಲ ದುಸ್ಥಿತಿಗೊಳಗಾದವರು ಅದರಲ್ಲೂ ಅಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳಿಗೀಡಾಗಿರುವವರು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಕೆಲವರು ಅದನ್ನು ಕೊಡದೇ ಬಿಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಅಲ್ಪಾವಧಿ ಸಾಲದ ವಿತರಣೆ ಅಷ್ಟು ಸಮಾಧಾನಕರವಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ನಮ್ಮ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಪಡುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದಲೇ ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯ ಆಹಾರೋತ್ಪನ್ನ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಎಲ್ಲರೂ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಬೇಕು. ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತನಿಗೆ ಸಾಲ ಸರಿಯಾಗಿ ಮುಟ್ಟಬೇಕು. ಅವನು ಒಕ್ಕಲುತನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕು. ಬೀಜ, ಗೊಬ್ಬರ, ಎಲ್ಲಾ ಔಷಧಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿ ಆಹಾರೋತ್ಪಾದನೆಯಾಗಬೇಕು, ಆರ್ಥಿಕಾಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗಬೇಕು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಇದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಭರದಿಂದ ಸಾಗಬೇಕು,

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್)

ರೈತನ ಆರ್ಥಿಕಮಟ್ಟ ಏನಿದೆ ಅದು ನಿಜವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಬೇಕು, ಈಗಿನ ಅವರ ಆರ್ಥಿಕಕಷ್ಟ ನಿವಾರಣೆ ಯಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಕೂಗು ಇದೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ನೋಡಿದರೆ 1904ನೇ ಇಸವಿ ಯಿಂದಾಚೆಗೆ ಅನಂತರ 20 ವರ್ಷಗಳ ಕೆಳಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಊರಿನಲ್ಲಿ ಸಾಹುಕಾರರ ಹತ್ತಿರ ಬಡ್ಡಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಆಗಿದೆ. ಅದು ಈಗಲೂ ಇದ್ದರೂ ಹೆಸರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದೆ. ಆದರೂ ಎಷ್ಟೋ ಈಗ ನಿಂತುಹೋಗಿವೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಾಗಿರುವವರು ಎಲ್ಲಾ ಹಳ್ಳಿ ಗಳಲ್ಲೂ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 85 ಅಥವಾ 90ರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ 60 ಅಥವಾ 70ರಷ್ಟು ಜನರು ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಸಾಹುಕಾರರ ಹತ್ತಿರ ಸಾಲ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಶೇಕಡ 80 ರಷ್ಟು ಜನರು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಂಘಗಳಮೇಲೆ ಅವಲಂಬನ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳಿಂದ ಒಕ್ಕಲುತನ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಹಾಗೂ ಎಲ್ಲ ತರಹ ದರ್ದುಗಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಸಾಲಕ್ಕಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ನಿವಾರಣೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆಗದೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಲ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಕರ್ತವ್ಯ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯವೂ ಆಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಬಡ ರೈತನಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವ ಸಾಲ ಸುಲಭ ರೀತಿಯಿಂದ ಸಿಕ್ಕಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಸಹಕಾರ ಚಳುವಳಿಯ ಮುಖ್ಯೋದ್ದೇಶ. ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಾಧಿಸುವುದು ನಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈಗ ಏನು ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆಯೋ ಆದಕ್ಕಿಂತ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲದ ವಿಷಯ. ಇದನ್ನು ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಕೊಡುವುದು 3 ವರ್ಷ ಮತ್ತು 5 ವರ್ಷದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಮತ್ತು ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕು ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆದಕಾರಣ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಹಾಯ ಆಗುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸಾಲದ ಮೊಬಲಗು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ ರೈತರಿಗೆ ಈ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಸಾಲ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲ. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಮಾರ್ಟ್‌ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು 165-170 ಬ್ಯಾಂಕುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದರೆ, ಮುಂಬೈ ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರೈಮರಿ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಟ್‌ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿದ್ದಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ಅವು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಇಡೀ ಮೈಸೂರು ದೇಶಾದ್ಯಂತ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಟಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಸಬೇಕು. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿವೆ. ಆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮೂಲಕ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ ಡಿಬೆಂಚರುಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರು ಸಾಲವನ್ನು ಫ್ಲೋಟ್‌ಮಾಡಿ ಅದರಿಂದ ಬಂದಂಥ ಸಾಲ, ಷೇರುಗಳಿಂದ ಸಾಲ ಕೊಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಆ ಮೊಬಲಗಿನಿಂದಲೇ ಸಾಲಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಡಿಬೆಂಚರನ್ನು ಫ್ಲೋಟ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಸಬ್‌ಸ್ಕ್ರೈಬರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಷೂರೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನವರು ಶೇಕಡ 30ರಷ್ಟು, ಮತ್ತು 20ರಷ್ಟು ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು, ಇನ್ನುಳಿದ ಶೇಕಡ 50ರಷ್ಟನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ ಅವರು ಕೂಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಕೂಡಿಸುವುದರಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಒಮ್ಮತವಾಗುತ್ತದೆ. ಡಿಬೆಂಚರ್ ಫ್ಲೋಟ್ ಮಾಡಿದಾಗ 4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಕೆನರಾ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಮತ್ತು ಇತರೇ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೋ ಹಿಂದೆ ಹಾಗೆ ಅದನ್ನು ಕೂಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರುತ್ತದೆ. ಆಗ ಇನ್ನೂ ಡಿಫಿಸಿಟ್ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ವಾಗಲಿ, ಇತರೇ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಾಗಲಿ, ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರೇ ಆಗಲೀ ಡಿಫಿಸಿಟ್ ಏನು ಬರುತ್ತದೋ ಇದನ್ನು ಸಬ್‌ಸ್ಕ್ರೈಬ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇದೆ. ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಟಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಡಿಬೆಂಚರ್ ಫ್ಲೋಟ್ ಮಾಡುವಾಗ ಆದಿನ್ನೂ ಸುಗಮ ಕಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಆಗದೆ ಆ ರೀತಿ ಉಳಿಯುವ ಪ್ರಸಂಗ ಬರಬಹುದು ಆ ತರಹ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒದಗ ಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಟಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಗೆ ಹಳ್ಳಿಯ ಜನಗಳ ಸಾಲದ ಬೇಡಿಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್

ಮಾರ್ಟಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕುಗಳು ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಸಾಲದ ವಿತರಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದೆ 2-3 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಇದ್ದದ್ದು ಈ ವರ್ಷ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು 4 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ. ಡಿಬೆಂಚರುಗಳಿಂದ ಸಾಲದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕು ಇದಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ 4ರಷ್ಟು ಬಡ್ಡಿ ಕೊಡಬೇಕು.

ಇದಕ್ಕೆ ಎಫೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅಮೇರೆ ಸ್ಟೇಟ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಗ್ಯಾರಂಟಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇರೆ ಆ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಆ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗ್ಯಾರಂಟಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ 3-4 ತಿಂಗಳು ವಿಳಂಬವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ವಿತರಣೆ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ತೊಂದರೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಇದರ ದೆಶೆಯಿಂದ ಆದಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು 3 ವರ್ಷದ ಗ್ಯಾರಂಟಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅಲ್ಪಾವಧೀ ಸಾಲವಾಗಲೀ ಮಧ್ಯಮಾವಧಿಯ ಸಾಲವಾಗಲೀ, ದೀರ್ಘಾವಧಿಯ ಸಾಲವಾಗಲೀ ಸಾಲದ ವಿತರಣೆ ಸುಗಮವಾಗಿ ನಡೆದು ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ 3 ವರ್ಷದ ಗ್ಯಾರಂಟಿಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟರೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರಿಗೂ ಯೋಗ್ಯ ವೇಳೆಗೆ ಸಾಲ ದೊರಕಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಬರುತ್ತದೆಂದು ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಹಕಾರಿ ಮತ್ತು ಮಾರಾಟದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದು ಅವಶ್ಯ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಒಂದು ಮಾರಾಟದ ಪದ್ಧತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈಗ ರೈತರು ಎಷ್ಟೋ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ರೈತರು ತಾವು ಬೆಳೆದಂತಹ ಮಾಲನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸರ್‌ಪ್ಲಸ್ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ವಿರಳ ಇದೆ. ರೈತರು ಬೆಳೆದಂತ ಧಾನ್ಯ ಮಾಲು ಎಲ್ಲಿ ಮಾಯವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲೋ ಸ್ವಲ್ಪ ರೈತರು ಒಂದು ತಾತ್ಪಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮೊದಲು ಎಷ್ಟು ಜನರು ಆಹಾರಧಾನ್ಯವನ್ನು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರೋ ಈಗಲೂ ಅಷ್ಟೇ ಜನರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಕೆಲವು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಗೊಬ್ಬರ ಮತ್ತು ಇನ್‌ಸೆಕ್ಟಿಸ್ಸೈಡ್ಸ್ ಇವುಗಳ ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದು ನಮಗೆ ಯಾವುದೂ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಡೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಲಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ಇಡಬೇಕು. ರೈತ ತಾನು ಬೆಳೆದಂತಹ ಮಾಲನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಹಾಕಿ ಆದರಲ್ಲಿ ಅವನಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಧಾರಣೆ ಬರುವಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತ ತಾನು ಬೆಳೆದಂತಹ ಮಾಲನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದಾಗ ಅದು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಮಾರಾಟವಾಗಿ ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾರಣೆ ದೊರೆಯುವಂತಾದರೆ ರೈತನಿಗೆ ಒಂದು ತರಹ ಉತ್ತೇಜನ ದೊರೆತಂತಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಮಾರಾಟಗಾರರ ಸಂಘ ಎಂದು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಫೆಡರೇಷನ್ ಎಂದು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರೈತರು ಆ ಸಂಘಕ್ಕೆ ತರತಕ್ಕಂತ ಮಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಉತ್ತರಾದಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎಂ. ಆರ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾರಾಟಗಾರರ ಫೆಡರೇಷನ್ ಎಂದು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ರೈತರು ತರತಕ್ಕಂಥ ಮಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾರಣೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾರಾಟಗಾರರ ಸಂಘವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿ ರೈತರು ಅಲ್ಲಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂತ ಮಾಲಿಗೆ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾರಣೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಾದರೆ ರೈತರಿಗೂ ಒಂದು ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ದಳ್ಳಾಳಿಗಳ ಹೈಪೋಟಿಯೂ ಸಹ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರು ತಾವು ಬೆಳೆದಂತಹ ಮಾಲನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಈ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಆ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಏನು ಫಾಯಿದೆ ಬರುತ್ತದೆಯೋ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶವನ್ನು ಆ ಸಂಘಕ್ಕೂ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಅಂಶವನ್ನು ಆ ಸಂಘದ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥಾ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹತ್ತಿ, ಗೋಧಿ ಶೇಂಗಾ ಇವುಗಳನ್ನು

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್- ಪಾಟೀಲ್)

ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೂ ಸಹ ಒಂದು ಉತ್ತೇಜನವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದಂತಹ ಒಂದು ಆಕರ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಿಕ್ಕದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದ ಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯ ಬೈಲಾ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕು. ಮತ್ತು ರೈತರು ಆ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತರತಕ್ಕಂಥ ಮಾಲಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಪತ್ತು ಮಾರಾಟ ಜೊಡಣೆ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಲುವಾಗಿ ಪತ್ತು ಮಾರಾಟ ಜೊಡಣೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೊಸ್ಕರ ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈಗ ರೈತ ಬೆಳೆಯುವಂತಹ ಮಾಲಿನಲ್ಲಿ 100ಕ್ಕೆ 10 ರಷ್ಟೂ ಸಹ ಮಾರಾಟ ಸಂಘಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಿಜರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಕೇಂದ್ರದ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಪತ್ತು ಜೋಡಣೆ ಮಾರಾಟದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೋಸ್ಕರ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮೀನಲಾಗಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದರ ವಿನಿಯೋಗ ಈ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಡೆಯದೆ ಅದರ ವಿನಿಯೋಗ ದಳ್ಳಾಳಿಗರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ರೈತ ಬೆಳೆದಂತಹ ಮಾಲಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಧಾರಣೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ದೆಶೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಅನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಸೆಸಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 3 ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ನಮ್ಮ ಹಿಂದೂ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 48 ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಸಹಕಾರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 3—4 ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಈಗ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರೀ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಎಂದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್ ಸಕ್ಕರೆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಗಳು ಏನಿವೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಗಳವರಿಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ತೊಂದರೆಗಳು ಏನು ಬರುತ್ತವೆಯೋ ಅವುಗಳನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನಮಾಡಿ ಪ್ರೋಸೆಸಿಂಗ್ ಯೂನಿಟ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ 42 ಆಕ್ಕಿ ಗಿರಣಿಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರದವರು ಉದ್ದೇಶ ವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ತುರ್ತು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಆಹಾರದ ಕೊರತೆ ಏನು ಬಂದಿದೆ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯ ಇದೆ. ಇದರ ದೆಶೆಯಿಂದ ಸಹಕಾರಿ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಗಿರಣಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಿಷನರಿ ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ತರಹ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕಬ್ಬಿಣ ಸಿಮೆಂಟ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಈಗ ಒಂದು ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಮಹತ್ವದ್ದು. ಮೊನ್ನೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಬ್ಯಾಂಕ್ ರೇಟನ್ನು ಬಡಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ—ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ; 5 ಇದ್ದದ್ದನ್ನು 6 ಮಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಒಕ್ಕಲುತನದವರು ಸಾಲ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ದೊಡ್ಡ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿವೆ. ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮಿಗೆ ಬಡ್ಡಿದರ 5 ಇದ್ದುದು 6 ಆಯಿತು. ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತನಿಗೆ ಬಡ್ಡಿ ದರ ಅದರಿಂದ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ; ಅದು ಶೇಕಡ 11ರವರೆಗೂ ಹೋಗಬಹುದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ 9 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇತ್ತೊ, ಅದು ಈಗ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ವರೆಗೂ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಮುಂದೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಕೆಲವು ನಬ್‌ಸಿಡಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಬ್ಯಾಂಕ್ ರೇಟನ್ನು ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಾಲಕ್ಕೆ ಬಡಾಯಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಒಂದು ಪರ್ಸೆಂಟನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬಾರದು. ಈ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಮನವಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವಾದರೆ, ಹಳ್ಳಿಯ ರೈತರಿಗೆ, ಅಲ್ಪಾವಧಿ, ಮಧ್ಯಮಾವಧಿ ಮತ್ತು ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ, ಬಡ್ಡಿ ದರ ಬಹಳವಾಗುತ್ತದೆ; ಇಷ್ಟು ವಿಪರೀತ ಬಡ್ಡಿ ದರದಲ್ಲಿ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಗಬೇಕು. ಅದು 5 ಪರ್ಸೆಂಟ್ 6 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದಾಗಲೆ ಭಾರಿ ಆನ್ನಿಸುತ್ತಿತ್ತು, ಅಂತಹುದರಲ್ಲಿ 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ಹಣಕ್ಕೆ ಬಡ್ಡಿಯಾದರೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಗವರ್ನ್

ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಖರ್ಚಿನ ಬಾಬು ಅದಾವೆ, ಕೂಲಿ ಕೊಡುವುದು ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿದೆ, ದನ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಯಂತ್ರ ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ತಾವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಡ್ಡಿ ದರದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಗಾ ವಹಿಸಬೇಕು, 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದೆಂದರೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಒಳ್ಳೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಸಬ್‌ಸಿಡಿಯಿಂದಲೊ, ಬೇರೆ ಯಾವ ತರಹದಿಂದಲೊ, ಸಾಲ ಸಿಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಈಗಾಗಲೆ 9-10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದೆ ಅನ್ನಬಹುದು ; ಬ್ಯಾಂಡ್ ಮಾರ್ಟ್ ಗೇಜ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನವರು ಬಡ್ಡಿ ದರವನ್ನು ಈ ಹೊಸ ಆಧಾರದ ಮೇರೆ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ದೀರ್ಘಾವಧಿ ಸಾಲಕ್ಕೆ 9 ಪರ್ಸೆಂಟಿನಷ್ಟು ಕೂಡ ಹಾಕುತ್ತಾರೆಂದರೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ ? ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೂ ಕಷ್ಟವಿದೆ; ಅವರಿಗೆ ಅಷ್ಟು ದರವಿಲ್ಲದವಾದರೆ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಖರ್ಚು ಮತ್ತಿತರ ಖರ್ಚಿಗೆ ಸಾಕಾಗದಂತಾಗಿ ಅಡಳಿತಕ್ಕೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಬಡ್ಡಿದರದ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ರಿಸರ್ವ್ ಬ್ಯಾಂಕಿನೊಂದಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ಮಾಡಬೇಕು.

ಸಹಕಾರ ಸಂಘದೊಳಗೆ ನಾವು ಈ 2-3 ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಎಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಸಹಿತ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ ಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ನಮ್ಮ ಕೇಂದ್ರ ಅಪೆಕ್ಸ್ ಬ್ಯಾಂಕ್ ಸಾಕಷ್ಟು ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಇರುತ್ತದೆ ; ಹೋದ ವರ್ಷ 15 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಲಾಭ ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲಾಭವನ್ನು ಹೇಗೆ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಬೇಕು ? ಅದನ್ನು ರೈತರ ಒಂದು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆ ಹೊರತು, ವರ್ಷವರ್ಷ 15 ಲಕ್ಷ ಇರುವುದನ್ನು, 2 ಕೋಟಿ ಲಾಭ ಮಾಡಿದರೂ ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಲಾಭ ಬರುವುದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಯಾವ ತರಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಸರಕಾರದವರು ಕಂಡು ಹಿಡಿಯ ಬೇಕು. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಲದ ವಿತರಣೆ ಮಾತ್ರ ಇದ್ದರೆ ಸಾಲದು, ಅದರಂತೆ ಪಾಯಿದೆ ವಿತರಣೆಯೂ ಇರಬೇಕು. ಯಾರಿಂದ ಪಾಯಿದೆ ಇರುತ್ತದೋ, ಅವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ದಿಶೆಯಿಂದ, ಅದು ಅವರಿಗೇ ಪುನಃ ಪುನಃ ಉಪಯೋಗವಾಗಬೇಕು ; ಅದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಈಗ ಸಹಕಾರ ಕ್ಷೇತ್ರದೊಳಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದ, ಹೆಚ್ಚು ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಿದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು 5 ಸಹಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆಸಿದ್ದೇವೆ ; 80ರಂತೆ ಕೆಲವು ಲೋಕಲ್ ಭಾಗಗಳಿಂದ, ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಶನ್ನಿಗಳಿಂದ ನೌಕರರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ತರಬೇತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಎಲ್ಲಾ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಂದು ಇಂಟರ್‌ಮೀಡಿಯಟ್ ಕಾಲೇಜ್ ಸೆಂಟರ್ ಅಥವ ಮಾಡಿ, ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡರಾಗಿದೆ, ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ ಆಗಿದ್ದವರೂ ಸಹ ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಲಾಭ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಸಹಾಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದ ಶಿಕ್ಷಣ ಹೊಂದಿದವರನ್ನು ತರಬೇತಿ ಪಡೆದವರನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಅನುಭವ ಹೊಂದಿದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ದೊಡ್ಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಇಡುವುದು, ಜಮಾ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಂಥ ಲೆಕ್ಕ ಇಡುವುದು, ಮತ್ತು ವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಹೊಂದದೆ, ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡು, ತರಬೇತಿ ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲೆಗಳೊಗೆ ಈ ತರಹ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ನಾವು ತೆರೆಯುವುದು ಅವಶ್ಯಕ, ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ 4-5 ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಹೈದರಾಬಾದ್ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗೆ ಬಂದಿದೆ; ಮೈಸೂರಿನೊಳಗೆ ಎಲ್ಲಾ 7 ಜಿಲ್ಲೆ ಕೂಡಿ ಬಂದಿದೆ. ಹೆಡ್‌ಕ್ವಾರ್ಟರಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಇದೆ ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಒಂದು ಬೇಕು ; ಇನ್ನೂ 3-4 ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೆರೆಯುವುದು ಅವಶ್ಯಕವೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಕಾರ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ಮಾತೆಂದರೆ, ನಾವು ಸಹಕಾರದೊಳಗೆ ಉತ್ಪಾದನೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ, ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಫಲಕಾರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿದ್ದರೂ ರೈತರನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಸುಗಮವಾಗಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಹಕಾರದೊಳಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಆದು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಲಿ ಎಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಮುಂದೆ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ; ಅಂದರೆ ವ್ಯವ ಸಾಯದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಬೀಜದ ರಿಸರ್ಚಿಗಾಗಿ ಸೀಡ್ ಫಾರ್ಮಗಳು ಏನಿವೆ, ಅವುಗಳಿಂದ ಬೀಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ, ಸಾಕಷ್ಟು ಬೀಜ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. 70–72 ಸೀಡ್ ಫಾರ್ಮಗಳಿದ್ದರೂ, ಸಾಕಷ್ಟು ಬೀಜ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ ; ಬೀಜ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಸಿಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಬೀಜದ ಕೇಂದ್ರ

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್)

ಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲಿ ನೀರಾವರಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅವು ಸಾಕಷ್ಟು ವಯಬಲ್ ಯೂನಿಟ್ ಅಲ್ಲ, 15-20 ಎಕರೆಯ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಯೂನಿಟ್ಟುಗಳಿವೆ. ಅವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಬಡಾಯಿತ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಬೀಜದ ಕೇಂದ್ರಗಳಲ್ಲಿರುವ ಆಫೀಸರುಗಳಿಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ; ಯಾರೋ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದವರನ್ನು ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಲೈನಿನಲ್ಲಿದ್ದವರನ್ನು ಹಾಕುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಉಂಟು. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಅನೇಕ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಈ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಖಾತೆಯ ಇರಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೂ ತಲೆನೋವು ಉಂಟು. ಅವರು ತಮಗೆ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಸಿಕ್ಕಿವೆಂದು ಸಂಕಟ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಅವರು ಸೀಡ್ ಫಾರ್ಮ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ, ರಿಸರ್ಚ್ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಲುತನ ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಮನ್ವಯಗೊಳಿಸುವುದು ನಮ್ಮ ಮಂತ್ರಿಪರ್ಯರ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ.

ನಮ್ಮ ಭಾಗದೊಳಗೆ ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿ—ಇವುಗಳ ಬೀಜ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಳಾಗಿ, ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ, ಅದರ ಕಡೆ ಏನೂ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಪುನರ್ವಿಂಗಡಣೆಯಾದಾಗಿನಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯಾರೆಗೆ, ನಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲುತನ ಖಾತೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುಂಬೈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಈ ನಾಲ್ಕು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಗೋಧಿ ಮತ್ತು ಹತ್ತಿ ಬೀಜಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ದಿಶೆಯಿಂದ ಎವಾರ್ಡ್ ಮಾಡುವ ಕಡೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ, ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತಿಳಿಯುವ ಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಯಾರಾಗಿದ್ದೇನೆ.
ಗೋಧಿ ಬೀಜದ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮೊದಲು ಮಹಾಬಳೇಶ್ವರದಿಂದ ಸೀಡ್‌ಲಿಂಗ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಅದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು ಅದರ ವ್ಯಾವಸಾಯ ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಎಷ್ಟು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅದರ ಕಡೆಗೆ ಇಲ್ಲಿರುವ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಲಕ್ಷ್ಯಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ಎವಾರ್ಡ್ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದರ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಕ್ಕೆ ತಿಳಿಯದು, ಯಾವುದಾದರೂ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಹೋಗಲಿ ಎಂದು ಸುಮ್ಮನೆ ಇರುತ್ತಾರೆ.

3-30 P. M.

ಈಗ ಅಮೃತ ಬೀಜ ಎನ್ನುವುದು ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಮತ್ತು ಅದರಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಮಾಡುವಾಗ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೂ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜನಕ್ಕೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ರಸ್ಟ್ ಡಿಸೀಸ್ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಬರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಬೆಳೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿದೆ ಇದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡಲು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಎವಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಹೊಲನು ನೀತಿಯಿಂದಾಗಿ ಒಕ್ಕಲುತನ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷ ಮಳೆಯಾಯಿತು, ಬೆಳೆಯೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಯಿತು, ಹವೆಯೂ ಸರಿಯಾಗಿತ್ತು, ಆದರೆ ಈ ರೋಗದಿಂದ ಬೆಳೆಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಉದ್ಯಮವೇ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಾಶವಾಗಲು ಇಲ್ಲರುವ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನಮ್ಮನೆ ಕಳಿತಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು, ಒಕ್ಕಲುತನದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೀಜದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಗೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಅವರೇ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳ ಬಹುದು. ಇನ್ನು ಹತ್ತಿ ಬೀಜದ ಬಗ್ಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಜಯಧರ್ ಹತ್ತಿ ಹಾಗೂ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿ ಎಂದು ಎರಡು ತರಹದ ಬೀಜಗಳಿವೆ. ಇದನ್ನು ತರಿಸಿ ಜನರು ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗಮಾಡುವುದು ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಜಯಧರ ಹತ್ತಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಇರುವ ಹವಾ ಗುಣದಿಂದಾಗಿ ಫಸಲು ಬಾರದೆ ಒಣಗಿ ಹೋಗುತ್ತದೆ, ಇಲ್ಲಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ಹತ್ತಿ ಬೀಜವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಇಲ್ಲರುವ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ ಕೊಡದೇ ಲಕ್ಷ್ಮಿಹತ್ತಿ ಬೀಜವೂ ಕೂಡ ನಾಶವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆಯೂ ಬಾರದೆ ನಾಶವಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಇದರ ಬಗೆ ಇಲ್ಲರುವ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಸಲಹೆ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಯಾವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಬ್ಯಾಕು ಕಾಟನ್ ಸಾಯಿಲ್ ನಲ್ಲಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿ ಬೀಜವನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿದುದರಿಂದಾಗಿ ಅದು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಯಾವು ದಾದರೂ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಎವಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಅವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಸಾರಿ ಇದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೂ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಯಾವ ಘೋರಣೆಯೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಬದರಾವಣೆಯಾದಂತೆ ತಿಳಿಯಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಜನತೆಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುವಂತೆ ಯಾವ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಒಂದು

ಮನೋಭಾವ ತಮಗೆ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇತ್ಯರ್ಥವಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು. ಮೇಲಿನ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಹ ಒಕ್ಕಲುತನದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವರು ಲೈಸೆನ್ಷಿಯೇಟು ಪದವಿ ಪಡೆದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದು ನಾವು ಗ್ರಾಜುಯೇಟುಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೆಳಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವಂತಹ ಮನೋಭಾವನೆ ಮೂಡಿ ಅವರುಗಳು ಯಾರೂ ಏನೋ ಎಷ್ಟು ಕೆಲಸ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅಷ್ಟು ಮಾಡುವುದು ಎಂದು ನಿರುತ್ಸಾಹದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ನಿವಾರಣೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನ್ನ ಸೂಚನೆ. ನನ್ನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದೆ. ಹೈ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಈಚೆಗೆ ಕೆಲವರು ಹೋಗಿರುವುದೂ ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನಾದರೂ ನೇಮಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಇದರಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಒಂದು ಸೂಚನೆ ವಕ್ಕಲುತನದ ಡಿಪಾರ್ಟುಮೆಂಟು ಒಂದು ಮಹತ್ವದ ಡಿಪಾರ್ಟುಮೆಂಟು. ಇದರಿಂದಲೇ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅರ್ಧದಷ್ಟು ಉತ್ಪನ್ನ ಬರುವುದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಒಂದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ಟು ಸಬ್ ಕಮಿಟಿ ಎಂದು ಮಾಡುವುದು ಸರಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ, ಅದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಈ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡಲು ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ದೇಶದ ಎಕಾನಮಿ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮ ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಬುನಾದಿ ಈ ವಕ್ಕಲುತನ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಈಗಲೂ ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ಟು ಸಬ್-ಕಮಿಟಿ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ಟು ಸಮಿತಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತದೋ ಅದು ಜನಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ (ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನುಗಾರಿಕೆ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ಟು ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಮಾಡುತ್ತೇವೋ ಆದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೇ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವ ೀನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಐದು ಜನರಿಂದ ಕೂಡಿದ ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯಾದ ಕನ್‌ಸಲ್ಟೆಟೀವ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಕ್ಕಲುತನದ ತಜ್ಞರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅಂತಹ ಕನ್‌ಸಲ್ಟೆಟೀವ್ ಕಮಿಟಿಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಈಕ್ವೇಷನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಲೋಪಗಳಾಗಿವೆ. ನಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟು ಅಗ್ರಿಕಲ್‌ಚರು ಆಫೀಸರಾಗಿದ್ದವರನ್ನು 50 ನಂಬರು ಕೆಳಕ್ಕೆ ಲಿಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಾಕಿದ್ದರು. ಇದನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿ ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳಾಗಿವೆ ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೂ; ಅನಂತರ ಅದು ಸರಿಯಾಯಿತು ಎಂದು ನನಗೂ ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಯಾರು ಯಾರಿಗೆ ನ್ಯಾಯವಾದ ಜಾಗಗಳು ಸಲ್ಲಬೇಕೋ ಅದರಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇಕೆ ಇಷ್ಟು ಬೇಜಪಾಬುದಾರಿಯಿಂದ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ವಕ್ಕಲುತನ ಬೆಳೆಯಬೇಕು ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ಆಗುತ್ತವೆ? ಇಲ್ಲಿರುವ ಪ್ಲಾನುಗಳಂತೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇರುತ್ತಾರೋ ಅದರಂತೆ ಮಾಡದೆ ಇಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳೂ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಿವೆ. ಅದರಿಂದ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ವಕ್ಕಲುತನದ ಇಲಾಖೆಗಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಕನ್‌ಸಲ್ಟೆಟೀವ್ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಅವರಿಂದ ಬರುವ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇವೊತ್ತು ಒಳ್ಳೆಯ ಗೋಧಿಬೀಜ, ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿ ಬೀಜ ಮತ್ತು ಇತರ ಬೀಜಗಳು ಯಾವುದು ಚೆನ್ನಾಗಿದೆ ಎಂದು ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಉಪಯೋಗಮಾಡಲು ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಸ್ಟಾನ್‌ಡರ್ಡ್ ಸ್ಕೀಮುಗಳಿವೆ. ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಯೂಟಿಲೈಸು ಮಾಡಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಖರ್ಚು ಆಗಿಲ್ಲ, ಹೀಗಾದರೆ ವಕ್ಕಲು ತನದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾದ ರೀಸರ್ಚು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಉತ್ತಮವಾದ ವಕ್ಕಲುತನದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಅದು ಜನಗಳಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ನೆರವು ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಇಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿರತಕ್ಕ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ (ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ವ್ಯವಸಾಯ, ಆರೋಗ್ಯ, ಸಹಕಾರ, ಗ್ರಾಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇವುಗಳ ಡಿಮ್ಯಾಂಡುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನಾಲ್ಕಾರು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ನಿಂತುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಚ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಗುಂಡಲುಪೇಟೆ. ಆಕಾಶದ ಮಳೆ ಮತ್ತು ಭೂಮಿಯ ಬೆಳೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ನಂಬಿಕೊಂಡು ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಇರಿಗೇಷನ್ನು ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್‌ಗಳೇ ಆಗಲಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಯಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಲೀ, ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇದು ಬರೀ ಒಣ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದ ನುಮಾರು 135 ಹಳ್ಳಿಗಳಿರುವ ನುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಹದಿನೈದು ಸಾವಿರದಷ್ಟು ಪ್ರಜಾ ಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕ ಬರೀ ಬಡವರ ತಾಲ್ಲೂಕು. ಸರ್ಕಾರ ಈ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಜನರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇದರ ಅಕ್ಕರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೇಳಿದರೂ ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದೇ ಇರಬಹುದು. ನನಗೇನೋ ಬೇಕಾ ಬಿಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದೂ ಹಾಗೆ ಹೇಳಿದರೂ ಇದು ಜಾಸ್ತಿ, ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ವರ್ಷಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ನಾಲ್ಕು ಹೋಬಳಿಗಳ ಪೈಕಿ ನುಮಾರು 3 ಹೋಬಳಿಗಳಲ್ಲಿ 15 ಅಥವಾ 16 ಇಂಚುಗಳಷ್ಟು ಮಳೆ ಬರುತ್ತೆ. ಅದೂ ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಮಳೆ ಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಳೆಯಾಗದೇ ಇರುವ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಇಂತಿಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗಬೇಕು. ಇಂತಿಂತಹ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಹೋಗಬೇಕು ಮತ್ತು ಇವರResearch ಪದ್ಧತಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ತಲಪಬೇಕು ಎಂದು— ನಾವು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರೂ ನಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುವವರು ಯಾರೂ ಇಲ್ಲ. ಇಲ್ಲರುವ ರೈತರು ಮೊದಲಿಂದಲೂ ಬಡವರು, ಇದರ ಮೇಲೆ ಇವರಿಗೆ ಇಂಪ್ರೂವ್ಡ್ ಅಗ್ರಿಕರ್‌ಡರ್ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟುಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಫರ್ಟಿಲೈಸರುಗಳನ್ನು ಆಗಲೀ ಇನ್‌ಸೆಕ್ಟಿಸೈಡುಗಳನ್ನಾಗಲೀ ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಮೇಲಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಏನೋ ಒಂದು ತರಹದ ಭಯ ಬಂದು ಬೆಳೆಗಳಮೇಲೆ ಯಾವುದಾದರೂ ಹುಳ ಬಂದರೆ ಅದೆನೋ ಮಾರಿ ಬಂತು ಅದಕ್ಕೆ ಕಾಣಿಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಕೈ ಮುಗಿಯರಿ ಎನ್ನುವಂತೆ ಆಗಿದೆ. ಇವರಿಗೆ ಹುಳವನ್ನು ನಾಶ ಮಾಡಲು ಎಲ್ಲಿ ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಬೆಳೆಯನ್ನುಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ಬುದ್ಧಿ ವಂತಿಕೆಯೂ ಬಂದಿಲ್ಲ ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಡೆಮಾನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ನು ಫಾರ್ಮಿಂಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲ ಜನರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇಲ್ಲದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಇದು ಸರ್ವೇ ಸೆಟಲ್‌ಮೆಂಟ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗುಂಡ್ಲುಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಕೂಡ ಕಬ್ಬಿಣದ ನೇಗಿಲು ತೆಗೆದುಕೂಳ್ಳುವ ಶಕ್ತಿ ರೈತನಿಗೆ ಇಲ್ಲ. ಹಳೇಕಾಲದ ಮರದ ನೇಗಿಲು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ರೈತ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ಇಂಥಾ ಹೀನಸ್ಥಿತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ರೈತನ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ? ಸರಕಾರ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ನನ್ನ ಕಣ್ಣಿನಿಂದ ನಾನು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಡಿಮಾನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್‌ಮಾಡಿ ರೈತನಿಗೆ ಮಾರ್ಗ ತೋರಿಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ಇದು ಶೋಭಾಯ ಮಾನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರತಿ ವರ್ಷ ಸ್ಕೇರ್ಸಿಟಿ ಕಂಡೀಷನ್ಸಿಗೆ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಒಳಗಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಚೀಫ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಬರುತ್ತಾರೆ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಬರುತ್ತಾರೆ, ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಬರುತ್ತಾರೆ; ಆದರೆ ಕೋ-ಆಪರೇಶನ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಮಾತ್ರ ನಮ್ಮ ಬಡವರ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಬಡತನದ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದೂ ಅನುಕೂಲತೆ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ರೂರರ್ ಡೆವಲಪ್ಪಮೆಂಟ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಬರುತ್ತೇನೆ ಆದರೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಸೆಮಿನಾರ್ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬಂದು ನಮ್ಮ ಕಷ್ಟ ಸುಖ ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಜರ್ವೇಷನ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇ ಹೇಳಿದ್ದು, ಮಾಡಿದ್ದೇ ಮಾಡಿದ್ದು. ಡಿಪಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರು. ಅವರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರ ಸಂಬಳ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆ ಮೇಲೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗಾಕ್ಕೆ ಹೊರಟು ಹೋಗು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಶನ್ನೂ ಇಲ್ಲ ಕೆಲಸವೂ ಇಲ್ಲ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮೂ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಉದಾರವಾಗಿರತಕ್ಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಹುಮಾನ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಇದೆ. ಯಾವ ಸ್ಕೀಂ ಇರಲಿ ಯಾವ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಇರಲಿ ಮೊದಲು ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ರೂಲ್ಸ್ ಅಂಡ್ ರೆಗ್ಯುಲೇಷನ್ಸ್ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಫೀಸರ್ ಹತ್ತರ ಹೋಗಿ ಕೇಳಿದರೆ ಕಾಗದಗಳು ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಟ್ಟಿನಲ್ಲವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಲಾ ಡಿವಾರ್ಟಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾಗಿ ಹೋದರೂ ಕೂಡ ರೂಲ್ಸು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರೂಲ್ಸ್ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ತಕ್ಷಣ ರೋನ್ಸ್ ಪಬ್‌ಸೀಡಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಕಳೆದ ಮೂರು

ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಅಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನೂ ರೂಲ್ಸ್ ಹೊರಗೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಸೆಕ್ರೆಟೇರಿಯಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೇಳಿದರೆ ಫೈನರ್ ಆಗಿ ಆಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬಹಳ ಸಂತೋಷ.

ಇನ್ನು ಅಪಾಯಿಂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ವಿಚಾರ ಶ್ರೀ ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದರು. ಬಹಳ ಡಿಲೇ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆಫೀಸರರಿಗೂ ಕೂಡ ಕೆಟ್ಟ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ಗವರ್ನಮೆಂಟಿನವರು ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಆರ್ಡರ್ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಡಿಲೇ ಆಗಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದಾಗ್ಲೆ ಹೈ ಕೋರ್ಟಿನಿಂದ ಸ್ಟಿಕ್ಚರ್ಸ್ ಬರುವಂತಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಅನೆಸ್ಟ್ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಇರತಕ್ಕ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಇಂಥಹದು ಏನಾದರೂ ಅನ್ಯಾಯ ಆದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ದುಃಖವಾಗಿ ಹೆಟ್ಟು ಆಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆಗಬಾರದ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸರಕಾರದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯಲ್ಲಿ ಆಫೀಸರರ ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಗೌರವ ಕಾಪಾಡುವುದು ಸರಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ. ಸರಕಾರದ ಕೆಲಸ. ಮಾನ ಮರ್ಯಾದೆ ಹೋದರೆ ಅವರ ಹೆಲ್ತ್‌ಗೂ ಫ್ಯಾಮಿಲಿಗೂ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಆಗಬಾರದು ಎಂದು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಸಂಬಂಧ ಇದ್ದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ಏನೂ ಭಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಂಥವರು ಹೋಗಿ ಏನಾದರೂ ಕೇಳಿದರೆ ಮಾತನಾಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೌಜನ್ಯ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂಥ ಆಫೀಸರುಗಳು ಏನು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನಡೆಯುತ್ತಾರೋ ಅಥವಾ ಆಕಾಶದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಾರೋ ? ಎಲ್ಲಾ ತಲೆ ಕೆಳಕಾಗಿದೆ ಎಂದು ಈ ವಿಚಾರ ಸರಿಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎಲ್ಲವೂ ಅವರಿಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ನಮ್ಮಂಥ ಗತಿಗೆಟ್ಟ ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಬೀ. ಎಜೀ. ಆದ ಬಿ.ಡಿ.ಓ. ಇರತಕ್ಕವನನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಡಿವಿಜನರ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫರ್ ಮಾಡಿ ಬಿಟ್ಟರು. ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದು ಯಾವ ಊರಿನ ನ್ಯಾಯ ? ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ಕಡೆ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಇರಬೇಕೇನು ? ಜೋಳ ಬೆಳೆಯುವ ಕಡೆ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ? ಸಹಾಯ ಇರುವುದು ಬೇರೆ ಕಡೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಇದು ನಿಮ್ಮ ನೀತಿಯಾಗಿದೆಯೇ ? ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ಕೀಂ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಇಷ್ಟ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ಮೈಸೂರು ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆಯುವ ತರಿ ಪ್ರದೇಶ ಇದೆ. ನಂಜನಗೂಡು ಏರಿಯಾದಲ್ಲ ಪಾವರ್ ಸ್ಪ್ರೇಯರ್ಸ್ ಕಂ ಡಸ್ಟರ್ಸ್ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ನಂಜನಗೂಡು ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಹೈಯರ್ ಪರ್ಚೇಜ್ ಸಿಸ್ಟಂನಲ್ಲಿ ಸಬ್‌ಸೀಡಿ ಕೊಟ್ಟು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಬಹಳ ಚನ್ನಾಗಿ ಭತ್ತ ಬೆಳೆದದ್ದನ್ನು Ministerರನ್ನು ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಸ್ಕೀಂ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗವರ್ಮೆಂಟಿನವರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇ ಮಾತನಾಡಿದ್ದು. ಯಾಕಂದರೆ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ರಿಸ್ಪಾನ್‌ಸಿಬಿಲಿಟಿ ನೋಬಡ್ತೀಸ್ ರಿಸ್ಪಾನ್‌ಸಿಬಿಲಿಟಿಯಾಗಿದೆ. ಮಂಡ್ಯ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಮೈಸೂರಿಗೂ ಒಂದು ಸೆಟ್ ಕೊಟ್ಟು ಡಿಮಾನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಪರ್ಪಜಿಗಾಗಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ಸ್ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರೈತ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾನೆ. ಆದರೆ ಇಂದು ಡೀಜೆಲ್ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ತೇಲಗಣ್ಣು ಮೇಲಗಣ್ಣು ಮಾಡಿ ಓಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ರೈತನಿಗೆ ಅನೂಕೂಲ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಡೀಜೆಲ್ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದರೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಿಮ್ಮ ಸ್ಕೀಂ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಡೀಜೆಲ್ ಸಬ್‌ಸಿಡೈಸ್ಡ್ ರೇಟಿನಲ್ಲಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಬಾವಿಯ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ರೈತರಿಗೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಲಬರಲೈಜ್ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲ ಬಾವಿ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವು ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಡೆ ಬಂದಿದೆ. ಬಾವಿಯಲ್ಲ ಬಂಡೆ ಅಷ್ಟೇ ಬಂದಿಲ್ಲ ತಲೆಗೂ ಬಂಡೆ ಬಂದಿದೆ. ಅರ್ಧ ಬಾವಿ ತೆಗೆದ ಮೇಲೆ ಬಂಡೆ ಬಂದರೆ ರೈತನ ತಲೆಯ ಮೇಲೂ ಸಹ ಬಂಡೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಬಾವಿಯ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಲು ಮೂರು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು ಇದಲ್ಲದೆ ಸಬ್‌ಸೀಡಿ ಕೊಡುವಾಗ್ಗೆ ಚೈಲಿಂ ಲಿಮಿಟ್ ಹಾಕಿ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಸಿದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬಾವಿಯ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ರೂಲ್ಸ್ ರಿಲಾಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳು-

(ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ)

ತ್ತೇನೆ. ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಆದರೆ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಊರಿಗೆ ಮೀನಲಾಗಿ ಹೋಗಿದೆ. ನಮಗೆ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಫಾರ್ಮರ್ ಇಲ್ಲ, ವೈರ್ ಇಲ್ಲ, ಪಂಪ್ ಇಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ ಅಂದರೆ ಯಾವ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ಯಾವುದು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ? ನಮಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇರಿಗೇಶನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಪೀಕರ್ ಇರಿಗೇಶನ್ ಬಹಳ ಚನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಾದರೂ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ತಜ್ಞರ ಗೈಡನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು, ಲೋನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರು ಹೇಳಿದರು. ಸಹಕಾರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಗತಿಯಾಗಿದೆ ಆದರೂ ಕೂಡ ಇನ್ನೂ ಮಾಡುವುದು ಬಹಳ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೆ ಸಹಾಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿತಕ್ಕ ಸಾಮಾನು ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಕಷ್ಟ ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಒದಗಿದೆ.

ಹೀಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಸಾಲ ಬೇಕೋ ಆಗ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಸೀಜನ್ ಮುಗಿದ ಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಸಿಕ್ಕುವುದರಿಂದ ಅವರು ಆ ಹಣವನ್ನು ಮಧ್ಯವೆ ಮುಂಜಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಬಿಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ರೈತರು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಫಲವತ್ತಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅದಕ್ಕೆ ಗೊಬ್ಬರ ಗೋಡುಗಳನ್ನು ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗಿ ಅದನ್ನು ಅವರು ಬೇರೆ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಫರ್ಟಿಲಿಟಿ ಕಡಮೆಯಾಗಿ ಬರತಕ್ಕ ಬೆಳೆಯೂ ಸಹಾ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದು. ಇದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ತೀರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವರಮಾನ ಸಾಕಷ್ಟಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ತಪ್ಪಲೆ, ತಂಬಿಗೆಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಹಾಕಿ ಸಾಲ ತೀರಿಸಬೇಕಾಗುವುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂಥ ಸಾಲಗಳಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಬದಲು ಅನಾನುಕೂಲವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಸಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಾಲ ದೊರೆಯದಿದ್ದರೆ ಅದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಡಬ್ಬಲ್ ತೊಂದರೆಯಾಗತಕ್ಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಈ ಸಾಲಗಳಿಂದ ಯಾರು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನ ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ—ಯಾರು ಸಾಹುಕಾರರಾಗಿದ್ದಾರೋ ಅವರೇ ಈ ಸಾಲದ ರೆಕಾರ್ಡುಗಳನ್ನು ಬಿಲ್ಡಪ್ ಮಾಡಿಸತಕ್ಕವರು, ಅವರೇ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಆ ಹಣವನ್ನು ರೈತರ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪಡೆದು ಅವರಿಗೇ ಅದನ್ನು ಬಡ್ಡಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು, ಪುನಃ ಅವರೇ ಅದನ್ನು ಅವರಿಂದ ವಸೂಲ್ಮಾಡಿ ಮತ್ತೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಪಾಪನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕವರು. ಆದರೆ ನಾನು ಕೇಳತಕ್ಕ ಪ್ರಗತಿ ಇದಲ್ಲ. ನಾನೀಗ ಕೇಳುತ್ತಿರುವುದು ರೈತನ ನಿಜವಾದ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು. ರೈತರು ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಲಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆತನ ಆಸ್ತಿಪಾಸ್ತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಬಾರದು, ಅವರ ಕ್ರೆಡಿಟ್ ವರ್ದಿನೆಸ್‌ನ್ನು ನೋಡಿ, ನಮ್ಮ ರೈತರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಮಿನಿಸ್ಟರವರು ಫುಡ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮೂಲಕ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಿಸುತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಆ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ನಮ್ಮ ಕೋ-ಆಪರೇಷ್ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನ್ನಹ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೂರಲ್ ಡೆವೆಲಪ್‌ಮೆಂಟಿನ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ—ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 25—30 ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ನೀರೂ ಗತಿಯಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ನಾನು ಇದೇ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೆನು. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆಲ್ಲಾ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೆ ಇಲ್ಲಿಗೆ 3—4 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾಗ ನಾನು ಅವರನ್ನು ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗೆ ಕರೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಇದನ್ನು ತೋರಿದಾಗ ಅವರು—ಇದೇನು ಅನ್ಯಾಯ? ಹೀಗೂ ಉಂಟೇ? ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ, ಪಾಪ ಎಂತ ಎಂದು ನೂರು ಸಾರ್ತಿ ಹೇಳಿದರು, ಆದರೆ ಅದು ಅಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಮುಕ್ತಾಯವಾಯಿತು. ಆ ಗ್ರಾಮಗಳಿಗಿನ್ನೂ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಯಾವಾಗ ಕುಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ನೀರನ್ನೊದಗಿಸುತ್ತಾರೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ-ನಾವು ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಅವರಿಗೆ ಕುಡಿಯುವ ನೀರನ್ನಾದರೂ ಒದಗಿಸದಮೇಲೆ ನಾವು ಬದುಕಿದ್ದು ಏನು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತು!

ಇನ್ನು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಚಾರ: ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಉದ್ಯೋಗವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಅಕ್ಕಸಾಲಿಗರಿಗೆ ಸಾಗುವಳಿಗಾಗಿ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಂಜೂರುಮಾಡಿದ್ದರು. ಅಂಥ ಜಮೀನುಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಅದು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಜಮೀನು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ಅವರ ಬೌಂಡರಿಯ ಪಕ್ಕದಲ್ಲದ್ದ

ಜಮೀನುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಿತ್ತುಕೊಂಡು ಆ ಜನರನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ರೆವಿನ್ಯೂಖಾತೆಯಲ್ಲಿದ್ದುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರಿಗೆ ಬಿಡಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಹಾರ್ಟಿಕಲ್ಚರಲ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಂದರೆ—ಇದೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಇಲಾಖೆಯಾಗಿದೆ. ಈಗ. ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ನಡೆಸತಕ್ಕ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ದಿವಸ ನಗರಗಳನ್ನು ಶೋಭಾಯಮಾನವಾಗಿಡುವುದು ಮತ್ತು ತೋಟಗಳನ್ನು ಶೃಂಗಾರವಾಗಿಡುವುದೂ ಎಲ್ಲವೂ ಇವರಿಗೆ ಸೇರಿರುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಲಾಲ್ ಬಾಗ್ ತೋಟವು ನಾವು ಹುಟ್ಟುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಮೊದಲೇ ಇದು ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಅದರ ಮೈಂಟನೆನ್ಸ್ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವೇನೋ ಅದರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅತ್ತಕಡೆ ಒಂದಾವರ್ತಿ ವಾಕಿಂಗ್ ಬಂದಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕ ಆ ಗಬ್ಬು ವಾಸನೆ, ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಕೊಳಕು, ಅಲ್ಲಿ ಎರೆಗಳು ಗುಂಪು ಗುಂಪಾಗಿ ಬಿದ್ದಿರುವುದು, ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಹಳ ಖೇದವಾಗುತ್ತದೆ ಈ ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ತೋಟವನ್ನು ಬೆಂಗಳೂರಿಗೊಂದು ಗೌರವ ತರತಕ್ಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗಿಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನರ್ಪಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಕ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ (ಮಾನ್ವಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೈಪಡುತ್ತೇನೆ".

ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರೂ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆಂದರೆ: ಹತ್ತಿ ಬೀಜ ಹೋಯಿತು, ಗೋಧಿ ಬೀಜ ಹೋಯಿತು ಎಲ್ಲಾ ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ ಈ ದಿವಸ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನಮಾಥಾನ ಉಂಟಾಗಿ ಅವರಾರೂ ರಿಸರ್ಚಿನ ಕಡೆಗೆ ಗಮನವನ್ನೇ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಅಂತ ಹೇಳಿದರು. ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರಾದರೋ ದೊಡ್ಡ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು, ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುಭವಿಗಳು. ಈ ದಿವಸ ಗೋಧಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾದ 3-4 ಜಾತಿಯ ಬೀಜವನ್ನು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದಾರೆ. ಜಯಧರ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿಯಲ್ಲೂ ರಿಸರ್ಚನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀ ಹತ್ತಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಹವಾಮಾನವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಬೆಳೆಯುತಕ್ಕ ಬೆಳೆಯಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಆದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿ ವರ್ಷವೂ ರೋಗ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಲು ಕಂಡುಬರತಕ್ಕದ್ದೇನೆಂದರೆ: ಬೋರ್ ವರ್ಮುಗಳಿಂದ ಬೆಳೆ ಕೆಡುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪ್ರಿವೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಯವರೀಗ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಇದರ ನಿವಾರಣೆಯೂ ಆಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಹತ್ತಿಬೀಜಕ್ಕೆ ರೈತರಿಂದ ಬಹಳ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಈ ಸೀಡ್ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ಸಿರಗುಪ್ಪೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಿಸರ್ಚ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಬೀಜವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇರುವಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸ್ವಲ್ಪ ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಮಾತನಾಡುವುದು ಚೆಲೋದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ದಿವಸ ಈ ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಕ್ಲಮೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಪ್ಲೋಯಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅವುಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬೇಡ, ಅವುಗಳಿಂದ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಸಾಗುತ್ತೆ. ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಾದ್ದಲ್ಲ. ಆ ಭಾಗದ ಜನರಿಗೆ ಅವು ಬೇಡವಾಗಿದ್ದಿರಬಹುದು. ಅವು ಅವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಿಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಲ್ಲಂತೂ ಕರೀಭೂಮಿ ಇರುವಲ್ಲಿ ಗರಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಲು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಬೇಕೇಬೇಕು. ಈ ದಿವಸ ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಕೊಡಲು, ನಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಸಹಾ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ನಾವು ಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ರೈತರಿಂದ ವಿಪರೀತ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲೀಗ ಇವು ಮೂರೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಇವು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಕೆಲಸಮಾಡಿದರೆ ಅವುಗಳು 3 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿ ಉಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಆದ್ದರಿಂದ ಇವುಗಳನ್ನು ಮುಂದು ವರಿಸಿಕೊಂಡೇ ಬರಬೇಕೆಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಈ ದಿವಸ ಈ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಎಕರೆಗೆ 30–40 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಥಾರ್ಡ್‌ಮಾಡಿ

(ಶ್ರೀಮತಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ)

ಅಷ್ಟೂ ಹಣವನ್ನೂ ಒಂದೇ ಗಂಟಿನಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕಂತುರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಾವತಿಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿವಸ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೆಕನೈಜ್ಡ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷನ್ನಿಗೆ ಅಭಾವವಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವಲ್ಲಿ ಯಾದರೂ ಈ ಮೆಕನೈಜ್ಡ್ ಕಲ್ಟಿವೇಷನ್ನಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಇವುಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತರಿಸಿ. ಇವುಗಳ ಬೆಲೆ ಕೂಡ 3-4 ಸಾವಿರದೊಳಗೇ ಸಿಕ್ಕುತ್ತೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ಹೈರ್‌ಪರ್ಚೇಜ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಮೇಲೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನಾನೂಕೂಲ ವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರಿಂದ ಡಬ್ಬರ್ ಸೆಕ್ಯೂರ್ಟ್, ಸಾರ್‌ವೆನ್ಸಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟು ಮತ್ತು ಎನ್‌ಕಂಬ್ರೆನ್ಸ್ ಇತ್ಯಾದಿ ಅನೇಕ ಕಂಡೀಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಪಂಪ್ ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿಸತಕ್ಕ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಲಿಬರಲೈಜ್ ಮಾಡಲಾಗಿದೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ಇಲ್ಲಿಯೂ ರೂಲ್ಸ್ ಲಿಬ್ರಲೈಜ್ ಮಾಡಿ ಆ ರೀತಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಆಕ್ಟನ್ನು ಫೈನಲೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಆದರೆ ರೂಲ್ಸ್ ಇನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಮೀನು ಸರ್ವೇ ಆಗಿದೆ. ಇದು ಕೆಲಸ ನಡೆಯತಕ್ಕ ಸೀಸನ್ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಫೈನಲೈಜ್ ಅದನ್ನು ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಮುಂದೆ ಕೆಲಸವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ! ಅದು ಬಹಳ ವಿಳಂಬವಾಗಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ದಯವಿಟ್ಟು ತಕ್ಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಕಾಟನ್ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಈ ದಿವಸದಲ್ಲಿ ರೂಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಫೈನಲೈಸ್ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಏನೇನು ಅನಾನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

4-00 P. M.

ಅಗ್ರಿಕರ್ಚರಲ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಒಂದೆರಡು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆ ಅಗ್ರಿಕರ್ಚರಲ್ ಕಾಲೇಜಿನವರು ಸೈಕ್ಲಿಕ್ ಮಾಡಿದ್ದರು, ಬೇರೆ ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟ್ಸ್‌ನಂತೆ ನಮ್ಮೂನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು, ನಮಗೆ ಕೊಡತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಸಾಲುವು ದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಅದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಅದು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆ ಭರವಸೆಯ ಮೇಲೆ ಅವರು ಅವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸೈಕ್ಲಿಕ್‌ನ್ನು ವಾಪಸು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಆ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆ ಗ್ರಾಜುಯೇಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಷಾವ್ಯಾರೇನ್ಸ್ ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ 500-600 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಂಬಳ ಕೊಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಆದೇ ನೀವು ಕೊಡುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಸಂಬಳ ಎಂದರೆ 150 ರೂಪಾಯಿ. ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಸಂಬಳಕ್ಕೆ ಯಾರುತಾನೆ ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆ ? ಸರ್ಕಾರದ ವರು ಅದು ನಮ್ಮ ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇದೆಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರೇ ಹೊರತು ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರ್ಯ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಕೂಡ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಇಲ್ಲ. ಆದಷ್ಟು ತೀವ್ರ ಅದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಇತರ ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟ್‌ಗಳಂತೆಯೇ ಅವರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಒತ್ತಾಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆಹಾರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಸುಧಾರಿಸಿದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಒಕ್ಕಲುತನ ಆಗಬೇಕು ಅವರು ಸುಧಾರಿಸಿದ ಬೀಜ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಎಂದು ಹೇಳಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ. ಗ್ರಾಜ್ಯುಯೇಟ್ಸ್ ಬಂದು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಇದನ್ನು ಕಲಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ! ಈಗ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಕೇವಲ 5-6 ಅಗ್ರಿಕರ್ಚರಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ಇವೆ, ಅದು ಸಾಲದು. ಒಂದೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸ್ಕೂಲನ್ನು ತೆಗೆದು ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ತರಬೇತು ಕೊಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಪೆಸ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಡಿಸೀಸಸ್ ಅನ್ನು ಇರ್ಯಾಡಿಕೇಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಹೋದ ಸಲ ಹಾವೇರಿಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಸ್ ಹಾಪರ್ಸ್‌ಗಳ ಕಾಟ ಹೆಚ್ಚಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಎರ್ಯಾಡಿಕೇಟ್ ಮಾಡಿದಿರಿ. ಈ ಸ್ಕೀಂ ಇಡೀ ಸ್ಟೇಟ್‌ಗೆ

ಅನ್ವಯಿಸುವಂತೆ ಆಗಬೇಕು, ಈ ರೋಗ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಂಭವ ಇದೆ. ಔಷಧಿಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚಾಗತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ರೈತರಿಂದ ಸಬ್ಸಿಡಿ ಮೇರೆ ವಸೂಲು ಮಾಡುವುದು ಉತ್ತಮ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇಂಪ್ರೂವ್ಡ್ ಸೀಡ್ಸ್ ವಿಚಾರ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗ್ರಾಮದಲ್ಲೂ ಪಂಚಾಯ್ತಿ ಲೆವಲ್ ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್‌ನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಆ ಪ್ಲಾನ್ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಟಾರ್ಗೆಟ್ ಕೂಡ ಇದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿರುವಂತೆ ಇಂಪ್ರೂವ್ಡ್ ಸೀಡ್ಸ್‌ನ್ನು ಕೊಡುವುದು ನಿಮ್ಮ ಆದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯ. ಎಕ್ಸ್‌ಟೆನ್‌ಷನ್ ಆಫೀಸರುಗಳಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಾಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲಿ ಯಾವುದಾದರೂ ಆ ತರಹ ಒಂದು ಟಾರ್ಗೆಟ್ ಎಷ್ಟಿದೆ ಅದನ್ನು ಮುಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದಾರೇನೊ ಎಂದು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಜಮೀನು.. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಪ್ರೊಡಕ್ಷನ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿದೆ, ಇಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಡೇಷನ್ ಸೀಡ್ಸ್ ಬೇಕು, ರಿಜಿನರ್ಡ್ ಸೀಡ್ ಗ್ರೋಯರ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಅವರು ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ವಿಷಯ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಯಾವ ಟೈಮಿಂಗ್ ಬೇಕೋ ಆಟೈಮಿಂಗ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಪರ್ಸೆಂಡೇಷನ್ ಸೀಡ್ಸ್‌ನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ನ್ಯಾಷನರ್ ರೂರರ್ ವಾಟರ್‌ಸಪ್ಲೈ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಇದೆ. ಇಂಡಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಹಣ ಕೂಡ ಕೇವಲ 25 ಪರ್ಸೆಂಟು, 10 ಪರ್ಸೆಂಟು, ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ 10 ಪರ್ಸೆಂಟು ಇದೆ. ಇದು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲಸ ಇದನ್ನು ತಾವು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಏನು ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದರೆ ಸ್ಕೀಂ ಏನೋ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ ಆದರೆ ಯಾರು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಡಿ. ಅವರಿಗೆ ವಹಿಸಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕೆಲಸಗಳು ಬಹಳ ಇವೆ, ಅವರಿಗೆ ಟೈಮಿಂಗ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ಸಂಶಯ ಇದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಡಿವಿಜನ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆಯುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ತಿಳಿದು ಬಂತು ತಕ್ಷಣ ಆ ಡಿವಿಜನ್ ಅನ್ನು ತೆಗೆದು ನೀರಿನ ಅಗತ್ಯತೆ ಎಲ್ಲಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಂದು ಪ್ರಯಾರಿಟಿಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಸ್ಕೀಂ ಮಂಜೂರಾದ ಹಾಗೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರೂರರ್ ಹೌಸಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಂ. ಇದು ಒಂದು ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸ್ಕೀಂ ಆಗಿತ್ತು. ಎಮರ್ಜನ್ಸಿಯಿಂದ ಈ ಸ್ಕೀಂನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಬಹಳ ಜನರಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಪ್ರವಾಹ ಮತ್ತು ಬೆಂಕಿಯಿಂದ ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ಇದರ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಈ ವರ್ಷ ಮುಂದುವರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ. ಲೈಫ್ ಇನ್‌ಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಇಂದ 5 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಪ್ರಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಎಲ್ಲಿ ಅಗತ್ಯ ಇದೆಯೋ ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇರುತ್ತವೆಯೋ ಅಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ.

ಇನ್ನು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬ್ಲಾಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ರಾಯಚೂರು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಇದೀ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಿದರೂ ಕೂಡ ಮುಖ್ಯಸ್ಥರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕಿಯರು ಅಂತೂ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಾಗ ಅಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಆಲೋಚಿಸಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಗಂಗಾವತಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಾದ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೋ, ಅವರನ್ನು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಆದರೂ, ಹಿಂದುಳಿದ ಈ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರುಗಳು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ಬಗ್ಗೆ ಅಲ್ಲದೇ ಗ್ರಾಮಸೇವಕಿಯರನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಆ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೂ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರನ್ನು ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ (ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ).—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮ್ಮ ಮುಂದೆ ಇರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸಾಯದ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗೆ 4ಕೋಟಿ 86 ಲಕ್ಷ 8ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಳಿರುವುದನ್ನು ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕ ಕೆಲವು ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇರಾಖೆ. ಈ ದಿವಸ ಆಹಾರದ ಅಭಾವದಿಂದ ಜನ ಕಂಗಾಲಾಗುತ್ತಾ ಇರುವಾಗ ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆ ಬಹಳ ಮುತುವರ್ಜಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆಯೇ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದರೆ ಅಮೇರಿಕಾದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 16 ಜನರು ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿದ್ದು ಇವತ್ತು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೇ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಶೇಕಡ 80 ಜನ ಇದ್ದು ಈ ದಿವಸ ಪರದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಿಕ್ಷೆ ಬೇಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾ ಇರುವುದು ನಾಚಿಕೆ ಗೇಡು, ಬಹಳ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದೇವೆ. ಆಧುನಿಕ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಬರೀ ರೆಕಾರ್ಡ್ ಮೇಲೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆಯೇ ಹೊರತು ಅವನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆ ಪಡುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಮಂಡ್ಯ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಹೇಳಿದರು. ಇದೇನು ಕಲ್ಪವ್ಯಕ್ಷವೋ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುವಂತೆ, ಆದರೆ ಮಂಡ್ಯಜಿಲ್ಲೆ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದು ನಮ್ಮ ದುರಾದೃಷ್ಟ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಾ ಇದೆ ಏಕೆಂದರೆ ದೇಶದ ದುಡ್ಡು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಅದರಿಂದ ದೇಶದ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಹಣವನ್ನು ವೇಸ್ಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬದಲು ಯಾವುದಾದರೂ ಉತ್ತಮವಾದ ನೀರಾವರಿ ಕಾಂಗಾರಿಗಳಿಗೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿ ಆಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಭಾವನೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ, ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಫ್ಯಾಕೇಜ್ ಪ್ಲಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಒಂದು ಪ್ಲಾನ್ ಅನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ ಒಂದು ಸಂಸಾರದ ಒಂದು ಪುನ್ತಕಕ್ಕೆ ಎರಡೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಒಂದು ದಿವಸದಲ್ಲಿ ವಿಲೇಜ್ ಲೆವಲ್ ವರ್ಕರ್ 4 ಪ್ಲಾನ್ ಮೇಲೆ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಬರೆದಂತಹ ಪ್ಲಾನ್ ಏನಿದೆ, ವ್ಯವಸಾಯಗಾರನಿಗೆ ಜಮೀನು ಎಷ್ಟಿದೆ, ಖರ್ಚು ಏನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನೋಡಿದರೆ ಇದನ್ನು ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ಅನುಮಾನ ಬರುತ್ತದೆ. ನೆರವೇರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಪ್ಲಾನ್‌ಏಕೆ ಬರೆಯಬೇಕು ! ಇದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನ ಏನು ? ದೇಶದ ದುಡ್ಡು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಪ ಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಮನಗಾಣಬೇಕು. ಹೇಗೆ ಅಂದರೆ, ಈಗ ಎಕರೆಗೆ 300 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರುವುದರಲ್ಲಿ 150 ರೂಪಾಯಿ ರೈತನ ಭಾಗವಾಗಿಯೂ ಸಾಲದ ರೂಪದಲ್ಲಿ 150 ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಗದಾಗಿಯೂ ಗೊಬ್ಬರ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಕಂಡೀಷನ್ ಇದೆ. ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆ ಪ್ಲಾನ್ ಬರೆದರೂ ಸಹಾಯ ದೊರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅನೇಕ ಕಡೆ ಅರ್ಜಿ ಓಡಾಡಬೇಕು. ಸಾಲದ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘ ಛರ್ತಿ ಮಾಡುವುದು, ಬ್ಯಾಂಕು ಹಣ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು, ಗೊಬ್ಬರ ಸರಬರಾಯಿ ಸ್ಪೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಅಲ್ಲಿಂದ ಸರ್ಕಾರ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಮಧ್ಯೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಬೇರೆ ಇದೆ. ಮಾರ್ಚಿ ತಿಂಗಳು ಬಂದರೂ ಫ್ರೀ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಆಕ್ಟ್ ಹೊರಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಹೋದ ಸಲ ಕೂಡ ಅದು ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ರಿಲೀಜ್ ಆಗಿ ಸಬ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರರ ಆಫೀಸಿಗೆ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲಾ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಸೆಪ್ಟಂಬರ್ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ಆಯಿತು. ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಡುವ ಹಣ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಖರ್ಚಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ಅಗತ್ಯ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಿ ನೋಡಿ ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಬೇಕು.

ಈಗ ಎಸ್. ಇ. ಓ. ವಿಲೇಜ್ ಲೆವಲ್ ವರ್ಕರ್ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರೇನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೈಸಿಕಲ್ ಹತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮುಖಂಡರ ಪ್ರೀತಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಡೈರಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದು ವಾಪಸು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಅವರ ಮನಸ್ಸು ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬುದ್ಧಿ ಅವರಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಇರುವ ಲೋಪವನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಒದಗಿಸಿದ ಹಣ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ನ್ಯಾಯವಾಗಿ ದೇಶದ ಅಭ್ಯುದಯಕ್ಕೆ, ಆಹಾರದ ಉತ್ಪಾದನೆಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನೊಂದು ಈಗ ಗೊಬ್ಬರ ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ರೈತರಿಗೆ 360 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆಜ್ಞೆ ಇದೆ. ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟಿಗೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಇಲ್ಲ. ಬಿಲ್ಲು ಹಾಕಿರುವುದನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತೋರಿಸಿದೆ, ಕೃಷ್ಣರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಲು ಹಾಕಿರುವುದು, ಅದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋದಾಗ ಏರಿರುತ್ತದೆ. ಆಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟ್ 360 ರೂಪಾಯಿನಿಂದ 390 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಏರಿರುವುದುಂಟು. ಹೀಗೆ ದರ ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಾಗುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವುದೇ ? ಜನರು ಸರಕಾರವನ್ನು ಗೌರವಿಸುವರೇ ? ಸರಕಾರ ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ಆಜ್ಞೆಮಾಡಿ ಅಕ್ರಮ ನಡೆದಾಗ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಿಸಬೇಕು. 360 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರಬೇಕಾದ್ದನ್ನೂ 390 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಖಾಸಗಿ ವರ್ತಕ ಜನರಿಗೆ ಮಾರಿದರೆ ಲೈಸೆನ್ಸ್ ಹೋಲ್ಡರಾಗಿದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಕ್ಕೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬಾರದು. ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂಟೆಗೆ ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದೂವರೆ ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ಇತರ ಕೆಲವು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಇಪ್ಪತ್ತೆರಡೂವರೆ, ಇಪ್ಪತ್ತ್ಮೂರೂವರೆ, 26 ರೂಪಾಯಿ ಹೀಗೆಲ್ಲಾ ಇದ್ದು ಆ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಾಟವಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ? ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ಸಹಕಾರ ಸಂಘವೇ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು. ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ದರ ಇದ್ದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಬರುತ್ತದೆಯೇ ? ನ್ಯಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಜನ ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮನ್ನು ಜನ ಕೇಳಿದರೆ ನಾವೇನು ಹೇಳಬೇಕು ! ನಾನು ಒಂದು ಜನರಲ್‌ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗಿಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾಗ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಬಿಲ್ಲುಗಳನ್ನು, ರಸೀದಿಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿದೆ. ಜನರು ಈ ರೀತಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸವಿರುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ನಾನೇನು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಸರಕಾರ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ನಾನು ಕಣ್ಣಾರೆ ನೋಡಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಸಚಿವರು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ಇದನ್ನು ವಿಚಾರಮಾಡಬೇಕು. ಅದೇ ಅಮೋನಿಯಂ ಸಲ್ಫೇಟಿನ ಬೆಲೆ ಎಲ್ಲಕಡೆಯೂ ಒಂದೇ ರೇಟು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಇರುವಾಗ ಸೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟಿನ ಬೆಲೆಯೆಕೆ ಒಂದೊಂದು ಕಡೆ ಒಂದೊಂದು ರೀತಿ ಇದೆ ! ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಮಾತ್ರ ಇಪ್ಪುಗಳ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ವ್ಯತ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನು ? ಲಾಭ ನಷ್ಟದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇಲ್ಲದೆ ಕೆಲವು ಸಂಘಗಳು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವುದು ಕೆಲವು ಸಂಘಗಳು ಲಾಭಕ್ಕೆ ಮಾರಾಟಮಾಡುತ್ತಿವೆ, ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನಬೇಕು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಅವನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕು, ಜನರು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಈ ರೀತಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾದರೆ ಹೇಗೆ ? 21-9-63 ರಲ್ಲಿ ಗೊಬ್ಬರ ಸ್ಪೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 6 ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಬರುವಂತೆಯೂ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 18 ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಬರುವಂತೆ ನರ್ಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 16 ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ ಬರುವಂತೆ ಮಾರಲು ಆಜ್ಞೆಯಾಯಿತು. ನಂತರ 27-4-64ರಲ್ಲಿ ಸ್ಪೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ 1 ರೂಪಾಯಿ, ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ 8 ರೂಪಾಯಿ, ನರ್ಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ 21 ರೂಪಾಯಿ ಬರುವಂತೆ ಮಾರಲು ಆಜ್ಞೆಯಾಯಿತು. ಪುನಃ 1-8-64ರಲ್ಲಿ ಸ್ಪೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲ 1 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ನಿಗದಿಮಾಡಿದ್ದನ್ನು 10 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದರು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 11 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದರು. ಕಾರಣವೇನಿತ್ತು.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ (ಅಭಿವೃದ್ಧಿ, ಪಂಚಾಯತಿ ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಪೋರ್ಟ್ ಮಾಡುವ ಛಾರ್ಜು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸ್ಪೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೊಸೈಟಿ ಸರ್ವಿಸ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಕೊಡುವುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವಾಗ ನಿಮ್ಮಳ ಲಾಭ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ (ಚನ್ನಗಿರಿ).—ಶಿವಮೊಗ್ಗದಲ್ಲಿ ತಯಾರಾಗುವ ಸಕ್ಕರೆಗೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಮತ್ತು 185 ಮೈಲಿಗಳ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 119 ರೂಪಾಯಿ ಬೆಲೆಯಾದರೆ ಚನ್ನಗಿರಿಯಲ್ಲಿ 127 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತಿರವಿರುವ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಲೆಗೆ ಮಾರಿ ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಊರಿನಲ್ಲಿ ಕಡಮೆ ಬೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟಮಾಡಲು ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಸರ್ವಿಸ್ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 1-2 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಗೊಬ್ಬರ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡಲಾಗುವುದು, ಸ್ಪೇಟ್ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ 10 ರೂಪಾಯಿ ಲಾಭ. 2 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ ಸರ್ಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿಕಡೆ ಇರುವುದಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಹೋಲಿಕೆಮಾಡಿ ನೋಡಬಹುದು. 18 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದಕಡೆ 11 ರೂಪಾಯಿ ಮಾಡಿದರು. ಕೋಟಗಟ್ಟಲೆ ವ್ಯಾಪಾರ ಮಾಡುವ

(ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ)

ಕಡೆ ಎಷ್ಟೊ ಉಳಿಯುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಟ್ರಾನ್ಸ್ ಪೋರ್ಟ್ ಛಾರ್ಜನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಬಿಲ್ ಸಹ ಕಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಸೊಸೈಟಿಯಿಂದ ನರ್ಕಲ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಕಳಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಲ್ ಇದೆ. ಒಂದು ಟನ್ನಿಗೆ ಒಂದೊವರೆ ರೂಪಾಯಿ ರೋಡಿಂಗ್ ಅನ್‌ರೋಡು ಛಾರ್ಜ, ಎಂಟು ಟನ್ನಿಗೆ 12 ರೂಪಾಯಿ, ನಾಲ್ಕೂವರೆ ಮೈಲಿಗೆ 35 ರೂಪಾಯಿ ಲಾರಿ ಛಾರ್ಜ ಹಾಕಿ ಬಿಲ್ಲು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಸಹಕಾರಿ ಲಾರಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗಿಸಿರುತ್ತಾರೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಅದು ಹಿಂದಿನದಿರಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎನ್. ನಂಜೇಗೌಡ.—ಅಲ್ಲ, ಸರಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಈಚೆಗೆ ಆಗಿರುವುದು. ಇವತ್ತು ವಸೂಲು ಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಹೇಳಿದೆ. ರಾಭ ಹಾಕಿ ಒಂದು ಮೂಟೆಗೆ 39 ರೂಪಾಯಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೀಗೆ ಆರ್ಡರು ಮಾಡಿದರೆ ಒಬ್ಬರಿಗೂ ನಂಬಿಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಬೆಳೆಯುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಕೃಷ್ಣರಾಜಪೇಟೆ ತಾಲ್ಲೂಕು ಸೋಮನಹಳ್ಳಿ ಸೊಸೈಟಿಯಲ್ಲಿ 23 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಷಾರ್ಟೇಜ್ ಇದೆಯೆಂದು ಆಡಿಟ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿದೆ 3 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಯಾರೆಂಬುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆಯಾದರೂ ಅದನ್ನು ಯಾರು ಕೊಡಬೇಕು, ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಯಾರು ಎಂಬುದನ್ನು ಇದುವರೆಗೂ ನಮೂದು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಆಡಿಟ್ ಏಕೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅದರಿಂದ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದರ ಉದ್ದೇಶವಾದರೂ ಏನು ? ಯಾರು ಹಣವನ್ನು ತಿಂದಿರುತ್ತಾರೆ, ಯಾರು ದ್ರೋಹ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅಂಥವರಿಂದ ವಸೂಲ್ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಂಥ ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ನಷ್ಟವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಯಾರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ತರಹ ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುವುದು ತಪ್ಪಿ ಇಂಥವರು ಅದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಹೊಸದಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಸೊಸೈಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ 300 ರೂಪಾಯಿ, 400 ರೂಪಾಯಿ, 800 ರೂಪಾಯಿ, ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಈ ತರಹ ಷಾರ್ಟೇಜ್ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಿಲ್ಲ. ಷಾರ್ಟೇಜ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಕಾರಣರು ಎಂದು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಜನರಲ್‌ಬಾಡಿ ಮೀಟಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಪಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಪುನಃ ಆಡಿಟ್ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಯಾರು ಆಡಿಟ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಅವರು ಷಾರ್ಟೇಜ್ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಯಾರು ಜವಾಬ್ದಾರರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗೊತ್ತುಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಈ ನಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಿ ಇಷ್ಟು ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ದಿವಸ ವ್ಯವಸಾಯ ಪಾರೆಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸರ್ಕಾರ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಸ್ವಾಗತಿಸುತ್ತ ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರುವುದಲ್ಲದೆ ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಎಂದರೆ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ದಿನ ಬೆಳಗಾದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ. ನೂರಕ್ಕೆ 80 ಜನ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರುವ ರೈತರಿಗೆ, ದುಡಿಯಿತಕ್ಕ ಜನಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವಿಲ್ಲ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಭೂಮಿ ಮಾತ್ರ ಹಿಗ್ಗುವುದಿಲ್ಲಾ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಭೂಮಿ ಇದ್ದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಅದಕ್ಕೆ ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಸಲಕರಣೆಗಳು, ಗೊಬ್ಬರ, ಬೀಜ, ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಾಯವನ್ನೂ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಬೆರೆಯಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ 50 ಭಾಗವನ್ನು ಸಬ್ಸಿಡಿಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿದುದನ್ನು ದುಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಬೆಳೆದ ಫಸಲಿನಲ್ಲಿ ತೀರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಇರಬೇಕು. ನಾನು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಬಂದ ರಾಗಾಯ್ತು ಪ್ರತಿವರುಷ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಯಾವುದೂ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ ಅವರಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ದೊರಕಿಸಿಕೊಡಿ. ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವವರಿಗೆ ಹೆಬ್ಬಾಳ್ ಅಗ್ರಿಕಲ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ರೈತರಿಗೆ ಯಾವ ವಿಧವಾದ ಸಹಾಯ ವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೆಮಿಕಲ್ ಎಗ್ಜಾಮಿನೇಷನ್ ಎಂದು ಹುಡುಗರನ್ನು ಓದಿಸುತ್ತೀರೇ ಹೊರತು ರಾಜ್ಯದ ಹೆಬ್ಬಾಳ್ ಕಾಲೇಜು ಬೆಂಗಳೂರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇರುತ್ತೆ, ಬೆಂಗಳೂರು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಗೆ

ಹೋಗಿರ್ಲಾ ನಾನಾ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಹತ್ತಿ, ಸೇಂಗಾ, ರಾಗಿ, ಬತ್ತ, ಮೆಣಸಿನಕಾಯಿ, ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ರೋಗವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವ ಕಾರ್ಯ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ರೈತನಾದವನು ರೋಗ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಅವನಿಗೆ ದುಡ್ಡಿನ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಅವನು ಆರ್ಥಿಕ ಮುಗ್ಗಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಅಧೋಗತಿಗೆ ಬರುತ್ತಿದ್ದಾನೆ. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರ, ಮುಂತಾದುವುಗಳ ಬೆಲೆ ದಿನೆ ದಿನೆ ಏರುತ್ತಿದೆ. ಅಮೋನಿಯಾ ಸಲ್‌ಫೇಟ್‌ನ ಬೆಲೆ 280 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಅದು ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಸ್ಟಾಕಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಕೇಳಿದರೆ ನೂಪರ್ ಫಾಸ್ಫೇಟ್ ಪಾಮೋರಾನ್ ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಬೆಲೆ 570 ರೂಪಾಯಿ ಇದೆ. ಇದರ ಬೆಲೆ ಬಹಳ ಜಾಸ್ತಿ. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಾಮಾನುಗಳು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ.

ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅತ್ಯಪ್ಪಿ ರೈತರಿಗೆ ಇದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಜನ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ದುಡ್ಡು ಜಾಸ್ತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಉಪಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಹೆಚ್ಚು ದುಡ್ಡನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ರೈತನಿಗೆ ಗೊಬ್ಬರ, ಸರಿಯಾದ ಬೀಜ ಸಲಕರಣೆಗಳು ಇವನ್ನೆಲ್ಲ ಕೊಟ್ಟರೆ ವ್ಯವಸಾಯದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿಫಲ ಬರುತ್ತದೆ. ಬರೀ ಭೂಮಿ ಇದ್ದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ದನಗಳಿಗೆ ರೋಗ ಬಂದರೆ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಹಾಗೆಯೇ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ವಾಹನವನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಬೆಳೆಗೆ ರೋಗ ತಗುಲಿದಾಗ ಅದನ್ನು ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಿ ಮುಂದೆ ಹರಡದಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪವಾದರೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಡವೇ ? ರೈತರ ಮೇಲೆ ಕಂದಾಯವನ್ನು ಹೇರಿ ವಸೂಲ್ಮಾಡುತ್ತೀರಿ.

ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ, ಸಹಕಾರ ಇಲಾಖೆ, ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆ ಈ ಮೂರು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅವರ ಮೇಲೆ ಇವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಇವರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಳಿನ ಮೇಲೆ ಆಳು ಬಿದ್ದು ಗೋಣಿ ನಾಶವಾಯಿತು ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗಳು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಯಾವಾಗ ? ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಂತ ಹಂತಕ್ಕೂ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರುವಂತೆ ಈ ಎಲ್ಲ ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೂ ಇರಬೇಕು. ಆದರೆ ಈಗ ಒಬ್ಬರ ಆರ್ಡರನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಪಾಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಕುಳ, ಗಾಡಿಪಟ್ಟಿ ಇವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ರೈತನಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತನು ಬೆಳೆಯುವ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಪ್ರತಿಬಂಧಕವನ್ನು ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಅವನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಬೆಳೆಗೆ ಬೆಲೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಹಕ್ಕಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಈ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ಹೇಳಿದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ರೈತನಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಬೆಲ್ಲದ ಧಾರಣೆ ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿ ಆಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೈತನ ಸಹಾಯಕ್ಕೆ ಬರದೆ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದಿಂದ ಇದೆ. ಬೆಲೆ ಬಹಳ ಇಳಿದಿರುವಾಗ ಸರಿಯಾದ ಬೆಲೆಗೆ ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಜಪಾನ್ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆಯೇ ಪ್ರತಿಯೊಂದರ ಧಾರಣೆಯನ್ನೂ ಗೊತ್ತು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಯಾವ ಪದಾರ್ಥದ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆಯೋ ಅದನ್ನು ರೈತರು ಜಾಸ್ತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬೆಳೆಯುವುದರಿಂದ ನಮಗೆ ಆ ಪದಾರ್ಥ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆ ಬಂದಮೇಲೆ ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಶ್ಚಯ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ವೇಳೆಗೆ ಅದು ಹೊರಗಡೆಗೆ ಹೋಗಿರುತ್ತದೆ. ಜೋಳದ ಬೆಳೆ ಬಂದ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲವಾದ ಮೇಲೆ ಅದರ ಮೇಲೆ ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಈಗ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಟ್ರೇಂಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಮಾಡಿ ಒಂದು ಆಫೀಸು ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಬೆಳೆ ಬರುವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಗೊಬ್ಬರ ವಗೈರೆ ಅನುಕೂಲಗಳು ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

4-30 P.M.

ಇನ್ನು ರಿಸರ್ವ್ ವಿಷಯ. ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಸೆಂಟರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ನಾವು ರೈತರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಬೆಳೆಯಿರಿ ಎಂದು ಹೇಳುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಏಕೆ ಪ್ರೊಪಗ್ಯಾಂಡ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರ್ಲಾ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿದೆಯಷ್ಟೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಖೆ ನಿದ್ದೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ. ಗ್ರಾಮಸೇವಕರನ್ನು ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಿಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ತತ್ವವನ್ನು ಆಚರಣೆಗೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಅವರ ಮೇಲೆ ಇವರು ಇವರ ಮೇಲೆ ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊರಿಸಿ ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಸರಿಯಾಗಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ

(ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ)

ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನುಮ್ಮನೆ ರಿಕಾರ್ಡ್ ಮಾಡಿದರೆ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಬೇಕು.

ಹಿಂದೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹೆಚ್. ಎಸ್. ರುದ್ರಪ್ಪನವರು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ನಾನು ನದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ಆಗ ಫಾರೆಸ್ಟ್, ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನ ಮಲಾಳ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ರಿಜೀಜ್ ಮಾಡಿ ಸಾಗುವಳಿಗೆ ಕೊಡಲು ಕೇಳಿದ್ದೆ ಒಂದು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಜಮೀನು ಇದೆ ಅದನ್ನು ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡಿ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಿ. ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನುಮ್ಮನೆ ಏತಕ್ಕೋನ್ಕರ ಜಮೀನು ರಿಲೀಜ್ ಮಾಡ್ಸಿ ಕೊಡದೆ ಕಾಲಹರಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ತಿಳಿಯದು. ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನ ಕೇಳಿದರೆ ಇನ್ನೂ ರಿಲೀಜ್ ಆಗಿರ್ಲಾ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಪರಿಶೀಲನಬೇಕು ನೀರಾವರಿ ಚಾನಲ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಪ್ಯಾಕೇಜ್ ಸ್ಕೀಮುಗಳು ಅವಶ್ಯಕವಿದೆಯೋ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೋಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನೀರಾವರಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಬಾವಿಗಳಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ಸುಲಭವಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಸೌಕರ್ಯ ಒದಗುತ್ತವೆ. ಸಾಲ ವಗೈರೆ, ಬುಲ್‌ಡೋಜರುಗಳ ಅನುಕೂಲಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಕಲ್ಪಸಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಆಗ ಜಮೀನು ಸಾಗುವಳಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದಕ್ಕೆ 10-20 ರಷ್ಟು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. 1957ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ 1 ಲಕ್ಷ. ನನ್ನ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿಯೇ ಈಗ ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನ ಹೆಚ್ಚಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ನರಿಯಾದ ಕೈಗಾರಿಕೆ ನ್ಕೂಲು ಇದೆಯೇ ಎಂದರೆ ಅಂತಹ ಸೌಕರ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಮಾಡಲ್ ಕಾಲೋನಿನಲ್ಲಿ ನುಮಾರು ಐದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿದ್ಯಾ ಇಲಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಭೇಟಿ ಮಾಡಿದಾಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ನ್ಕೂಲು, ಬೇಸಿಕ್ ನ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಒಂದೂ ಕಾರ್ಯತಃ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಹೀಗಿರುವಂಗ ಏಕೆ ನಮಗೆ ನುಳ್ಳು ಹೇಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಪಂಪ್‌ಸೆಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಹಂಚುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲೂ ಇವರು ಅಶಕ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಸರ್ಕಾರದ ದುಡ್ಡನ್ನು ವೇಸ್ಟ್ ಮಾಡಬಾರದು ನುಮ್ಮನೆ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಂದ ಕಾಗದಕ್ಕೆ for necessary action ಎಂದು ಬರೆದರೆ ಸಾಕೆ, ಆ ರೀತಿ ಬರೆದಾಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಜನ ತೃಪ್ತಿ ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಇವರು ಆಡಳಿತವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ನರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನು ರೈತರ ಮೇಲೆ ಕಂದಾಯ ಹೊರೆ ಹೇರುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳನ್ನು ಕೂಡ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಬೆಲ್ಲದ ಧಾರಣೆ 4 ರೂಪಾಯಿ ಅಥವಾ 5 ರೂಪಾಯಿಗಳಾದರೆ ಹೇಗೆ ? ನಾಳೆ ಇನ್ನೂ ಕಡಮೆಯಾಗುವುದಾದರೆ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಸರ್ಕಾರದ ಬೆನ್ನುಮೂಳೆಯಂತೆ ರೈತರು ಇದ್ದಾರೆಂದು ಇವರೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಿಂಥ ಪದಾರ್ಥಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟೇ ಬೆಲೆಯೆಂದು ಇವರು ನಿರ್ಧಾರಮಾಡಲ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರ ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರು ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಏನು ಸ್ವಾಮಿ ನ್ಯಾಯ ? ನಿಜವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ನುಮ್ಮನೆ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುವುದು ನರಿಯಲ್ಲ. ಈಗ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಎಲ್ಲಾ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟು ಗ್ಯಾಂಟು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಏಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗ್ಯಾಂಟು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಏನು ಹೇಳುವುದೂ ಸಹ ನನಗೆ ತಿಳಿಯಲಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಡತಕ್ಕ ದುಡ್ಡನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಒಂದು ವೇಳೆ ಆ ರೀತಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡದೇ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ವಿಚಾರಣೆ ಹಾಕಬೇಕು ನಬ್ಸಿಡಿ ಬೇಕಾದರೆ ಅದನ್ನೂ ಸಹ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ನಬ್‌ಸಿಡಿ ರೈತರಿಗೆ ನಲ್ಲುತ್ತಿಲ್ಲ ನಮ್ಮ ಊರಿಗೆ 15 ಮೈಲಿ ದೂರದಲ್ಲಿ ದಾವಣಗೆರೆ ಇದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮೂಟೆ ಗೊಬ್ಬರಕ್ಕೆ 26 ರೂಪಾಯಿ ಇದ್ದರೆ ನನ್ನ ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಂದ ಅವನ್ನು ತಂದು 28 ರೂಪಾಯಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ 119 ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಕ್ಕರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 127. ಹೀಗೆ ರೈತರ ತಲೆಯನ್ನು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವೆಂಬುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಯೋಚನೆಮಾಡಬೇಕು. ಬ್ಲಾಕ್‌ಮಾರ್ಕೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರುತ್ತಾರೆ. ಇದೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಲೆ ತಪ್ಪಿಸಬೇಕು, ರೈತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗೊಬ್ಬರ, ಸರ್ಟಿಫೈಡ್ ಬೀಜ ಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ದೇಶದ ಸಂಪತ್ತು ಬಹಳವಾಗಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದೆ. ಜನಗಳು ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲಿ ಉತ್ಸಾಹದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ತಕ್ಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಸಾಲದು ರೈತರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧಾರಮಾಡಿ. ರಾಗಿ ಮತ್ತು ಜೋಳದ 10 ರಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದೆ ರೈತನ ಜೀವನವೇ ಹಾಳಾ-

ಹೋಗಿತು. ಅನೇಕ ರೈತರು ಆಗ್ಗೆ ಮನೆಮಠಗಳನ್ನು ಒತ್ತೆ ಇಟ್ಟು ಕಂದಾಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರಲಿಲ್ಲಾ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಮಾಲಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಬೆಲೆಯನ್ನು ನಿಗದಿಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕಂಟ್ರೋಲ್ ಬೆಲೆಯಲ್ಲ ಅವನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕ ಮಾಲುಗಳನ್ನು ಮಾರಬೇಕೆಂದು ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಸೀಡ್ ಫಾರಂ ವಿಷಯ. ಅದು ನಿಜವಾಗಿ hopeless ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಪಲ್ಲಾಕ್ಕೆ 50-60 ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ರೈತರಿಗೆ ಆ ಹಣವನ್ನೇ ರೈತರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ನಮ್ಮ ಮಾಲನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಏಜೆನ್ಸಿ ಯಾರು ? ನಮ್ಮ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ನಿಜವಾಗಿ ರಿಫಿನ್ಯರ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರಾ ? ಕೇಳುವವರು ದಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ಹತ್ತಿ ಬೀಜದ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹತ್ತಿ ಬೆಳೆ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬೀಜ ಒಳ್ಳೆಯದನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಎಲ್ಲಾ ಹುಲ್ಲು ಬದ್ದಿರಬಹುದು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಆ ವ್ಯವಸಾಯವನ್ನು ಸ್ವಂತವಾಗಿ ಮಾಡುವವನು. ಚರೋ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಹತ್ತಿ ಬರುತ್ತೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಬತ್ತ ಇಂಡಿಯಾ ಜವಾನಿಕಾ. ಬತ್ತ ಮಂಡ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಈ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕಬ್ಬಿನ ಬೀಜವನ್ನು ಸಹ ಶೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ಎಕರೆಗೆ ಸಹ ಸರಬರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಬೆಳೆಯಲ್ಲಿ ದುಡಿಮೆ ಮಾಡುವವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡಬೇಕು. ಅರಣ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಆಹಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ರೈತರ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲ ನಾವು ಹೇಳುವ ಮಾತು ಒಂದು ಕೂಡ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ವರ್ಷ ಆಯವ್ಯಯ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಮಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಸಮಯದವರೆಗೆ ಮಾತನಾಡಿ. ನಾನು ಟೈಂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇ ನಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಈ ಸಾರಿ ಮಾತ್ರ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ತುಂಬಾ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತುಂಬ ವಂದನೆಗಳು. ಜರ್ಮನಿಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ನಾವೂ ಸಹ ವ್ಯವಸಾಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತೇವೆಂದು ಡಿಕ್ಲೇರ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸರಿಯಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಬೆಳೆಗಳಿಗೆ ಯಾವ ರೋಗವೂ ಬಾರದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಟ್ಟರೆ ನಾವು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರಧಾನ್ಯಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯಬಹುದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್ (ಶಿವಮೊಗ್ಗ).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗ ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದಿಟ್ಟಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನೂ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಒಂದೆರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಆಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆಯು ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತಿನಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇನೆ. ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲ 1900ನೆಯ ಇಸವಿಯಲ್ಲ ಮಾಡಿದ ರೂಲ್ಸುಗಳೊಂದನ್ನೂ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಅದು ಹಾಗೆಯೇ ಇದೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮ ಏನಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದರೆ ರಹದಾರಿ ಇಲ್ಲದೆ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಾಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದದ್ದನ್ನು ಹಿಡಿದು ಕೇಸು ಹಾಕಿದರೂ ಕೂಡ ಅದು ಸ್ಟಾಂಡ್ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ನಲೀಸಾಗಿ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಾಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿದೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ರೂಲ್ಸನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದು ತುಂಬಾ ವಿಷಾದಕರ. ಅದನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತು ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಗಾಡಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಾಗಳನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿ ಜನಗಳು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮರಗಳನ್ನೇನೋ ಕಡಿಯುತ್ತೀರಿ. ಕಡಿದಷ್ಟು ಮರವನ್ನು ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟು ಅಂತ ಗೊತ್ತ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಲೇ ಬೇಕು. ಏನೋ ಅಲ್ಪಸಲ್ಪ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನ ವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮುಂದೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಗಮನಕೊಟ್ಟು ಅದರಲ್ಲ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಬೇಕು. ಬರೀ ನೀಲಗಿರಿ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸುವುದರಿಂದ ಸೌದೆಗೆ

(ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್)

ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಬೆಳೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಶಿವಮೊಗ್ಗದಿಂದ ಜೋಗಿಗೆ ಹೋಗುವ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ದಟ್ಟವಾಗಿದ್ದ ಕಾಡು ಮತ್ತು ಮರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕಡಿದು ಹಾಕಿ ಬರೀ ನೀಲಗಿರಿ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಏನಿದ್ದರೂ ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇರೆ ಯಾವ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನೂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯಾಳುವ ಮರಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಸಬೇಕು. ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಸಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವನ ಮಹೋತ್ಸವಗಳು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಅದನ್ನು ನಾವೂ ಕೂಡ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ವನಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ಗಿಡಗಳು ಎಷ್ಟು ಬೆಳೆಯುತ್ತವೆ, ಯಾವ ಗಿಡ ಎಷ್ಟು ದೊಡ್ಡದಾಗಿದೆ, ಎನ್ನುತಕ್ಕ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನಕೊಡಬೇಕು. ಈಗಿನ ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅರಣ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನೇನೋ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅವರು ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡುವಾಗ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು.

ಡಿಪೋಗಳಲ್ಲಿ ನಾಟಾಗಳು ಮತ್ತು ಪೋಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಹರಾಜು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆ ರೀತಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಹರಾಜು ಮಾಡುವಾಗ ಅವು ರೈತರಿಗೆ, ಸ್ಥಳದವರಿಗೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರದವರು ನಾಟಾಗಳು ಮತ್ತು ಪೋಲ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಏನು ರೇಟನ್ನು ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆಯೋ ಆ ರೇಟಿಗೇ ಅವು ರೈತರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮರ್ಚೆಂಟ್ಸ್ ಹೊರಗಡೆ ಕಳುಹಿಸಲು ಅವುಗಳಿಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ರೇಟನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಅವು ಸ್ಥಳದವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ರೈತರು ಬೇಸತ್ತು ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮರಗಳನ್ನು ತಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಡಿಪೋಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೂ ಒಂದೇ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಡಿಪೋಗಳಿಗೇ ಬೇರೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರಬೇಕು, ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇರೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇರಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸಲಹೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಗಾರ್ಡ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೇಫ್ಟಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. 1 Gun ಕೊಡಬೇಕು ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯಿಂದ ಮರಗಳನ್ನು ಸಾಗಿಸುವವರು 8—10 ಜನಗಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂಥಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಗಾರ್ಡು ಒಬ್ಬನೇ ಇದ್ದರೆ ಅವನನ್ನು ಮರಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿಹಾಕಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಗಾರ್ಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದಂತಹ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವರಮಾನ ಬಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಿರುವಾಗಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಳದರ್ಜೆ ನೌಕರರ ಸಂಬಳ ತೀರಾ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆದಾಯ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಸಂಬಳವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಈಗ ಪೋಲೀಸು ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲ ಕಳ್ಳತನಮಾಡಿದವರನ್ನು ಹಿಡಿದವರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮರ ಮುಂತಾದುವುಗಳನ್ನು ಕಳ್ಳತನದಿಂದ ಪಾಗಿಸತಕ್ಕವರನ್ನು ಹಿಡಿದವರಿಗೆ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಇದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಎಂದಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಆ ರೀತಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅವರು ಆ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬಹುದು ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆನೆ ಡಾಕ್ಟರು ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಇದ್ದಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಅದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವರ ಹೈಕ ಕೆಲವರು 10—18 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರುಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಆನೆ ಡಾಕ್ಟರುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಏನೇನೋ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದೆಲ್ಲವೂ ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆನೆಗಾಗಿ ಬರುವ ಬ್ಯಾಂದಿ, ಆಹಾರ ಎಲ್ಲಿ ಏನೇನೋ ಆಗುತ್ತೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಈ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಪ್ರಕಾರ ಲಸ್ಟ್ ತಯಾರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಸೀನಿಯರ್ಸ್ ಮೇಲೆ ಜೂನಿಯರ್ಸ್ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಸ್ಟ್‌ನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಅಳ್ಳೆರುಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರ್ಕಾರದವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಮರೆನಾಡಿನ ರಸ್ತೆಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಆಯನೂರು-ಮಾಳೂರು-ಹಣಗೆರೆ ರೋಡು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಫಾರೆಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯ ಲಾರಿಗಳು ಓಡಾಡುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ರಸ್ತೆಗಳ ರಿಪೇರಿಗಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿರುವ P. W. D. ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸಿ ಹಣಕೊಟ್ಟು ರಸ್ತೆ ಮಾಡಿಸಿ ಅರಣ್ಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ದಕ್ಷರು ಎಂದು ನಾನು ಹಿಂದಿನ ಸಲವೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾವೇನಾದರೂ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರು ಅದನ್ನು ಬೇಗ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದುಷ್ಟ ಮೃಗಗಳನ್ನು ಓಡಿಸಿ ಸೌಮ್ಯ ಮೃಗಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ನಿಗಾ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಶಿವಮೊಗ್ಗ ತಾಲ್ಲೂಕು ಹರಮಗಟ್ಟ ಗ್ರಾಮಕ್ಕೆ ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರಿಗೆ ನಾನು ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟ. ಬೇಗ ಆಗೋಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮಾನ್ಯ ಸೋದರಿ ಬಸವರಾಜೇಶ್ವರಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತಿಳಿಸಿದಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೇ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆ ಜಾಗ್ರತೆ ಜಾರಿಗೆ ತಂದು ಕಾರ್ಯ ಜಾಗ್ರತೆ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಿ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆಯಾಗಿ ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿಸಿ ಆ ಊರಿಗೆ ಜಾಗ್ರತೆ ನೀರನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಇಷ್ಟ ಪಡುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸಲು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಹಳ್ಳಿಗರಿಗೆ ತುಂಬಾ ತೊಂದರೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ನಾವು ಸರ್ಕಾರದವರ ಹತ್ತಿರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಕಷ್ಟು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಎಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ತೊಂದರೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಬೇಸರವಿಲ್ಲದೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳು. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಈ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸುರಿಮಳೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರುಮೇಲೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ಮುಂದಿನ ಅಧಿವೇಶನದಲ್ಲಿ ಇಂಥಾ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ ಯಾವ ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಅವರುಮೇಲೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ನನಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ವಂದಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

Sri THIRUMALA DEVARAYA (Gangavathi).—Sir, the Estimates Committee has rightly pointed out that agriculture deserves first priority next to defence. The Committee has here and there criticised the working of the Department and it has also given some valuable suggestions. I request the Hon'ble Minister to look into them and try to rectify the defects in the working of the Department.

The Government are trying to help the agriculturists by giving them short-term, medium-term and long-term loans, fertilizers, seeds, etc. The intention of Government is good, but implementation is far from satisfactory. The ryot gets his loan only after he finishes his agricultural operations. He cannot wait for the loan or the fertilizer, but he has to finish his work in season and in time and so when he gets the loan and the fertilizer naturally he utilizes it far some other purpose. Instead of giving him relief, that amount would be a burden on him. So, I request the concerned authorities to see that the agriculturist gets loans and fertilizers in time.

(SRI THIRUMALA DEVARAYA)

Besides that, the Agriculture Department should find out the requirements of a particular place or taluka and they should keep adequate stocks there. Sometimes it happens that when we want some fertilizers, they would ask us to go to some other far off place and get it from there. Cartage has to be borne by the agriculturist. So I suggest that enough and adequate stocks should be kept at every taluka headquarters according to the requirement of the place.

I cannot understand why agriculturists are required to purchase things which they do not want. If he wants to purchase ammonium sulphate he is asked to purchase along with it urea or some other fertilizer also. Why should they insist on his purchasing other fertilizer when he does not require it ? This is an imposition on him. So I suggest the Hon'ble Minister to see that the agriculturists are supplied with whatever fertilizers they want and they are not compelled to purchase what they do not want. Under the Tungabhadra Left Bank Canal about 5 lakh acres of land are to be irrigated. But, during the last six years, only one lakh acres are brought under cultivation. The area localised for heavy that is paddy or sugar-cane is fully developed but that localised for light that is, dry cum wet is as barren as before. The Government should not impose crop pattern to the agriculturists until and unless they have conducted some experiments and found that the returns are satisfactory. Then only they should propagate this localisation scheme. A large quantity of water is flowing back to the River and the Andhra Government is taking advantage of it. If water is given to our ryots without imposing any fine and wherever there is no tail end defect, I am sure it will go a long way to help the agriculturists. In Gangavathi, alone in addition to what we are growing now we can grow paddy and groundnut in another five lakhs of pallas. So, I suggest the Government to think seriously and see that the water is made available to the agriculturists who are willing to cultivate paddy or groundnut.

If a person wants to take up horticulture, it will take about 5 to 6 years to get any returns. We are lacking in nutritious food and fruits. In order to encourage horticulturists, we should try to see that horticulturists get plants on subsidised basis and some loan is given to them. If it is not out of place, I would suggest that we may give some remission in land revenue also if any agriculturist comes forward to take up to horticulture.

The question of equation and seniority list is not yet completed in this department. I do not know why there has been so much delay. On account of this delay officers are not working properly. I would like to draw the attention of the Government to see that the seniority list is published as early as possible. Now most of the posts are not filled up and that is the reason why agriculture work is hindered. I

request the Minister to see that all the vacancies are filled up as early as possible.

With these words, I conclude my speech.

†ಶ್ರೀ ಕೆ. ವಿ. ಬೈರೇಗೌಡ (ಯಶವಂತಪುರ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇಂದು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಅತಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವ್ಯವಸಾಯ, ವಗ್ಯೆರೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ, ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಕಾಲ ಕೊಡದಿರುವುದರಿಂದ, ಕಾಲದ ಒತ್ತಡದಿಂದ ನನ್ನ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪೊಟಕು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಇಂದು ವ್ಯವಸಾಯ ಮುಖ್ಯವಾದುದು; ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಸಬು ಏನಿದೆ, ಅದನ್ನು ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 80 ಭಾಗದ ಜನರು ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತು ಆಹಾರದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿಂದ, ಆಹಾರ ಪದಾರ್ಥಗಳಿಗೆ ಏನೊ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೆಲೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಬೆಳೆಯ ಬೇಕು ಎಂಬ ಆಸೆ ಜನತೆಗೆ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಸೂಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈಗತಾನೆ ಏಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ, ಥೇರ್ಮನ್ನರೂ ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಒಂದು ವರದಿಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಂದಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ವರದಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಈ ಇಲಾಖೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಿತಿಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಬಹಳ ಕೂಲಂಕುಷವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ; ಸಾಲವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಕೈಗಾರಿಕೋದ್ಯಮಗಳಿಗೆ ಹೇಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಹಾಗೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕು. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸಾಲದ ಪ್ರೊಸೀಜರಿನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಇದುವರೆಗೆ ಅದು ಸರಿಹೋಗಿಲ್ಲ. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಪೀಪಲ್ಲಿಗೆ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಾಮಾನನ್ನು, ಮಾತ್ರ ಆದಕ್ಕೆ ಸೆಕ್ಯುರಿಟಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಟ್ರಾಕ್ಟರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಆತನ ಜಮೀನು, ಟ್ರಾಕ್ಟರು ಇಷ್ಟನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಅದಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಇಬ್ಬರ ಜಾಮೀನು ಬೇಕು; ಅವರೂ ಬಹಳ ಧಡೂತಿ ಮನುಷ್ಯರಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇಷ್ಟು ಕಠಿಣ ಷರತ್ತುಗಳನ್ನು ರೈತರಿಗೆ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ರೈತರ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಅನುಮಾನ ಎತಕ್ಕೆ, ಸಂಶಯ ಏತಕ್ಕೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಇವತ್ತಿನ ವರೆಗೂ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಅನುಮಾನಾಸ್ಪದವಾಗಿದ್ದು, ರೈತರ ಮೇಲೆ ಇಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನೂ, ಹೊರೆಯನ್ನೂ ಹೊರಿಸಲು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ, ಹೆಚ್ಚು ಆಹಾರವನ್ನು ಬೆಳೆಯಿರಿ ಅಂತ ಹೇಳಿದರೆ ಅವರಿಗೆ ಏನು ಅಸಕ್ತಿ ಇರುತ್ತದೆ, ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಉತ್ಪತ್ತಿ ದೇಶಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆಯೆ ಎಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಲೂ ಸಹ ಕಾಲ ಮೀರಿಹೋಗಿಲ್ಲ. ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಏನು ಒಂದು ಅನುಕೂಲತೆ ಇದೆಯೊ, ಅದನ್ನು ಒಂದೇ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದರೆ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು.

ಒಂದು ಕೃತಕ ಗೊಬ್ಬರದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಏನೊ ಅನ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ಹತ್ತಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕರ್ತವ್ಯ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಇವತ್ತು ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದಿಂದ ಒಬ್ಬ ತಜ್ಞರು ಬಂದು, ಅವರ ಪ್ರಚಾರಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ಜನದ ಮೋಹ ಹೋಗಿದೆ; ಅವರು ಬಂದು ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಈ ಫರ್ಟಿಲೈಸರನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ ಹೊರತು, ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿದ್ದಾರೆ; ಇದನ್ನು ಅವರು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಮಾಡುವ ಕರ್ತವ್ಯ; ಪ್ರಚಾರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏಕೆ ಮುಂದುವರಿಯಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಖುಶ್ಕಿ ಬೇಸಾಯಕ್ಕೆ ಫರ್ಟಿಲೈಸರ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರು ಹೇಳದೆ, ಅಮೇರಿಕಾ ದೇಶದ ತಜ್ಞರು ಇಲ್ಲಗೆ ಬಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ; ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆ ಅಷ್ಟೂ ವ್ಯಸನವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ; ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದು, ಅದು ಅವರ ಕರ್ತವ್ಯ; ನಮ್ಮವರು ಕರ್ತವ್ಯ ನಿರತರಾಗಿರದಿದ್ದರಿಂದ, ಅವರು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿಬಂತು ಎಂಬ ಈ ಒಂದು ಅಪಾದನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಒಳಗಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮವರ ಮಾತಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೆಲೆ ಇದೆ ಅನ್ನುವುದು ಅನುಭವದಿಂದ ಕಂಡಹಾಗಾಯಿತು.

ಆಮೇಲೆ ಈ ಕೆಮಿಕರ್ ಸ್ಟೋಯರ್ರು ಒಂದು ಹೈಪೋಟಿ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು:

(ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ· ಬೈರೇಗೌಡ)

ಧಾರವಾಡ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ರೋಗ ಬಂದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಖಾಸಗಿ ಉದ್ಯಮಿಗಳವರಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ 40 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗೆ ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇಷ್ಟು ನಿಶ್ಶಕ್ತವಾಗಿದೆಯೇ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಕರಣಗಳು ಇಲ್ಲವೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಧ್ಯವಾದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಅದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟ ಹೊರತು, ನಮ್ಮ ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರು ಭದ್ರವಾಗಿ ಮುಂದುವರಿಯಲು ಕಷ್ಟ ; ಖಾಸಗಿ ಜನತೆಯ ಪ್ರಜೋದನೆಗೆ, ಯಾವುದೊ ಫರ್ಮುಗಳ ಶಕ್ತಿಗೆ ಒಳಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಅಷ್ಟು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ.

ನೀರಾವರಿ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಎರೆಕ್ಟ್ರಿಕ್ ಪಂಪುಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ನನಗೆ ಒಂದು ಶಂಕೆ ಆಗುತ್ತಿದೆ ಇದರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿರುತ್ತಾರೋ, ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ಬಹಳ ಹತ್ತಿರ ಹತ್ತಿರ ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದರಿಂದ, ಬಾವಿಗಳು ಖಾಲಿ ಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ, ಒಂದೊಂದು ಬಾವಿಗೂ ಏಸ್ತಾರದ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ನೀರು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ತಜ್ಞರು ಕೂಡಲೆ ತಕ್ಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡದೆ ಹೋದರೆ, ಬಹುಶಃ ನಹಸನ್ನಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಬಾವಿಗಳು ನಿರುಪಯೋಗವಾಗಿ ರೈತನಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗಬಹುದು.

ಈ ಬಾವಿಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಕುವ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ಲು ಮೀಶಿನುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಮಾಡಿದೆ. ಅವರು ಇಂಜನಿಯರುಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮಿಶೀನುಗಳು ಬಹಳ ಭಾರವಾದುವು, ಅವುಗಳು ಬಾವಿಗಳ ಒಳಗೆ ಹೋಗಿ, ಆಳ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ನೋಡಿ ಹೇಳಿದರು. ಈ ದೊಡ್ಡ ಮಿಶೀನುಗಳ ಬದಲು, ಸಣ್ಣ ಮಿಶೀನುಗಳನ್ನು ತಂದು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು ; ಅದರಿಂದ ಸಾವಿರಾರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿ ತೆಗೆದ ಬಾವಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಸಣ್ಣ ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಮಿಶೀನುಗಳನ್ನು ತರಬೇಕು, ಇಲ್ಲವಾದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್ಸರ್ವೇಶನ್ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ಅದು ನೇಷನ್ನಿಗೇ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆ. ಅದನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟರೂ ಸಹ, ಅದರ ಪ್ರತಿಫಲ ನಮಗೆ ಕಾಣುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ.

ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಏನು ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅದು ಆಗದೆ, ಇದ್ದ ಮಣ್ಣು ಕೊಚ್ಚಿಕೊಂಡುಹೋಗಿ ಭೂಮಿಯ ಸಾರಾಂಶವೇ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಸಹಸ್ರಾರು ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾರವಿರಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ನು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಬಹಳ ಬೇಗನೆ ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ರಸ್ತೆಗಳ ಪಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಂದರೆ ನ್ಯಾಷನಲ್ ಹೈವೇಸ್ ರೋಡುಗಳು ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನಗಳ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಿಲ್ಲವೋ ಅಂತಹ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಭೂಮಿ ಉಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹಾಗೆ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ನು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

5-00 P.M.

ಬೆಲ್ಲದ ಧಾರಣೆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಹೊರಗಡೆ ಕಳುಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡದೆ ಇರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಬೆಲೆಗಳು ಇಷ್ಟು ಇಳಿಯಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದಾಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಇಂತಹ ನಷ್ಟಗಳನ್ನು ರೈತರು ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಹತ್ತು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ, ಐದು ವರ್ಷಕ್ಕೊಮ್ಮೆ ಪುನಃ ಸುಧಾರಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ, ಐದಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲವಾದರೂ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ಬೆಲ್ಲದ ಧಾರಣೆ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ರೈತ 13 ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರಕಾರದವರು ಇವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಈಗಲಾದರೂ ಹೊರಕ್ಕೆ ಹೋಗಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟರೆ ಬಹಳ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಮ್ಮ ಜಮೀನುಗಳಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕೆಂದು ಎಕ್ಸ್-22 ಎನ್ನುವ ರಾಗಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸುಮಾರು 20-25 ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಎರಡು ಮೂರು ಜಾತಿಯ ರಾಗಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಹೆಚ್-22 ರಾಗಿ ಬೀಜ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಬೆಳೆದರೂ ಇಳು

ವರಿ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ತಳಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿ ಇದರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ರಾಗಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ಅದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರಬಹುದು ಮತ್ತು ಅದಕ್ಕೆ ಏನೇನು ತಿಳುವಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಜನಕ್ಕೆ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡುವಾಗ ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೊಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದಾಗಿ ಬೇಸಾಯ ಮಾಡತಕ್ಕ ರೈತರಿಗೆ ಬಹಳವಾಗಿ ಕಷ್ಟ ವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇದೇಕೆ ಹೀಗಾಗುತ್ತದೋ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಿಯಾದ. ತಜ್ಞರೊಳಗೊಂಡ ಯಾವ ತರಹದ ರೀಸರ್ಚನ್ನು ಮಾಡಲು ಸರಿಯಾದ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಕಾನ್ಸ್ ಟಿಟ್ಯೂಟು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈಗಲಾದರೂ ಅಂತಹ ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಮೂಲಕ ಕೆಲಸಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ನಮಗೆ ಬಂದಿರುವ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ರೀಸರ್ಚು ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಈಗ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳಂತೆ ಅಲ್ಲೊಂದು ಇಲ್ಲೊಂದು ಎಂದು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದೇನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳಿಂದ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದು ಬಂದವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸಗಳು ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ವೇನು ನಮಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನು ಮುಂದಾದರೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗುವಂತೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಮೊದಲು ಇದ್ದಂತಹ ಒಂದು ಮನೋಭಾವನೆ ಈಚೆಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಬಡಜನಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಫರ್ಟಿಲೈಸರುಗಳನ್ನು ಸ್ಟೇಟು ಮಾರ್ಕಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಯಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವರುಗಳಿಗೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹತ್ತು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಮಾರ್ಕೆಟಿಂಗು ಸೊಸೈಟಿಗಳವರು ಒಂಭತ್ತು ರೂಪಾಯಿನಂತೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಪ್ರೈಮರಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಬೇಕೆಂದು ಉದ್ದೇಶವಿರುವಾಗ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಲಾಭ ಬರುವಂತೆ ನೀತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅದರಿಂದ ಈ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಉಳಿಯುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದು ಬಹು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಸರಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಅದರಂತೆ ಕೆಲಸಗಳೂ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ.

ಇನ್ನು ಅಲೂಗಡ್ಡೆ ಬೀಜವನ್ನು ಹೊರಗಿನಿಂದ ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಕಾಲ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಬಾರದೆ ಇದರ ಬೆಳೆಯೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದು ಯಾವಾಗಲೂ ಬೇಸಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಹ ಬೆಳೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಿಮ್ಲಾ ಹಾಗೂ ರಂಗೂನು ಕಡೆಗಳಿಂದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಸಕಾಲದಲ್ಲಿ ತರಿಸಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೀಸರ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರದವರು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

† ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ (ವ್ಯವಸಾಯ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸ್ವಾಮೀ, ವ್ಯವಸಾಯದ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅನೇಕರು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಒಬ್ಬಬ್ಬರು ಸದಸ್ಯರು ಈ ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆ ತಮಗಾಗಿಯೇ ಇದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ಸಂಶಯವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರು. ನಾನು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ಸಂಶಯಗಳನ್ನು ಅಳಿಸುವುದು ಮೊದಲನೆಯದು ಎಂದು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನ ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸ್ವಾಮೀ, ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಲ್ಲಿ ಅನೇಕರು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರ ಸಂಸಾರಗಳಿಂದ ಬಂದವರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ವ್ಯವಸಾಯದಲ್ಲೇ ತೊಡಗಿರುವವರೂ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಶಃ ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ, ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯೊಳಗೆ ಈ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಕಡೆ ನೋಡಿದ್ದಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಈ ಚೀಕೆಗಳಿಗೆ ಅವಕಾಶವಿರಲಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾದ ಬೀಜ ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಾದವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ಉತ್ತಮವಾದ ಬೀಜವನ್ನುಪಯೋಗಿಸಿದರೆ ಶೇಕಡಾ ಹತ್ತರಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವಾಗಿ ಉತ್ತಮವಾದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಇಲಾಖೆಗಳವರು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದನ್ನು ನಮ್ಮ ಸೀಡು ಫಾರಂಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಫೌಂಡೇಷನ್ನು ಸೀಡುಗಳಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ನಾವು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಗ್ರೋಯರುಗಳ ಮೂಲಕ ಸರ್ಟಿಫೈಡ್ ಸೀಡ್ ಆಗಿ ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಒಂದು ಕ್ರಮ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು

(ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ)

ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಮಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನನಗನಿಸುವುದು, ಅವರೂ ಸಹಿತ ಸ್ವಲ್ಪ ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಫೌಂಡೇಷನ್ನು ಸೀಡು ಎಂದು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೋ ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಟಿಫೈಡು ಸೀಡಾಗಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಗ್ರೊಯರುಗಳ ಮೂಲಕ ಬೆಳೆಯಲು ಅದನ್ನು ಹಂಚಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಬಹುಶಃ ನನಗನಿಸುವುದು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸಿರುವ ಹಾಗೆ ಸರ್ಟಿಫೈಡ್ ಸೀಡನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಇರಾಖೆಯೊಳಗೆ ರೈತರಿಗೆ ಹಂಚುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅವರುಗಳು ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ ಅನುಸರಿಸದೇ ಇದ್ದರು ಎಂದು ನನಗೆ ಭಾನವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಉತ್ತಮವಾದ ಬೀಜವನ್ನು ಹಂಚಬೇಕಾದರೆ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಬಂದಂತಹ ನ್ಯೂಕ್ಲಿಯಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಫೌಂಡೇಷನ್ನು ಸೀಡೆಂದು ಮಾಡಿ ಅದು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಹಂಚುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲರುವ ವ್ಯವಸಾಯದ ಇಲಾಖೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಭತ್ತದ ಬೀಜ, ಇದು ನಮಗೆ ಫೌಂಡೇಷನ್ನು ಸೀಡುಗಳು ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು—ನಮಗೆ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕಾ ಲೆವಲ್ಲುಗಳಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಗ್ರೋಯರುಗಳು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಮುಲ್ಟಿಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಬಹುಶಃ ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇದು ಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಚರ್ಚೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ರಿಜಿಸ್ಟರ್ಡ್ ಗ್ರೋಯರುಗಳಿಗೆ ಬದಲಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಹಳ್ಳಿಯನ್ನೇ ಬೇರೆ ಏಕೆ ಮಾಡ ಬಾರದು ಎನ್ನುವುದು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಾವು ನ್ಯಾಷನಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟು ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದು ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುವುದರಲ್ಲದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಫೌಂಡೇಷನ್ನು ಸೀಡುಗಳನ್ನು ನರಬರಾಜು ಮಾಡಲು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಾದಷ್ಟು ಮಾಡಬಹುದು.

ಆಮೇಲೆ ರೀಸರ್ಚ್ ಗ್ರೂಪಿಂಗ್. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಹಾಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ರೀಸರ್ಚ್ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗಬೇಕೋ ಅಷ್ಟನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅಷ್ಟು ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಾವು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಿಂದ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ.

1961—62 ರಲ್ಲಿ	ಇಂಡೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು	1,49,309	ಟನ್ಸ್
	ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದು	94,000	ಟನ್ಸ್
	ಸಪ್ಲೈ ಆದುದು	62,498	
	ಹಂಚಿಕೆಯಾದುದು	53,250	ಟನ್ಸ್
1962—63	ಇಂಡೆಂಟ್ ಆದುದು	1,35,000	
	ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್	1,09,915	
	ಸಪ್ಲೈ	1,04,849	
	ವಿತರಣೆಯಾದುದು	73,115	
1963—64	ಇಂಡೆಂಟ್ ಆದುದು	1,44,000	
	ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್	1,06,289	
	ಸಪ್ಲೈ	1,06,327	
	ವಿತರಣೆ	1,07,422	
1964—65	ಇಂಡೆಂಟ್	1,57,000	
	ಅಲಾಟ್‌ಮೆಂಟ್	91,033	

31ನೇ ಮಾರ್ಚ್‌ದವರೆಗೆ ಈ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಸಪ್ಲೈ ಆದುದು ವಿತರಣೆಯಾಗಿದೆ. ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಂದ ಮೂರನೇ-ಎರಡು ಭಾಗ ಅಲಾಟು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗು ಅಲಾಟಮೆಂಟಿಗಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು ಕಂಡು ಬರುತ್ತದೆ. ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರಬರಾಜು ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ರೈತನಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಸಪ್ಲೈ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿ ಬಳಿ ಉತ್ತಮವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಉತ್ತಮ ಬೀಜ ಪಡೆದು ರಾಸಾಯನಿಕ ಗೊಬ್ಬರ ಕೊಡಬೇಕು. ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣ ಕಡೆ ನಿಗಾ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ

ರೈತರಿಗೆ ಇದರ ಉಪಯೋಗ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ರೈತರು ನಿಗಾ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಸಭೆಯ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಂಡಳಿಯ ಸದಸ್ಯರು ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಸೇವಕರ ಸಹಾಯದಿಂದ ಪ್ರಚಾರ ಸಹ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಡಿಮಾನ್ ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಫ್ಲಾಟ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಇದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕ ಲೆವಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ಅವರು ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ರೈತರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳಿದರೆ ಅವರು ಹೆಚ್ಚುಗಮನ ಕೊಟ್ಟು ಆ ರೀತಿ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

[MR. DEPUTY SPEAKER in the Chair.]

ಇನ್ನು ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇಲಾಖೆಯವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯವರು ನಮ್ಮನೆ ಇದ್ದಾರೆ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಿಳಿದುಕೊಂಡು ಹಾಗೆ ಇದೆ ಎಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಧಾರವಾಡ ಮತ್ತು ಬೇರೆಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಳೆದ ಹತ್ತು ಹದಿನೈದು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಜಿಗಟ ಹಾವಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದು ಅದರ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. 1963-64 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಕೆಲಸ ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಸುಮಾರು 30,400 ಎಕರೆ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆ ಜಮೀನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಫರ್ಮಕ್ಕೆ ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಮತಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಉಳಿದ ಕೆಲಸ ವನ್ನು ಇಲಾಖೆಯವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆಯವರ ಸಹಾಯವಿಲ್ಲದೆ 1964-65ರಲ್ಲಿ 36,820 ಎಕರೆ ಭೂಮಿ ಯಲ್ಲಾ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರು ಸ್ಪ್ರೇ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ (ಭದ್ರಾವತಿ).—ಹಾಗಾದರೆ ಆಹಾರ ಅಭಾವ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವೇನು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತಾ ಇದೆ. ವಿಜಾಪುರ, ಬೆಳಗಾಂವ್, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಕೋಲಾರ, ರಾಯಚೂರು ಈ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡ್ ಸಹಾಯದಿಂದ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯವರು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಅದಕ್ಕೆ ಆದ್ಯತೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಕೆಲಸ ಚನ್ನಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರಿಗೆ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟು ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು ನಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಫ್ ಆರ್ಡರ್. ವ್ಯವಸಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಚನ್ನಾಗಿ ಅನುಭವ ಇದೆ. ಆದರೂ ಕೂಡ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದು ಮಾಡಿದ್ದು ತಪ್ಪು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ಭಾವಿಸಿ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಮಗೆ ಹೇಳುವುದು ನಿಜವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ನಾವು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯವೇನು ?

Mr. DEPUTY SPEAKER.—There is no point of order in it.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದು ಸುಳ್ಳು ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೈದರಾಬಾದ್ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಗೋದಿ ಬೀಜ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಗೋಧಿ ಬೀಜ ಎಲ್ಲಿಂದ ತಂದಿದ್ದೀರಿ ? ನಾನು ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ ಕಮಿಟಿ ಚೇರ್‌ಮನ್ ಇದ್ದಾಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಹೋಗಿನೋಡಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇನೆ. ಗೋದಿ ಬೀಜ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿದೆ. ಒಕ್ಕಲತನದ ಅನುಭವವಿದ್ದ ನಮ್ಮಂಥವರು ಇದು ಉತ್ತಮ ಬೀಜ ಎಂದು ನಂಬುವುದು ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ನಾವು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ 94,837 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಸಸ್ಯ ಸಂರಕ್ಷಣೆಗೆ ನಾವು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. 1964-65ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪಂಚಾಯತಿ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಾಲ್ಲೂಕ್ ಬೋರ್ಡು ಸಹಾಯದಿಂದ 1,01,000 ಎಕರೆಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಒಳ್ಳೆ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ಸ್ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಕಾರ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕರು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು ಎಂದೂ ಕೆಲವರು ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು ಎಂದೂ ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬುಲ್‌ಡೋಜರ್ಸ್ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ ಸರ್ವಿಸ್ ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಸುಶೀಲಾದಾಯಿ ಷಹಾ (ಬಾಗೇವಾಡಿ).—ಎಲ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಟ್ರಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಕೆಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ. ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಾದರೂ ಕೂಡ ರೈತರಿಗೆ ಅವು ಸಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಈಗ ಇದನ್ನು ಹಾಗೂ ಹೀಗೂ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರೈತರುಗಳಿಗೆ ಹೈರ್‌ಪರ್ಚೇಜ್ ಸಿಸ್ಟಂ ಮೇಲೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದೇವೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು ಅವುಗಳಿಂದ ಕೇವಲ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ರೈತರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಅನುಕೂಲ ವಿದೆಯೇ ಏನಾ ಅವುಗಳಿಂದ ಚಿಕ್ಕಪುಟ್ಟ ರೈತರುಗಳಿಗೂ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗದ ರೈತರು ಗಳಿಗೂ ಅವುಗಳಿಂದೇನು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಜಪಾನಿನಿಂದ ಕೆಲವು ಚಿಕ್ಕ ಸೈಜಿನ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ 25 ಬಂದಿವೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಇನ್ನೂ 180 ಬರುವುದಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯ ವ್ಯವಸಾಯ ಮಾಡಲು ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲಾದಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂಥ ಸ್ಕೂಲುಗಳು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಈಗ 6 ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಇನ್ನು ಮೇಲೆ ಇವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಸರ್ಕಾದವರಿಗೂ ಇದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಸಲಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ರಿಸರ್ಚ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುತ್ತಾ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಬೈರೇಗೌಡರು ನಮ್ಮ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರರ್ ಕಾಲೇಜಿನ್ನು ಮುಂದೆ ಯೂನಿವರ್ಸಿಟಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಅದನ್ನು ಇರಾ ಖೆಯ ಮೂಲಕವೇ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೋ ಎಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅನೇಕ ಸಲಹೆಗಳನ್ನಿತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸದ್ಯದಲ್ಲೇ ಒಂದು ನಿರ್ಧರಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಾರೆಂದು ತಿಳಿಸಲಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸರ್ಕಾರದವರು ಅಗ್ರಿ ಕರ್ಚರರ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದ ಗ್ರಾಜುಯೇಟುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಬಳ ಬಹಳ ಕಡಮೆ ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಲ್ಲಿ ಕೆಲಸವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಖಾಸಗೀ ಫರ್ಮುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೂ ಇಂಜನಿಯರಿಂಗ್ ಗ್ರಾಜುಯೇಟುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಳ ಕೊಡುವಂತೆ ಕೊಡಬೇಕೇ ಬೇಡವೇ ಎಂಬ ವಿಚಾರ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಗ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿಸಲಚ್ಚಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೈಗೊಂಡಿರತಕ್ಕ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಬೈರೇಗೌಡು ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆ ತೆಗೆಯಲು ಅದರಲ್ಲೂ ಡ್ರೈ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಉಪಯೋಗ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಈ ವರೆಗೆ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಮೂವತ್ತು ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಕಾಂಟೂರ್ ಬಂಡಿಂಗನ್ನು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. 1964-65ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ 80 ಸಾವಿರ ಎಕರೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮ ಗುರಿಯಿದೆ. ಆದರೆ ಸಾಯಿಲ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನು ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳೂ ಎದರು ತೊದರುಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗಾದ ಜನರು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಜನರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾನೂನಿನಲ್ಲಿ ಅವ ಕಾಶವಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಅವರಿಗೆಲ್ಲಾ ಟ್ರೈನಿಂಗನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಯಿತು. ಆದಷ್ಟೂ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದೇ ಸರ್ಕಾರದವರ ಉದ್ದೇಶವೂ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ : ನಮ್ಮ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎ. ಬೈರೇಗೌಡರು ಬೋರ್‌ವೆಲ್ ಸ್ಕೀಮನ್ನು.....

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇವಲ ಬೈರೇಗೌಡರ ಒಬ್ಬರ ವಿಚಾರ ವನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಾನು ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ವಿಚಾರ ಕೇಳಿದ್ದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ...

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಬೈರೇಗೌಡರ ಒಬ್ಬರ ವಿಚಾರ ಬಿಟ್ಟರೆ ನಿಮಗೆ ಬೇರೆ ಯಾರೂ ಏನೂ ಕೇಳಿಯೇ ಇಲ್ಲವೋ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲರು ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ವಿಚಾರ ಎತ್ತಿ ಆದರಿಂದ ಅನೇಕರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇರಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ದಿವಸ ಐದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಒಂದು ರಾಜ್ಯವಾಗಿದೆ. ಒಂದೊಂದು ಪ್ರದೇಶದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ಅಧಿ ಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳದ ಸ್ಕೇಲುಗಳು ಒಂದೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಈಕ್ವೇಟ್ ಮಾಡ

ತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತೊಡರುಗಳಿವೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೆಲವರು ಕೋರ್ಟುಗಳಿಗೂ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನೀಗ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು ಉತ್ತಮ ಬಿತ್ತನೆ ರಾಗಿಯನ್ನು ರಿಸರ್ಚ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಾಲೇ ನಾವು ಅನ್ನಪೂರ್ಣ ರಾಗಿ, ಎಂಬ ಜಾತಿಯೊಂದನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿದು ಅದನು ಟ್ರಯಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಕಾವೇರಿ ಡೆಲ್ಟದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅದರ ಟ್ರಯಲ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ.

ಇನ್ನು ಅನೇಕರು ಜಯಧರ ಹತ್ತಿ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಹತ್ತಿ ವಿಚಾರ ಎತ್ತಿ ಈ ಬೆಳೆಗಳು ಕೆಡುತ್ತಿವೆ, ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿಗವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೇ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಅಲೂಗಡ್ಡೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಇಲ್ಲಿಯತನಕ ಬರ್ಮಾದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತಿತ್ತೋ ಅದರ ನಾಲ್ಕು ರಷ್ಟನ್ನು ಈಗ ಸಿಲೋನಿನಿಂದ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಣ್ಣು ಹಂಪಲುಗಳ ಹಾಗೂ ತರಕಾರಿಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕ್ರಾಷ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಮನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಅಂಗವಾಗಿ ಮೈಸೂರು, ಮಂಗಳೂರು, ಧಾರವಾಡ, ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ, ರಾಯಚೂರು ಇತ್ಯಾದಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಇನ್ಸೊಲೇಟೆಡ್ ವ್ಯಾನು ಮೂಲಕ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗಿ ಈ ಹಣ್ಣು ಮತ್ತು ತರಕಾರಿಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಯತಕ್ಕವರಿಗೂ ಗಿರಾಕಿಗಳು ಸಿಕ್ಕಿ ಉಭಯತ್ರರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದು. ನಾನು ಇಷ್ಟನ್ನು ಹೇಳಿ ಸರ್ವರೂ ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸರ್ವಾನುಮತ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ ನನಗಿಷ್ಟು ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಅಧ್ಯಕ್ಷರಿಗೆ ನನ್ನ ವಂದನೆಗಳನ್ನು ಪಿಸಿ ನಾನು ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

5-30 P. M.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ತಾವು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದಿರಿ. ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿಗೆ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಈ ಇಲಾಖೆ ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಈಗ ಮಾನ್ಯ ಅರ್ಥ ಸಚಿವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೂ ಕೂಡ ಉತ್ತರ ದಯಪಾಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. 1963-64ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಗ್ರೂಪ್ 12ಕ್ಕೆ 25 ಲಕ್ಷ 63 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಎರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಗ್ರೂಪ್ 13 ರಲ್ಲಿ 10 ಲಕ್ಷ 50 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ 5 ಲಕ್ಷ 40 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. 27 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರುವ ಸಚಿವರ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಆಹಾರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುತ್ತದೆ, ಎಮ್ಮೆ ಕೆಸರಿನೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿದಾಗ ಕೆಸರು ಹೇಗೆ ಹತ್ತಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆಯೋ ಹಾಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೆಸರು ಹತ್ತಿಕೊಂಡಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಕೆಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಕೀಂಗಳು ಕಡೆಯೊಳಗೆ ಮುಂಜೂರಾಗುತ್ತವೆ, ಮುಂಜೂರಾದ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ಹೀಗೆ ಆಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂಜೂರಾದ ಹಣವನ್ನೂ ಕೂಡ ಖರ್ಚು ಮಾಡದೇ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿನದೇ ಇರುವವರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಮುಂಜೂರಾಗಿ ಬರುವುದೇ ತಡವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ .—ಹಾಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಯುವಕರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ನಿಮಗೆ ಸಾರ್ಥಕವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರಿಗಾದರೂ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ

(ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ)

ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಈ ರೀತಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ರೈತರಿಗೆ ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಒಂದು ಕಡೆ ಇದೆ, ಒಂದು ಕಡೆ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕಟ ಪಡುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಹೀಗಾದರೆ ಏನು ಅನ್ಯಾಯ ಇದು ?

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನೂರಕ್ಕೆ 90 ಭಾಗ ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಒಂದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. 10 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟೂ ಕೂಡ ಸರಿಯಾಗಿ ಏನಿಯೋಗವಾಗಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಹಣ ರ್ಯಾಪ್ ಆಗುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಕೆಲವು ಸೀಡ್ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವುದೇ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ಸರಿಯಾದ ಸ್ಥಳ ನೋಡಿ ಸೆಲೆಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ, ಹೀಗೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಈಗ ಎನ್. ಇ. ಎಸ್ ಬ್ಲಾಕ್‌ನಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮ ಸೇವಕರನ್ನು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೀರಿ, ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ನೇಮಕ ಆಗಿಲ್ಲ. ನೇಮಕ ಮಾಡಿದರೂ ಕೂಡ ಅವರು ಬಂದಿಲ್ಲ ಏಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಒಂದು ವೇಳೆ ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವೆ ಇದ್ದರೆ ಅವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಗನೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲರಾವ್ ಮುಡಬಿ (ಹುಮನಬಾದ್).—ಗುಲ್ಬರ್ಗಾದಲ್ಲಿ ಸಾಯಿರ್ ಕನ್‌ಸರ್ವೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಡಿವಿಜನ್ ಮುಂಜೂರಾಗಿ ಒಂದು ವರ್ಷ ಆಯಿತು. ಅಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ತರಬೇತಿ ಆಗಬೇಕು ಅದು ಆಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ಕಷ್ಟ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ನಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಕ್ಲಾಸ್ 3 ರಿಂದ ಕ್ಲಾಸ್ 2ಕ್ಕೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಮಾಡುವಾಗ ಸೀನಿಯಾರಿಟಿ ಲಿಸ್ಟ್ ಫೈನಲೈಸ್ ಆಗದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ಬೇಗನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಪವರ್ ಸ್ಪೈ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದೆ, ಕ್ರಷಸ್ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದೆ ಡೀಸೆಲ್ ಸೆಟ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂ ಏ ಹೇಳಿದೆ ಇದು ಯಾವದಕ್ಕೂ ಕೂಡ ತಾವು ಉತ್ತರ ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಡೀಸಲ್ ಸೆಟ್ಸ್‌ಗೆ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ರೇಟ್ಸ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡುವವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು, ನಾವೂ ಸಹ ಅವರನ್ನು ಕೇಳಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ ಅವರಿಂದ ಅದು ಬರಬೇಕು.

(ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ನಿಂತುಕೊಂಡರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಏನು ಕೇಳಿದರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅವರು ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆಪಡುವುದಾದರೆ ನನ್ನ ಸಮ್ಮತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು 6 ಗಂಟೆಗೆ ಒಟಿಗೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಹೇಗೆ ಮಾಡೋಣ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಸೂಚಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಹೀಗೆ ಅವಸರ ಮಾಡಿದರೆ ನಾವೇನು ಮಾಡೋಣ ? ನಮ್ಮ ಬಾಯಿಗೆ ಬೀಗ ಆದರೂ ಹಾಕಿ ನುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಬಿಡುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಹೇಳುವುದಾದರೂ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಈ ಇಲಾಖೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ವಿಷಯ ಬಹಳ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ, ಇಲ್ಲದೆ ಇದ್ದರೆ ನಾವು ಏನೂ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಷ್ಟು ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ರೈತರ ಕಷ್ಟ ತಾವು ಅರಿತವರಾಗಿದ್ದೀರಿ ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ ನಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಬಹಳ ಉತ್ತಮ ಮನುಷ್ಯರು, ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರೀತಿ ಇದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಮಾತನಾಡಲು ತಾವು ನಿಮ್ಮ ಫ್ಲಿಪ್ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಿರಾ ? ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಿರಾ ?

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ನಾನೇನೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ, ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಲು ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವಕಾಶ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ನನಗೂ ಸಂತೋಷ ಇದೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕಾದ ವರು ಇಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ನೀವು 6 ಗಂಟೆಯ ನಂತರ ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಪಾಟೀಲ್ (ತಿಕೊಟ).—ಚೈಂ ಅರಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಚೈಂ ಸಿಕ್ಕಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಚೈಂ ಅರಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವವರು ಯಾರು ಅಂತ ನೋಡಿ ಆಮೇಲೆ ಅವರ ಮೇಲೆ ದೂಷಣೆ ಮಾಡೋಣ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ಕಂಬಳಿ (ಕುಂದಗೊಳ).—ಬೇರೆ ಡಿಮ್ಯಾಂಡ್‌ಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದರೋ ಅವರಿಗೆ ಈ ಡಿಮ್ಯಾಂಡಿನ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದಿದ್ದರೆ ನಮಗೂ ಅವಕಾಶ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಾ ಇತ್ತು ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮನವಿ, ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಸೆಷನ್ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಆಹಾರದ ಸಮಸ್ಯೆ ಏನು, ವ್ಯವಸಾಯದ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಲೋಪ ದೋಪ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ನಾವಾದರೂ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಏಕೆ ಬರಬೇಕು, ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು !

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಿದೆ ಎಂಬುದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವೇದ್ಯವಾಯಿತು. ಇತರ ಮಿನಿಸ್ಟರುಗಳು ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ ಎಂದರೆ ನಿಮಗೇ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಡಿ. ಜತ್ತಿ (ಹಣಕಾಸಿನ ಶಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಒಮ್ಮೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ ಸೆಷನ್ ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಬಡ್ಜೆಟ್ ಸೆಷನ್ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಆಗುವುದು ಎರಡು ಸಾರಿ ಕರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವಲ್ಲಾ !

ಶ್ರೀ ಗೋಪಾಲರಾವ್ ಮುಡಬಿ.—ನಾಳೆ ಒಂದು ದಿವಸ ಇದರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದೀತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇಷ್ಟರವರೆಗೂ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಕಾರ ನಾಳೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ನಾಳೆ ಸಾಯಂಕಾಲ ಕುಳಿತುಕೊಂಡರೂ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲ, ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಸಮಾಧಾನ ವಾಗುವಂತೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇನೆ, ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಆ ರೀತಿ ಇರುವುದಾದರೆ ನನ್ನದೇನೂ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಇಲ್ಲ—I have no objection. Shall I continue this demand tomorrow also ? The only thing is, there are important demands.

Any way, I put it to the House : Shall I hold this over till tomorrow ? I have no objection.

Sri B. D. JATTI.—If necessary, we can sit for fifteen minutes and finish.

Mr. SPEAKER.—Till 7-30 I am prepared to sit. I am giving time for clarification till 7-15. But there must be some method.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ (ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಮಿನುಗಾರಿಕೆ ಶಾಖೆಗಳ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ನನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಒಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದಂಥ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ಜನಾಂಗದಿಂದ ಬಂದಿರುವವರು ಮತ್ತು ಅತ್ಯಂತ ಅನುಭವಿಗಳು. ಅವರು ಈ ದಿವಸ ಮೀನುಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸಿ ಇಡೀ ಡಿಫೆನ್ಸ್ ಇರಾಖೆಗೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಮೀನನ್ನು ಸರಬರಾಯಿ ಮಾಡು

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ)

ತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಯಾವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ 2-3 ವಿಷಯಗಳಮೇಲೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ನಮ್ಮನ್ನು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಮೀನುಗಾರಿಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಹಿಂದುಳಿದ ಬಡಜನರಿಗೆ ಸೇರಿದ ಕಸಬಾಗಿದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಮುಡುಪಾಗಿಟ್ಟು ಸಮುದ್ರಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತಮ್ಮ ಜೀವನವನ್ನು ಸಾಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಂಥವರ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಕಂಪವಿಟ್ಟು ಅವರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಜೀವನವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸುಧಾರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ರೀಸರ್ವೆ ಕೂಡ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯಮಾಡಿದೆ. ಆ ವಿಷಯವನ್ನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟುಬೇಗ ಇದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಲು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಆ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಈ ಕೈಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವ ಜನ ಈ ವಿವಸ ಸುಮಾರು, ಆಗಲೇ ತಿಳಿಸಿರುವಂತೆ, 6 ಲಕ್ಷ ಟಿಲ್ಲರೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಉತ್ತರ ಕನಡ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಕನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕಸಬನ್ನವಲಂಬಿಸಿರುವ ಸುಮಾರು 20 ಸಾವಿರ ಜನರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಹಿಂದೆ ಎರಡು ಕೇಂದ್ರಗಳಿದ್ದುವು, ಈ ವರ್ಷ ಅದರ ಜೊತೆಗೆ 3 ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಮತ್ತು ಕಾರವಾರ, ಮಂಗಳೂರು—ಈ ಎರಡು ನ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಯಾಂತ್ರಿಕ ದೋಣಿಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿತ್ತು; ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಫಾರೆನ್ಸ್ಟ್ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಒಂದು ಯಾಂತ್ರಿಕ ದೋಣಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ತೆರೆಯಲು ಯೋಚನೆಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸಹಕಾರಿ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಖಾನಗಿಯವರು ಮುಂದೆ ಬಂದಾಗ ಯಂತ್ರವನ್ನು ಅವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಅವರು ದೋಣಿ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಧನ ಮತ್ತು ಸಾಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಪ್ರಯುಕ್ತ ಈ ವರ್ಷ ಸುಮಾರು 191 ದೋಣಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ಸಮುದ್ರದಲ್ಲಿ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 10 ಸಾವಿರ ಚದರಮೈಲಿ ಇರುವ ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ಉತ್ಕೃಷ್ಟವಾದ ಮೀನಿದೆ. ಅದನ್ನು ಹಿಡಿದು ರಫ್ತು ಮಾಡಿ ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಸುಮಾರು ಆರೂವರೆ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಒಂದು ಅಂದಾಜು ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದವರು ಅರವತ್ತೆರಡೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸರಕಾರ ಅದನ್ನು ಕ್ರ್ಯಾಷ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು, ಕೊಟರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಸೂ ಉಳಿಸಕೂಡದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದೆ, ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಗೆ ಇದನು ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕು. ಕೇಂದ್ರಸರಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಣದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಉಳಿಯದ ಹಾಗೆ ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮೆಕ್ಯನೈಜ್ಡ್ ಬೋಟ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚಾದಮೇಲೆ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಫಿಷಿಂಗ್ ಹಾರ್ಬರ್ಸ್ ನಾಲ್ಕನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡರಾಗಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೆಲಸಕಾರ್ಯವೂ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ. ಪಬ್ಲಿಕ್ ವರ್ಕ್ಸ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಚೆಂಡರು ಕರೆಯುವಾಗ ಮತ್ತು ಇತರ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿದೆ. ಸರಕಾರ ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಕೊಡದೆ ಸುಮ್ಮನೆ ಕುಳಿತಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಮಲ್ಪೆ ಬಂದರನ್ನು ಯುಗೋಸ್ಲೇವಿಯಾದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ದೊಡ್ಡ ಬಂದರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯುಗೋಸ್ಲೇವಿಯಾದವರು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದಾಗ ಅವರೊಡನೆ ಆ ವಿಷಯ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹೊರದೇಶಗಳ ಸಹಕಾರ ಪಡೆದು ಈ ಉದ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಕಾರ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಹಾರ್ಬರ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್, ಫ್ರೀಜಿಂಗ್ ಪ್ಲಾಂಟ್, ಕ್ಯಾನಿಂಗ್ಪ್ಲಾಂಟ್, ಮೆಕನೈಜೇಷನ್ ಮುಂತಾದ್ದೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ನೆರವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದೂ ಅಲ್ಲದೆ ಹೊರದೇಶಗಳ ಸಹಾಯ ಮತ್ತು ಅವರ ತಾಂತ್ರಿಕ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ 10 ಸಾವಿರ ಚದರಮೈಲಿ ಇರುವ ಸಮುದ್ರ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಮೀನನ್ನು ಹಿಡಿದು ಅದರ ಮೂಲಕ ಹೆಚ್ಚಿನ ಲಾಭ ಸಂಪಾದನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಈ ಕಸಬಿನಲ್ಲಿ ನಿರತರಾಗಿರುವವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯವೇನು ಬೇಕೋ ಅದನ್ನೂ ಮಾಡಲು ಸರಕಾರದವರು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಫಿಷರಿ ರಿಕ್ವಿಜಿಟ್ಸ್, ಸಾಲ್ಟ್ಸ್, ಸಹಾಯ ಧನ ಮುಂತಾದುವನ್ನು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ನಾವು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಮತ್ತೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸುಮಾರು 32 ಷಿಪ್ ಕ್ಯೂರಿಂಗ್ ಯಾರ್ಡ್ಗಳಲ್ಲಿ ಇದೇ ವರ್ಷ ಉಪ್ಪು ಮಾರಾಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದಾಗ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ಬೆಲೆ ಜಾಸ್ತಿ, ಸಾರ್ವತ್ರಿಕವಾಗಿ ಉಪ್ಪಿನ ಬೆಲೆ ಕಡಮೆ ಇತ್ತು. ಆದುದರಿಂದ ಈ ವರ್ಷ ಹೆಚ್ಚು ಮಾರಾಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಸಂಬಳ ಕೊಟ್ಟು ಸುಮ್ಮನೆ ಕೂಡಿಸಿದಂತಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು

ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರ ಮತ್ತು ನಾವೂ ಸೇರಿ ಶೇಕಡ 50 ರಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆವು. ಅಷ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಸೇಕಡ 25 ರಷ್ಟಾದರೂ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದಿಂದ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಕಸಬಿನ ಜನ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ, ಅವರ ನೆಲ ಮರಳು, ತೆಂಗಿನಗರಿ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ವಾಸಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ. ಅವರ ಸ್ಥಿತಿ ಅತ್ಯಂತ ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಪುನರ್ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಲೇಔಟ್ ಮಾಡಿ ಸ್ಥಳ ಅವರಿಗೆ ಒದಗಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ; ಮನೆ ಕಟ್ಟಬೇಕಾಗಿದೆ. ಪಿ. ಡಬ್ಲ್ಯೂ. ಸಚಿವರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಇದನ್ನು ತಿಳಿಸಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇಷ್ಟು ಹೇಳಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಹಲವು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ತಮ್ಮ ಅನುಭವವನ್ನು ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಫಿಷರಿ ಇಲಾಖೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತು ಹೇಳ ಬಹುದು. ಇನ್‌ಲೆಂಡ್ ಫಿಷರಿ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತಾ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಶೀತಲ ಗೃಹಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ಬಂದಾಗ ಆ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರಲ್ಲಿ ಕೇಳಿ ತಿಳಿದುಕೊಂಡೆ. ಈ ದಿವಸ ಕಾಗದ ಬರೆ ದಿದ್ದಾರೆ, 7 ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದೆ, ಮಂಜೂರಾಗುತ್ತದೆ.

ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ಗ್ರೂಪುಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಎಲ್ಲ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಇನ್‌ಲೆಂಡು ಫಿಷರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕೆರೆ ಕಟ್ಟೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೀನುಮರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸುಮಾರು 82 ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಮೀನು ಮರಿಗಳನ್ನು ತಂದು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರು ಸಂಸ್ಥಾನದೊಳಗಡೆಯಿಂದಲೇ ಅಲ್ಲದೆ ಹೊರಗಡೆಯಿಂದಲೂ ಮರಿಗಳನ್ನು ತರಿಸುತ್ತಲಿ ದ್ದೇವೆ. ತುಂಗಭದ್ರಾ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 14 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಮೀನು ಸಾಗಾಣಿಕೆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಲು ಮರಿಗಳನ್ನು ಹಂಚರಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಪ್ಪೊತ್ತು ಸುಮಾರು 28 ಲಕ್ಷ ಮೀನು ಮರಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂಗಾಳ ದಿಂದ ತರಿಸಿಕೊಡರಾಗಿದೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿರುವ ರಿಸರ್ವಾಯಿರುಗಳಲ್ಲಿ ನರ್ಸರಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಮೀನು ಮರಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡದೇಕಾದರೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವಾರು ವರ್ಷಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈಗ ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಧ್ವರಾಜ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎಂದರೆ, ಮೀನುಗಾರರ ವಸತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲ ಸಹಾಯಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಗಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೆಲಸಗಳು ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇವರುಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಟ್ರೈನಿಂಗು ಸ್ಕೂಲು ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಧ್ವರಾಜ್‌ರವರಿಗೆ ಇಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಹೇಳಿದಂತೆ ಈ ಜನರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ನೋಡಿದರೆ ನಮಗೂ ತುಂಬಾ ವಿಷಾದವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು 125 ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಇವರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿ ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ಸರಕಾರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೊ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಸೂ ಬಾಕಿ ಇಲ್ಲದಂತೆ ವಾಪಸು ಕೊಟ್ಟು ಯಾವ ತರಹದ ಡಿಫಾಲ್ಟ್ ಕೂಡ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಹತ್ತು ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಸಾಲದ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕಾಸೂ ಬಾಕಿ ಇಲ್ಲದಂತೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ವಾಪಸು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ಪುನಃ ಏಳು ಲಕ್ಷದಷ್ಟು ಸಾಲ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಕೊಡಲು ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ, ಇವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಇಟ್ಟು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೋ-ಆಪರೇಟಿವ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಸಹಾಯ ಸಾಲದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೋ ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಕಾರದವರು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇವರಿಗೆ ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳನ್ನೂ ಆಹಾರ ಸಚಿವರು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಅವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರು ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗ ರತ್ನಮ್ಮನವರು, ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾಯರು, ಮತ್ತು ಇತರ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದಾಗ ಯಾರೂ ಅಪ್ಪು ಕಟುವಾದ ಟೀಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಇರತಕ್ಕ ರೋಪಡೋಷಗಳನ್ನೂ ತಿಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಇಬ್ಬರು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಖಾತೆಯಿಂದ ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವಾಪಸು ಕೊಡಿಸಿಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ)

ಸರಕಾರದವರು ಒಂದು ಕಮಿಟಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಶಿಫಾರಸುಗಳನ್ನು ಸರಕಾರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 5 ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿ ಸುಮಾರು ಒಂದೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರಕಾರ ಅಷ್ಟು ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದೆ. ಇವುಗಳೆರ್ಲಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಗೆಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ನುಗಳು ಆದ ಮೇಲೆ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ನಾಟಾಗಳು ಕಳುವಾಗಿ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕಾನೂನು ಬಹಳ ಹಳೆಯದು, ಅದು 1901 ರಲ್ಲಿ ಆದುದು. ಇದರಲ್ಲಿರುವ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿಂದಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾದ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ನೀರಾವರಿ ಸೌಕರ್ಯ ಸಿಗುತ್ತದೋ ಅಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಎಲ್ಲ ಭೂಮಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೇ ವರ್ಗಾಯಿಸಬೇಕೆಂದು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂತಿಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂತಿಂತಹ ಕೆಲಸಗಳು ಆಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ತಿಂಗಳುಗಳಲ್ಲಿ ಜಮೀನಿನ ಏರೇವಾರಿ ಕೆಲಸಗಳಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮಾಡಿರುವ ಕಾನೂನು ಬಹಳ ಹಿಂದಿನದು, ಎಂದರೆ, 1901 ರಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವುದರಿಂದ ಕೆಲವಾರು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಮರಗಳ ದುರುಪಯೋಗಗಳಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹೊಸ ಕಾನೂನು ಈ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಬಂದು ಪಾಸಾಗಿದೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ರೂಲ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಕ್ಕ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಆಬ್ಸರ್ವೇಷನ್ನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಆಗಲೇ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಂತೆ ರೂಲ್ಸುಗಳು ಫೈನಲೈಸು ಆಗುವುದರಲ್ಲಿದೆ. ಅದಾದ ಮೇಲೆ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಕಳ್ಳಸಾಗಾಣಿಕೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಈ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ಫೈರ್ ಆರಂಸ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುವ ಏರ್ಪಾಡನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಬಡವರಾಗಿರುವ ನಾಲ್ಕನೆ ವರ್ಗದ ಈ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಸಂಬಳ ಸಾರಿಗೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಆದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೇ ವರ್ಗದ ಜನರ ಕೆಲಸಗಳೇನು ಎನ್ನುವುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವವರು ಬಿಸಿಲು, ಮಳೆ, ಚಳಿ, ಗಾಳಿಗಳೆನ್ನದೇ ಬಹಳ ಕಷ್ಟದಿಂದ ಕಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವಾರು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಹಣಕಾಸಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ನಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇವರ ಮೇಲೆ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಕಾಡಿನಲ್ಲರುವ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೆ ಇವರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಸಹಾಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದೆ ಆದನ್ನು ಸಹಾನುಭೂತಿಯಿಂದ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇಷ್ಟು ಉತ್ತರ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ನಮ್ಮ ಅರಣ್ಯದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಕಡಿಯುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿವರ್ಷವೂ ಅಷ್ಟು ಕಾಡುಗಳ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಯೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾಯರು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲವಾರು ಅಂಕೆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ 63,706 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಟೀಕ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನು ಸುಮಾರು 12,346 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಸಾಫ್ಟ್ ವುಡ್ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನು ಸುಮಾರು 12,155 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ; ಕ್ಯಾಷ್ಯೂ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನು 13,292 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ರಬ್ಬರು ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನುಗಳು 797 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ಲನೋಲಿಯಾ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನು 1,015 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ. ರಬ್ಬರು ಹಾಗೂ ಲನೋಲಿಯಾ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಮಾಡಿರುವುದು ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದುವರೆಗೆ ಸುಮಾರು 4,63,519 ಎಕರೆಗಳಷ್ಟು ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಮರಗಳ ಜಾತಿಯನ್ನು ಮೂರನೇ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿ ಅವುಗಳು ಸುವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬರುತ್ತಿವೆ. ಆದುದರಿಂದ ನೀಲಗಿರಿ ಮರಗಳನ್ನೇ ಬೇರೆ ತರಹದ ಜಾತಿಯ ಮರಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮತ್ತು

ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕೆಂದು ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ವರ್ಕಿಂಗ್ ಪ್ಲಾನನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಂದರ್ ಆರ್ಗ ನೈಸ್ಡ್ ಫಾರೆಸ್ಟ್ರಿ ಎಂದು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಶೇಕಡಾ 50 ರಷ್ಟು ಮಾಡಿ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ವರ್ಷಂಪ್ರತಿ ನುಮಾರು ನೂರು ಜಾತಿಯ ಮರಗಳನ್ನು ಬೆಳಸಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾನಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ತಿಳಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿಯೂ ನಡೆದ ವನ ಮಹೋತ್ಸವದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರವೂ ಭಾಗವಹಿಸಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗಿಂತಲೂ ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತಕ್ಕೆ ಅರಣ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರಥಮ ಬಹುಮಾನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಲು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇಷ್ಟು ಕಾಡುಗಳನ್ನು ಇಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಯಾವ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳವರೂ ಬೆಳೆದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಆಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಫಾರೆಸ್ಟ್ರಿ ಬೋರ್ಡಿನವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಮೊದಲನೇ ಬಹು ಮಾನವನ್ನು ಈ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲರತಕ್ಕ ನುಮಾರು ಶೇಕಡಾ 18 ರಷ್ಟು ಅರಣ್ಯದ ಭಾಗವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನನ್ನು ರೆವೆನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಜಮೀನನ್ನೂ ಕೂಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೂ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಕೆಲವಾರು ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಿಗಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಅರಣ್ಯದ ಮೃದು ಮರಗಳನ್ನು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಮರ ಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಪೇಪರು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ಬಿದಿರುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎಷ್ಟು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗಳಿವೆಯೋ ಅವಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಮರಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡಲು ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಮುಂದೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಪ್ಲಾಂಟೇಷನ್ನುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಬೇಕು ಎನ್ನು ವುದನ್ನೂ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

6-00 P.M.

ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಬೆಂಬಲ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸ್ಯಾಕ್ರಿಡ್ ಎಂದು ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಜನಗಳಿಗೆ ಎಕ್ಸ್‌ಟ್ರ ಅಲೋಯನ್ಸನ್ನೂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟು ಯಾರು ಕಳ್ಳತನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪತ್ತೆ ಹಚ್ಚಿ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ಪತ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಅರಣ್ಯ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ಕಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೋ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಸಾರಿಗೆಗಳು ಹಾಗೂ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು, ಆ ಒಂದು ನೀತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಪ್ಪತಕ್ಕದ್ದು ಸರಿ. ನನ್ನ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟು ಆ ವಿಷಯ ದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕಾದ ಕರ್ತವ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದೆ ಈ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಗವಹಿಸಲಲ್ಲ. ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಲಲ್ಲ. ಭೂಕಂದಾಯದ ಬಗ್ಗೆ ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸ್ ಕಮಿಟಿ ಯವರು ಅಡಳಿತ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಲೋಪದೋಷಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ರತ್ನಮ್ಮ ಮಾಧವರಾವ್ ಅವರು ಕೆಲವು ರೋಡುಗಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಬರತಕ್ಕ 9 ಕೋಟಿ 40 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗೆ ಏನು ಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ಆ ಹಣ ಸರ್ಕಾರದ ಬೊಕ್ಕನಕ್ಕೆ ಬಂದಮೇಲೆ ವಹಿಸುವುದು ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೇ ಸೇರಿದೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆ ಮೇಂಟೇನ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ನಾವೇ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಆಗತಕ್ಕ ಕಡೆ ಕೆಲವೊಂದು ತತ್ವಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗಾ ಭಾಗದಲ್ಲರತಕ್ಕ ಮಲೆನಾಡು ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಮಲೆನಾಡು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವೃಹತ್ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಏನೇನು ರಸ್ತೆಗಳ ಸೌಕರ್ಯ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ

(ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ)

ಅವೆಲ್ಲದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳದೆ ನಮ್ಮ ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಎರ್ಲಾ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಇರಾಖೆ ಏನು ಹೊಸ ರಸ್ತೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದವರು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅರಣ್ಯ ಮತ್ತು ಮೀನು ಇರಾಖೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಎಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೂ ಧನ್ಯವಾದಗಳನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಇದನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ -ಅವಿರೋಧವಾಗಿ ಒಪ್ಪಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎರಡು ಖಾತೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಚರ್ಚೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಟೀಕೆ ಬಾರದಿದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಕೆಲಸ ಇನ್ನೂ ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಸಮಯವಿರಲಿಲ್ಲ, ಹೇಳುವುದು ಬಹಳ ವಿಚಾರಗಳು ಇತ್ತೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಆದರೂ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನನ್ನ ಇರಾಖೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅತಿ ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ಟೀಕೆಗಳ ಬಾಣ ಬಾರದೇ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಆ ಎರಡು ಖಾತೆಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮೆಚ್ಚಿಗೆಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೊಬ್ಬರು ಸರ್ಕಾರ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿದಂಥ ಹಣ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅದನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನನಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎರಡು ಖಾತೆಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನಾನು ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. 1962-63 ರಲ್ಲಿ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಗಳಿಗೆ 253 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ 252.14 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. 63-64 ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 265 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದರೆ 263.07 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಈ ವರ್ಷ ಅಂದರೆ 1964-65 ರಲ್ಲಿ 224 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು ಕಳೆದ ಡಿಸೆಂಬರ್‌ವರೆಗೆ 131 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಈ ಬಾಬಿಗೆ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೋ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚಾಗಬಹುದು. ಅದರಿಂದ ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಲಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಹಕಾರ ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ 1963-64ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 75ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಹಾಗೂ ಸೆಮಿನಾರ್ ಮುಂತಾದುವುಗಳಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ 74.4 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ. 1964-65ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ 71.55 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೆ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು 69 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇನ್ನೂ ಈ ವರ್ಷದ ಕೊನೆಯೊಳಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಣ ಖರ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ನನಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಈ ಸಭೆಯ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸಲು ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ಲಾನಿಂಗ್ ಸೀಲಿಂಗ್ ಮೇರೆ ನಮ್ಮ ಸಹಕಾರ ಇರಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಹಾಗೆ 1 ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸಹಕಾರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನಿಂದ ನಮಗೆ ಮಂಜೂರು ಆಗಿದೆ. 41 ಹೊಸ ಗೋಡೌನುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ನಮ್ಮ ಪ್ಲಾನಿಗೂ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಅದರಂತೆ 45 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಈ ವರ್ಷ ಹೊಸದಾಗಿ ಗೋಡೌನುಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಮಂಜೂರಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿಗಳ ವಿಚಾರವಾಗಿ ನ್ಯಾಷನಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈ ಇರಾಖೆಯವರ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಾಗ್ಗೆ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರಿಂದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಪರಿಹರಿಸುತ್ತೇವೆಂಬ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅವರು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನೌನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಿಂದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಸಂತೋಷವೆನಿಸುತ್ತದೆ, ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಒಟ್ಟು 183 ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು 1 ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಖರ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಗೆ ಮೊದಲೇ ನಾನು ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹಾಗೆ ಒಟ್ಟು 8 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರಲ್ಲ ಈಗಾಗಲೇ ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಗ ನಮಗೆ ಬಂದಿದೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ಮಂಜೂರುಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಭರವಸೆ ನನಗಿದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅನೌನ್ಸ್‌ಮೆಂಟ್ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ವಸತಿ ಸೌಕರ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಹಕಾರೀ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಅವರಿಗೆ ಸಾಲ ಕೊಡುವ ಹೊಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ ಎರಡುಮೂರು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಬಡ್ಜೆಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಒಟ್ಟು 30 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ

ಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಹಣದ ಅನಾನುಕೂಲತೆಯಿಂದ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಅರ್ಜಿಗಳು ಬಂದರೂ ಅವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆ ಇನ್‌ಸ್ಟಾಲ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಗೊತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು 1½ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ 3 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಮನೆಯಿಲ್ಲದೆ ಇರುವ ಒಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತದೆ. ಆ ಹಣವನ್ನು ಮನೆ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಶೇಕಡ 2 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಡ್ಡಿಯಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಇಂಥಾ ಒಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ 200 ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕಿಮ್ಮತ್ತಿನ ಮರವನ್ನೂ ಸಹ ಅವರಿಗೆ ಉಚಿತವಾಗಿ ಒದಗಿಸುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಪೇರ್‌ಹಣವನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು 10 ರೂಪಾಯಿ ಪೇರ್‌ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ 90 ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸಾಲದ ರೂಪವಾಗಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಒಟ್ಟು ಅವರ ಪೇರು ಹಣ 100 ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗಬೇಕು ಎಂದು ಆ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದೆ. ಮತ್ತು ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಬಾರೋಯಿಂಗ್ ಕ್ಯಪಾಸಿಟಿಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನಾವು 10ರಿಂದ 30ರವರೆಗೆ ಬಾರೋಯಿಂಗ್ ಕ್ಯಪಾಸಿಟಿಯನ್ನು ಏರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನ ತಯಾರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಇಲ್ಲದೆ ಯಾವರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಈ ಯೋಜನೆ ಕುಂಠಿತವಾಗಬಾರದು ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಲೈಫ್ ಇನ್‌ಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಆಫ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ನಿಗೆ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಪತ್ರವ್ಯವಹಾರ ಮಾಡುದ್ದೆವು. ಅದು ಕೆಲವೊಂದು ಕಾರಣದಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿಧಾನವಾಗಿತ್ತು. ಇಂದು ನಾನು ಬಹಳ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ, ಲೈಫ್ ಇನ್‌ಷ್ಯೂರೆನ್ಸ್ ಕಾರ್ಪೋರೇಷನ್ನಿನವರು ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ಒಂದುಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ಬರುವ ಏಪ್ರಿಲ್ ಒಂದನೆಯ ತಾರೀಖಿನಿಂದ ಯಾವ ಯಾವ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಎ ಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆಯೆಂಬದನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಆಧಷ್ಟು ಶೀಘ್ರವಾಗಿ ಹರಿಜನರಿಗೆ, ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಹಣವನ್ನು ಹಂಚುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಮಯ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ನಾನು ಉದ್ದವಾದ ಭಾಷಣವನ್ನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗ ಎರಡು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ನಾನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ ಸಮಂಜಸವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಸ್ತರಣಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಯೋಜನೆಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಲ್ಲ, ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಕ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ, ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟೊಂದು ಸಾಮರಸ್ಯ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾನು ಇಷ್ಟುಮಾತ್ರ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಕಳೆದ 8—10 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಯಾವುದೋ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನಾದರೂ ಕೂಡ ಅದನ್ನು ಒಬ್ಬ ಆಫೀಸರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ, ಕಂಟ್ರೋಲಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡದೆ ಎರ್ಲಾ ಖಾತೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೂ ಸೇರಿ ಅದನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುವಂಥಾ ತತ್ವವನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ತಾಲ್ಲೂಕುಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂಡಲಯ್ಯು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಕ್ಕನುಸಾರವಾಗಿ ಚೀಫ್ ಎಗ್ಸಿಕ್ಯೂಟೀವ್ ಆಫೀಸರು ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಜವಾಬ್ದಾರರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಆ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸಾಯ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸಹಕಾರ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಂದು ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾನಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ನಾವು ಸಾಧಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೆ ಒಂದೇ ಕೆಲಸವನ್ನ ಎರಡು ಖಾತೆಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಮತ್ತು ಇನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಖಾತೆಗಳು ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ಅಪರೂಪವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಖಾತೆ ಮೇಲೆ ಇರಬೇಕು ಒಂದು ಖಾತೆ ಕೆಳಗೆ ಇರಬೇಕು ಅವುಗಳಿಗೆ ಅಧಿಕಾರ ಎಷ್ಟಿರಬೇಕು, ಅದನ್ನ ಹೇಗೆ ಚಲಾಯಿಸಬೇಕು ಎನ್ನತಕ್ಕ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಘರ್ಷಣೆ ನಡೆದು, ಈಗ ಆ ಘರ್ಷಣೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಇರಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಾಮರಸ್ಯ ಉಂಟಾಗತಕ್ಕದ್ದು ಇದೆ, ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಇಂದು ರಾಜ್ಯದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ಯಾಬಿನೆಟ್ ಸಬ್‌ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಘರ್ಷಣೆ ಬಂದರೆ, ತೊಂದರೆ ಉಂಟಾದರೆ ಅದನ್ನು ಅವರು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮೀಷನರು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎರ್ಲಾ ಖಾತೆಗಳ ಮೇಲೂ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯನ್ನ

(ಶ್ರಿ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ)

ಮಾಡತಕ್ಕ ಸೂಪರ್‌ವೈಜ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಹಿಂದೆ ಎದುರಿಸಿರತಕ್ಕ ಅನೇಕ ತೊಡಕುಗಳು ನಿವಾರಣೆಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ತಪ್ಪಾಗಲಾರದು.

ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಸಹಕಾರ ಖಾತೆಯು ಬಹಳವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ.ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್ ಅವರು ಹೇಳಿದರು. ಈ ರೀತಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಇರತಕ್ಕ ಸಹಕಾರ ಖಾತೆಯ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಯತಸ್ಪಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ತರಪೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರಿಗೆ ತರಪೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ತರಪೇತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಎರಡೆರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ತರ ಪೇತಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾದರೂ ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದು ಅಗತ್ಯ ಇದೆ.

ಇನ್ನು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲೇ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಗುಂಪು ರಾಜಕೀಯ, ಈ ತರಹದ ಯಾವುದಾದರೂ ರೋಗ ಇರುವುದೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯ ಕಾರಣ, ಮತ್ತು ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ತರಪೇತಿ ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದು ಕಾರಣ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಯಾರೂ ಮರೆಯ ಬಾರದು. ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಿ ಖಾತೆಯ ಮೇಲೆ ಪುನಃಪುನಃ ಆಕ್ಷೇಪಣೆಗಳು ಬರುತ್ತಿವೆ. ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಡಳಿತದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಪಕ್ಷಪಾತಗಳು ಆಗುತ್ತಿವೆ ಅಥವಾ ಲೆಕ್ಕ ಪತ್ರಗಳು ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಲ್ಲ ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕಳೆದ ಸಲ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಒಂದು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವುದೇ ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೆ ಆಕ್ಷೇಪಣೆ ಬಂದರೆ ಅದನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲು ಅಲ್ಲಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಅದನ್ನು ತನಿಖೆಮಾಡಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ತಪ್ಪಿತಸ್ಥರ ಮೇಲೆ ಮುಂದಿನಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಸಂತೋಷವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಕಳೆದ ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. 1962ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 93·7 ಪರ್ಸೆಂಟು 1963ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ 97·4 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮತ್ತು 1864ನೇ 99.1 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿ ಆಡಿಟ್ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಇದರಲ್ಲಿಯ ಯಾವುದೇ ದೋಷ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳ ಬಯಸುವುದಿಲ್ಲ. ದೋಷ ಇರಬಹುದು. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಎಲ್ಲರೂ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಅದೆನೆಂದರೆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಕಾಯಿದೆ ಮತ್ತು ಬೈಲಾಗಳು ಇವೆ. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ತಳಹದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಮಾಣವಾದಂತಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಹಕಾರ ಸಂಘದಲ್ಲೂ ಪುನಃ ಕೈಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ಸಂಘಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ದೋಷಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬಹುದೋ ಅಷ್ಟನ್ನುಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕನ್‌ಸೂಮರ್ಸ್ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಕಳೆದ ಎರೆಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉತ್ತಮವಾದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಕಾಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ಸ್ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದರೆ ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ ಲೋಪವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ತಿಳಿಯುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತರೆದೊರಿದಂತಹ ಆಹಾರದ ವಿಷಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಆ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಮುಂದೆ ಬಂದು ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಮೀರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡದೆ ಇದ್ದರೆ ಇದಕ್ಕೊಂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟನ್ನು ನಾವು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಯಾಂತರ ರೂಪಾಯಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಂಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದರಿ ಬಹುಶಃ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮಯವಿಲ್ಲ. ಆ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಪುನಃ ಇಂದಿನ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲವೊಂದು ಸದಸ್ಯರು ಈ ಎರಡೂ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸೂಚನೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಕೃತಜ್ಞತೆಯನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿ ಈ ನಾಲ್ಕು ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಕೆ. ಕಂಬ್ಲಿ.—ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ, ನಿವಿದರದಿಂದ ಕಂಟಿ, ರಂಟಿ, ಮುಂತಾದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ಎಲ್ಲಿಯಾದರೂ ಈ ರಾಜ್ಯದೊಳಗೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಯಣ ಗೌಡ.—ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿಗಳನ್ನು ಕೆಲವು ಜಿಲ್ಲಾಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂತ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮು ಮಾಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಬಹುಶಃ ಅವರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆದ ಮೇಲೆ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಜೊತೆಗೆ ಅರಣ್ಯ ಇರಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಗಾಡಿ ಸಾಮಾನುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಜಯಂತಿ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮುಂತಾದ ಹತ್ತಿ ಬೀಜಗಳಿವೆ. ಪುನಃಪುನಃ ಹೊಸದನ್ನು ಎವಾಲ್ವ್ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಖಾತೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಯಾವುದಾದರೂ ಹೊಸ ಬೀಜ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಬೇಕಾದರೆ 10 ವರ್ಷವಾಗುತ್ತೆ, ಎವಾಲ್ವ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಮೇಲೆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಈ ರೀತಿ ಕೆಲವು ಮಾಡಿ ಪ್ರಯತ್ನ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಸಹಕಾರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ನಬಿವರು ಇದ್ದುದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ತುಂಬಾ ಸಂತೋಷ. ಅವರ ಖಾತೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಂಡಿರುವಂತೆ, ರೂರಲ್ ವಾಟರ್ ಸ್ಕೀಮು ಮತ್ತು ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಬಾವಿ ಸ್ಕೀಮು, ಎರಡೂ ಅತಿ ಮುಖ್ಯವಾದುವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಧರವಸೆ ನೀಡಬೇಕೆಂದು ಅಪೇಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಡೆ.—ಹಿಂದಿನ 5 ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇದರ ಕಾರ್ಯ ಆಗಿಲ್ಲ. ಮೊನ್ನೆತಾನೆ 1 ಕೋಟಿ 20 ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಮಂಜೂರಾಗಿ ಬಂದಿದೆ. ಏಳು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಕೇಳಿದ್ದೆವು. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿದ ಸ್ಕೀಮು ಮಾನ್ಯ ನದನ್ಯರಿಗೆ ಬಹುಶಃ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ರೋಕರ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ವರ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನರು ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ಇತ್ತು. ಈಗ 10 ರಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು—ಅದರಲ್ಲಿ 5 ರಷ್ಟು ಜನರು, ಬಾಕಿ 5 ರಷ್ಟು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಕೊಡಬೇಕು. ಡಿಫಿಕರ್ಟ್ ಏರಿಯಾ ಇದ್ದರೆ ಅದನ್ನು 5ಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಬೇಕು ಅಂತ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ನ್ಯಾಶನಲ್ ವಾಟರ್ ಸಪ್ಲೈನಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು 50 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಬಾಕಿದನ್ನು ನಾವು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು ಒಟ್ಟು ಎಸ್ಟಿಮೇಟೆಡ್ ಕಾಸ್ಟಿನಲ್ಲಿ 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಳೆದ 5-6 ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ನಿರ್ಣಯದ ಪ್ರಕಾರ ಗ್ರಾಮ ಪಂಚಾಯಿತಿಯವರು 25 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಡುವುದು ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. 10 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಇನ್ನು ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಕಠಿಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ, ಇದನ್ನು ಕೂಡ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಿದೆ. ಬಹುಶಃ ಇನ್ನು 2 ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭವಣೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಹಳ್ಳಿ ಯಾವುದೂ ಇಲ್ಲದಾಗಲಿ ಎಂದು ಆಸೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ (ಧಾರವಾಡ).—ಧಾರವಾಡ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತಿತರ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಫಾರಮುಗಳಲ್ಲಿ 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಂಥ ಕಂಟಿಂಜನ್ಸಿ ಸ್ಟಾಫು ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಧೋರಣೆ ವಹಿಸುವಿರಿ ? ಅವರು 20 ವರ್ಷ ಕಾಲ ಒಂದೇಸಮನೆ ದುಡಿದಿರುವುದರಿಂದ, ಅವರ ಜೀವಮಾನದ ಬಗ್ಗೆ ನಂರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಏನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೆ.

ಎರಡನೆಯದು, ಕೇಂದ್ರ ನರಕಾರದ ಉಪಮಂತ್ರಿಗಳು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ 4 ಸಾವಿರ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತು 2 ಸಾವಿರ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ನಾದುರಸ್ತಿನಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಎರಡು ಸಾವಿರ ನಾದುರನ್ನು ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಲ್ಲಿ, ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಥಾನದ ನಾದುರನ್ನೂ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳಷ್ಟು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಈ ಕಂಟಿಂಜನ್ಸಿ ಫಂಡಿನಿಂದ ಮೆಂಟೇನ್ ಆಗುತ್ತಿರುವ ಕೆಲವರು, ತಮ್ಮನ್ನು ಪರ್ಮನೆಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದು ನರಕಾರದ ಪರಿಶೀಲನೆಯಲ್ಲಿದೆ.

ಎರಡನೆಯದು, ನಮ್ಮ ಟ್ರಾಕ್ಟರುಗಳು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ 15 ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವುವು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ 20 ವರ್ಕಿಂಗ್ ಆರ್ಡರಿನಲ್ಲುವೆ ; 7 ಸಿಕ್ ಲಸ್ಟಿನಲ್ಲವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ನುಶೀರಾಬಾಯಿ ಹಿರಾಚಂದಶಾ.—ರೋಗ ಬಂದಮೇಲೆ ಔಷಧ ಕೊಡುವುದು ಎರ್ಲಾ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಯೂ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಇದಕ್ಕೆ ಸೆಂಟರಿನವರು ನಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆ, ಕೊಟ್ಟರೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ? ಬೆಳೆ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆಗಬೇಕಾದರೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಬಹಳ ಅಗತ್ಯ. ಅದನ್ನು ಮಾಡಿ ಅದರ ಫಲತಾಂಶವನ್ನು ಬಡ ರೈತರಿಗೆ ಒದಗಿನುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗೆ ನನಿ ಇರುವಾಗಲೆ ಗಿಡಗಳು ಹಾಳಾಗಿ ಹೋದುವು. ತಾಲ್ಲೂಕು ಬೋರ್ಡಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೀರ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಪೆಸ್ಟಿಸೈಡುಗಳಿಗೆ ನಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಯೆ ಎಂದು ಅವರು ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಬ್ಸಿಡಿಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಒಂದು ಸಾವಿರ ಟನ್ ಕೇಂದ್ರ ನರಕಾರದಿಂದ ಫ್ರಿಯಾಗಿ ತರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅನೇಕ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಅದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕುಂದೂರು ರುದ್ರಪ್ಪ.—ನಾನು ಈಗತಾನೆ ಹೇಳಿದೆ: ಜನ ಹಿಗ್ಗಿದರೆ ಜಮೀನೂ ಹಿಗ್ಗುತ್ತದೆಂದು. ರೈತರು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಹಾರ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಜಪಾನಿನಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಜಪಾನಿನಲ್ಲಿ ಅರು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಮುಂಚೆಯೆ ಇಂಥಿಂಥ ರೇಟಿಗೆ ಇಂಥಿಂಥ ಫಸಲು ತಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಬೆಳೆಯಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅದರಂತೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರವೂ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುಶ್ರದೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಈ ಉದ್ದೇಶದ ಮೇಲೆ ಈ ಸಾರಿ ಆಹಾರದ ದರಗಳನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಸುಬ್ಬಯ್ಯನಾಯಕ್ (ಸೂಳ್ಯ).—ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಕೊ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಜಯಪ್ರದವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಕ್ಕೆ ನಿಮ್ಮ ನೀತಿರೂಪಗಳ ದೃಷ್ಟಿ ಹೆಚ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ, ಈ ಹೊಸ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಕಾಲೊನಿಗಳನ್ನು ಷೆಡ್ಯುರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯುರ್ಡ್ ಟ್ರೈಬುಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವುದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ನೀತಿ ರೂಪಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಜಯಪ್ರದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯತೆ ಉಂಟು ಎಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಸೊಸೈಟಿ ನಮ್ಮ ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಎರಡನೆ ನಂಬರ್ ಇದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಸ್ಕೀಮನ್ನು ನಾವು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೆವು, ಅದನ್ನು ಅನುನರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ದುಡ್ಡು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. 12 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಷೇರು ಕ್ಯಾಪಿಟರ್ ಇನ್ನಿತರ ಕೆಲಸಗಳಿಗಾಗಿ ಹಾಗೂ ಟ್ರೇನಿಂಗಿಗಾಗಿ ಕೊಡಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಬಕ್ಕಾಗಿ ನರಕಾರದವರು ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಯಾವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ನಾವು ವ್ಯವಸಾಯಗಾರರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿವೆಯೋ ಅವನ್ನು ಪ್ರಯಾರಿಟಿ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ಸೊಸೈಟಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಎರಡನೇದು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರು ಕಾಲೋನಿಗಳಿವೆಯೋ ಅವುಗಳಲ್ಲ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಟು ಹಾಗೂ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗಳಿಗಾಗಿ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟು ಪೂರ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಈಗ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆ ಮಾಡಿದರೆ ಈಗಿನ ಪ್ಯಾಟರ್ನ್ ಪ್ರಕಾರ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಸ್ಕೀಮು ಪ್ರಕಾರ ಸಹಾಯಗಳೂ ಸಿಗುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಡಿಪಾರ್ಟುಮೆಂಟುಗಳ ಮೂಲಕ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಹಣಗಳು ಬೇಕೋ ಅವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ.

6-30 P.M.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ (ರಾಮನಗರಂ).— ನರಕಾರದವರು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಪಯೋಗಿನತಕ್ಕ ರೈತರು ಯಾರೂ ನರಿಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿನದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಅದರ ಉಪಯೋಗ ಜನರಿಗೆ ನರಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಶೇಕಡಾ 5 ಅಥವಾ ಹತ್ತರಷ್ಟು ರೈತರುಗಳು ನುಧಾರಿಸಿದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿನುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ನುಧಾರಿತ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿನಲು ನರಕಾರ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಶೇಕಡಾ ಐದರಷ್ಟು ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನರಿಯಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸ್ಟಾಟಿಸ್‌ಟಿಕ್ಸ್ ಇದೆ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಒಂದು ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಈಗ ಉತ್ತಮವಾದ ಬೀಜಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿರುವವರು ಭತ್ತದ ಬೀಜಗಳನ್ನು 60-61ರಲ್ಲಿ 18.5ರಷ್ಟು ರೈತರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. 61-62ರಲ್ಲಿ 64.1ರಷ್ಟು ಜನರು 62-63ರಲ್ಲಿ 70.35ರಷ್ಟು ಜನರು, ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಅಲ್ಲದೆ ರಾಗಿ ಬೀಜಗಳನ್ನು 60-61ರಲ್ಲಿ 12.28ರಷ್ಟು ಜನರು, 61-62ರಲ್ಲಿ 44.1ರಷ್ಟು ಜನರು 62-63ರಲ್ಲಿ 60.16ರಷ್ಟು ಜನರು ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಜೋಳ 60-61ರಲ್ಲಿ 17.89ರಷ್ಟು ಜನರು, 61-62ರಲ್ಲಿ 42.00,62-63ರಲ್ಲಿ 42.97ರಷ್ಟು ಜನರು ಇದನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಮಂಗಳೂರು ಬಂದರು ಮಾಡುವಾಗ ಅಲ್ಲಿರುವ ಜನರು ಮನೆ ಕಳೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ವನತಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಈಗಲೇ ಅವರನ್ನು ಬಡಿಸಿದರೆ ತೊಂದರೆ ಯಾಗುತ್ತ. ಏಕೆಂದರೆ ಈಗ ಮಾನ್‌ಸೂನ್ ಬರುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಇವರನ್ನು ಸೆಪ್ಟೆಂಬರು ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ಅಲ್ಲೇ ಇರಲು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಇಲ್ಲನ ಜನಕ್ಕೆ ಡ್ರೆಡ್‌ಜರ್ ಮೆಷಿನರಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಪುನರ್ವಸತಿ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲೇ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿದೇನೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಡ್ರಡ್‌ಜರು ಮುಷಿನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಏಳೂವರೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಫಾರಿನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜು ಕೂಡ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು ಇದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಲಂಗೇಗೌಡ (ಚನ್ನಪಟ್ಟಣ).—ಎಸ್ಟಿಮೇಟ್ಸು ಕಮಿಟಿಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಹಾಗೂ ಇತರ ಎಲ್ಲ ಸದಸ್ಯರುಗಳೂ ದೇಶದ ಅನೇಕ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿ ಆಯಾ ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿರ ತಕ್ಕ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿ ಹಾಗೂ ಅನೇಕ ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಲಹೆಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ತಾವು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣ ಗೌಡ.—ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಆದಷ್ಟು ಬೇಗ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎನ್. ಕೃಷ್ಣಪ್ಪಿಂಗ್ (ಜಗಳೂರು).—ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವಿಸ್ಸು ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ಸ್ ಗಳೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಪಂಚಾಯತಿಗಳವರು ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಇರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಗ್ರೂಪ್ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕೈದು ಗ್ರಾಮಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಗಳು ನಡೆಯುವುದಾದರೂ ಹೇಗೆ! ನಾವು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡಿ ನೋಡುತ್ತಿರುವುದು ಶಕ್ತಿ ಇದ್ದು, ದೃಢವಾಗಿದ್ದು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಪಂಚಾಯತಿಗಳಿಗಾಗಿ ಒಂದು ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಒಂದು ಸೊಸೈಟಿ ಇರಬೇಕು. ಎರಡು ಸೊಸೈಟಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ತೊಂದರೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ವಿ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ತಾಲ್ಲೂಕು ಪ್ಯಾಜೆಕ್ಟು ಆಫೀಸರ ಮುಖಾಂತರ ಡೈರಿ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್, ಕೋ ಆಪರೇಟೀವ್ ಫಾರ್ಮಿಂಗ್ ಹಾಗೂ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಕೋ ಆಪರೇಟೀವ್ಸ್‌ಗಳ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಸರಕಾರದ ಕಡೆಗೆ ಬಂದಾಗ ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಅವರನ್ನು ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಕೆಲವು ವೇಳೆ ಸಹಕಾರ ಶಾಖೆಗೆ ಹೋಗಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರದ ಧೋರಣೆ ಏನು ?

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆ.—ಸ್ವಲ್ಪ ಇದರೊಳಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೂ ಒಂದು ಕನ್‌ಫ್ಯೂಷನ್ನು ಇತ್ತು. ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ಸ್‌ಗಳು ಕೋಆಪರೇಷನ್ನು ಇಲಾಖೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ಒಳಗೇ ಉಳಿದಿತ್ತು. ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯವರು ಇವರೊಡನೆ ಸಲಹೆ ಕೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕಳೆದ ಒಂದೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದು ಕೋಆಪರೇಟೀವ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಬೇಕೆಂದು ರಾಜ್ಯ ಸರಕಾರ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಕೆಲವು ವಿಚಾರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ರಾ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ಸ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವರೊಡನೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಮಾರ್ಗ ದರ್ಶನ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

Sri S. S. KOLKE BAIL (Coondapoor).—I have received a telegram from Thanneerbhavi saying that the fishermen have been asked to go out of the lands within 24 hours. It is difficult for them to go out and settle somewhere else. Will the Government be pleased to consider their case and give them at least 3 months' time ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ತಣ್ಣೀರು ಬಾವಿಯಲ್ಲಿರುವ ಜನಗಳ ವಸತಿ ಬಗ್ಗೆ ನಾಳೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ಮರಾ ಮತ್ತು ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಗಳೂರಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರಿಗೆ ಬೇರೆ ಸ್ಥಳವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಇವರನ್ನು ಇರುವ ಸ್ಥಳದಿಂದ ತೆಗೆಯಬಾರದು ಎಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಇವರಿಗೆ ಭೂಮಿ ಬೇಕಾದರೂ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇವರಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾಗದ ಹಾಗೆ ನೋಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ರೈತರುಗಳಿಗೆ ನೇಗಿಲು ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಕೊಡಲು ಎಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ರೈತನಿಗೆ ಮನೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ, ಅವರಿಗೆ ಎಂ. ಆರ್. ಪಿ. ಲೈಸನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಅವರ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸುತ್ತೀರಿ. ನಾನು ತಿಳಿದಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಡಿಪೋಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ. ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ ಎಲ್ಲ ರೈತರಿಗೂ ವ್ಯವಸಾಯ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹಂಚಲು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅರಣ್ಯ ಇಲಾಖೆಯ ಸಚಿವರು ಯಾವ ಯಾವ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ವ್ಯವಸಾಯದ ಉಪಕರಣಗಳನ್ನು ಹಂಚಲು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಮನೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ರಮ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭದ್ರಾವತಿಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸಾ-ಮಿಲ್ಲಿನಲ್ಲಿ ರೈತರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬೇಕೋ ಅಷ್ಟು ಮರ ಮುಟ್ಟು ಮಾರಾಟ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಆಲ್ಲಿ. ನೋಡಿದರೆ ನಾವು ಎಷ್ಟು ತೀವ್ರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವುದು ಅರ್ಥ ವಾಗುತ್ತದೆ. ನಂದಿ, ಹೊನ್ನೆ, ಟೀಕ್ ರಿಜರ್ವ ಫಾರೆಸ್ಟಿನಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ ಬಾರದು ಎಂದು ಆಜ್ಞೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ರೈತರಿಗೆ ಬೇಕಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ತೇಗಿನ ಮರ ಹಾಗೂ ಇತರ ಮರಮುಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟಿನವರು ಮರಮುಟ್ಟು ಬೇಕಾದರೆ ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಸಾ-ಮಿಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಮಾದೇಗೌಡ.—ನ್ಯಾಮಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ಸುಮಾರು 500 ರಿಂದ 1000 ವರೆಗೆ ಇವೆ. ಅವುಗಳ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನೋಡುವುದಕ್ಕೆ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಬ್ಬ ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಸರಿಯಾಗಿ ಮೆಲ್ವಿಚಾರಣೆ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸಹಕಾರ ಸಂಘಗಳು ದಕ್ಷತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ.

ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆ.—ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ಸ್ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕೆಲಸ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಡಿಪಾರ್ಟಮೆಂಟ್ ರೀ-ಅರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಮಟ್ಟಿಗೆ ತೊಂದರೆ ಬಂದಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನೂ ಕಾರ್ಯ ಗತ ಮಾಡಲು ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಯೋಜನೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಒಂದು ಡಿವಿಜನ್ನಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಡಾಯಿಂಟ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಇರಬೇಕು ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಎಲ್ಲ ಅಡಳಿತ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಅವರಿಗೆ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೊಡ ಬೇಕೆಂದು ಇದೆ. ಎರಡು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ನಾವಾರಿ ಒಂದು ಡೆಪ್ಯುಟಿ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಇರಬೇಕು ಮತ್ತು ದೊಡ್ಡ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಅಸಿಸ್ಟಂಟ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಹಾಕಬೇಕು, ಅಲ್ಲದೆ ಕೇಂದ್ರ ಆಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ಜಾಯಿಂಟ ರಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್ ಇದ್ದು ಅವರ ಎಕ್ಸಪರ್ಟಅಗಿ ಸ್ಪೆಷಲೈಜ್ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಜನೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಲು ಕೆಲವು ಕಾಲ ಬೇಕಾಗುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಪಿ, ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿ.—ನಮ್ಮ ಬಾಗದಲ್ಲಿ ಬುರುಡು ಸಮಾಜದವರು ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗುವ ಗಳ ತಂದು ತುಟ್ಟೆಬುಟ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಜೀವನ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಮ್ಮ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಪೇಪರ್ ಮಿಲ್ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಕಾಗದ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಬಾಂಬೂ ಮೀನರಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಬಡವರಿಗೆ ಬಂಬೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೂ ಅವರ ಕಸುಬು ಬಂದಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಸ್ವಲ್ಪ ಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ಬುರುಡರ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾಗುವ ಬೊಂಬೂ ಸಲುವಾಗಿ ರಿಜರ್ವ ಮಾಡಿ ಇಡಬೇಕು ಎಂದು ವಿನಂತಿ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಾವಿರ ಟನ್ನು ಬೊಂಬನ್ನು ಸ್ಥಳೀಯ ಕಸುಬು ಅವಲಂಬಿಸಿರುವವರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಉತ್ತರ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ರಿಜರ್ವ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಳೆ ಗಾಲದಲ್ಲಿ ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಕಾಡಿನಲ್ಲಿ ಬೊಂಬನ್ನು ಕಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಮಿಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಕಾಡಿನಿಂದ ಬೊಂಬು ಕಡಿದು ತರುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಇದೆ. ಮೂರು ತಿಂಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕೊಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಡಿ. ದೇವೇಂದ್ರಪ್ಪ.—ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಒಂದು ಡಿಪೋ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಜಿಲ್ಲಾ ಡಿಪೋಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ತರಲು ದೂರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ರೈತನಿಗೆ ಬೇಕಾಗುವ ನೇಗಲು ಕುಂಟೆಗಳಿಗಾಗಿ ಮರಮುಟ್ಟು ಒದಗಿಸಲು ಪಂಚಾಯತಿ ಮೂಲಕ ಸಿಗುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿನ್ನೆಯಿಂದ ಇದು ಹತ್ತನೇ ಸಲ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ನೀವು ಕೇಳುತ್ತೀದ್ದಿರಿ. ಏನಾದರೂ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಶನ್ ಬೇಕಾಗಿದ್ದರೆ ಈಗ ಕೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಚಯ್ಯ.—ಮಾರ್ಕೆಟ್ ಸೊಸೈಟಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಟಿ. ಮಾದಯ್ಯಗೌಡ.—ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರಿಸರ್ಚ್ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು. ಏನಾದರೂ ಹೊಸ ವಿಷಯ ಕಂಡು ಹಿಡಿದರೆ ಅದು ಜನಗಳಲ್ಲಿ ಹರಡುವಂತೆ ಪ್ರಸಾರ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ವ್ಯವಸಾಯ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯವಧಾನ ಕಂಡು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ರಿಸರ್ಚ್ ವರ್ಕ್ ಫಲಕಾರಿಯಾಗಬೇಕೆಂದು ಅದು ಹರಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ನೂಕ್ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಇಲಾಖೆಯವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೇ ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಇದು ಒಳ್ಳೇ ಸಲಹೆ. ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೊಸದಾಗಿ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಗೋಧಿ ಬೀಜದ ಯೀಲ್ಡ್ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರೈತರ ತಕರಾರು ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಿ ಹೊಸ ಗೋಧಿ ಬೀಜ ಕಂಡು ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರೇನು ?

ಶ್ರೀ ಜಿ. ನಾರಾಯಣಗೌಡ.—ಅದರ ಕಡೆ ಗಮನ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

Mr. SPEAKER.—I will now put the demands to the Vote of the House.

The question is: "that the respective sums not exceeding the amounts shown in the list of demands circulated to the members be granted to defray the charges which will come in course of payment during the financial year ending with 31st day of March 1966 in respect of demands numbers 20, 21, 23, 25, 38, 39, and 51.

The motion was adopted.

As directed by the Speaker the motion for demands for grants which were adopted by the House are reproduced below :—

DEMAND NO. 20.—AGRICULTURE, HORTICULTURE AND FISHERIES.

31. Agriculture.

"That a sum not exceeding Rs. 4,86,08,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966, in respect of 'Agriculture'."

DEMANDS NO. 21.—RURAL DEVELOPMENT.

32. Rural Development.

"That a sum not exceeding Rs. 44,72,0 0 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966, in respect of 'Rural Development'."

DEMAND No. 23.—CO-OPERATION

34. Co-operation.

"That a sum not exceeding Rs. 1,18,78,700 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966, in respect of 'Co-operation'."

DEMAND No. 25.—COMMUNITY DEVELOPMENT, ETC.,

37. Community Development Projects, National Extension Service and Local Development works.

"That a sum not exceeding Rs. 4,32,23,200 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966, in respect of 'Community Development Projects, National Extension Service and local development works'."

DEMAND No. 38.—FOREST.

70. Forest.

"That a sum not exceeding Rs. 5,64,78,200 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966, in respect of 'Forest'."

DEMAND No. 39.—MISCELLANEOUS.

71. Miscellaneous.

"That a sum not exceeding Rs. 3,87,17,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966, in respect of 'Miscellaneous'."

DEMAND No. 51.—CAPITAL OUTLAY ON FOREST ACCOUNT.

119. Capital Outlay on Forests.

"That a sum not exceeding Rs. 11,50,000 be granted to the Government to defray the charges which will come in course of payment during the financial year for the period ending 31st day of March 1966, in respect of 'Capital Outlay on Forest'."

Mr. SPEAKER.—Copies of the List of Business for tomorrow have been put in the respective pigeon-holes:

The House will now stand adjourned to re-assemble tomorrow at 8-30 A. M.

The House adjourned at Forty-seven Minutes past Six of the Clock to meet again at Thirty Minutes Past Eight of Clock on Saturday, the 27th March 1965.

WD 4916—GPB—500—19-6-1965